

Aika 03.09.2025, klo 16:32 - 19:07

Paikka Elinympäristöpalveluiden toimisto

Käsitellyt asiat

- § 57 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 58 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 59 Ajankohtaiset asiat**
- § 60 Elinympäristölautakunnan lupajaoston kokousajat vuonna 2025/syksy**
- § 61 Lausuntopyyntö Ylöjärven kaupungin pohjavesialueiden suojelusuunnitelmasta**
- § 62 Vaasan hallinto-oikeus, 536/2025, Vastinepyyntö valitukseen Ylöjärven ympäristölautakunnan päätöksestä 19.3.2025 § 42**
- § 63 Äkönmaan ampumaradan hulevesien tarkkailusuunnitelman hyväksyminen**
- § 64 Ampumaradan maalilaitteen / luotiloukun rakentamisen luvantarve; lausunto hallinto-oikeudelle**
- § 65 Vaatimus Äkönmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämiseksi 26.6.2025**
- § 66 Tampereen Veden lausuntopyyntö pohjaveden havaintoputken asentamisesta kiinteistölle 108-426-3-126**
- § 67 Poikkeaminen 108-417-4-71 Kolmonen**
- § 68 Turkimusojan ja Järvenkylänjärven luonnollisen vedenhallinnan suunnittelu - LIFE Revives hanke**
- § 69 Vetoomus hevostoiminnan lopettamiseksi kiinteistöillä 108-416-2-151 ja 108-416-2-162**
- § 70 Kiinteistön 108-416-2-97 asukkaiden vaatimukset hevostenpitotoiminnan lopettamiseksi**
- § 71 Käkisaarentie 10; kehotus ja hevostenpitäjän kuuleminen**
- § 72 PIRELY/10941/2024 - Lausuntopyyntö Horhalanperän tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta**
- § 73 Ilmoitusasiat**

Saapuvilla olleet jäsenet

Inga-Liisa Humalamäki, puheenjohtaja
Tuomas Potila, 1. varapuheenjohtaja
Pertti Kiukainen
Heidi Koivulahti
Pia Lehtonen, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Kirsi Kivioja, toimistosihteeri, sihteeri
Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja
Esa Järvenpää
Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja
Leena Lahtinen, kaavoituspäällikkö, poistui 17:45
Hannu Suoniemi, rakennustarkastaja

Poissa

Antti Osara

Allekirjoitukset

Inga-Liisa Humalamäki
Puheenjohtaja

Kirsi Kivioja
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

04.09.2025

04.09.2025

Pia Lehtonen

Heidi Koivulahti

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävillä elinympäristöpalveluissa 8.9.2025 ja se on julkaistu kunnan internetsivuilla (www.hameenkyro.fi) 8.9.2025.

§ 57

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallintosääntö 4 §: Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus ja -velvollisuus viimeistään neljä päivää ennen kokousta. Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla.

Toimielin on päätösvaltainen kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä (Kuntalaki 103 §).

Ehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Hyväksytään asialistalle §:t: 57 - 73.

Päätös

Hyväksytään.

Toimielimen jäsen Antti Osara oli estynyt osallistumasta kokoukseen. Hänen tilallaan oli hänen varajäsen Pia Lehtonen.

§ 58

Pöytäkirjan tarkastus

Hallintosääntö 16 §: Pöytäkirja tarkastetaan ensijaisesti sähköisesti.
Elinympäristölautakunnan lupajaosto valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Ehdotus

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Heidi Koivulahti ja Antti Osara.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Pia Lehtonen ja Heidi Koivulahti.

§ 59

Ajankohtaiset asiat

Elinympäristöjohtaja Ritva Asula-Myllynen selostaa ajankohtaisia asioita.

1. palvelualueen yleisesittely

Ehdotus

Elinympäristölautakunnan lupajaosto saa tiedokseen elinympäristöjohtajan kertomat asiat.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

§ 60

Elinympäristölautakunnan lupajaoston kokousajat vuonna 2025/syksy

HMKDno-2024-486

Valmistelija / lisätiedot:

Kirsi Kivioja, toimistosihteeri, kirsi.kivioja@hameenkyro.fi

Hallintosäännön 3 §:n mukaan toimitilin pitää kokouksensa päättämänään aikana ja paikassa. Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimitilimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä.

Elinympäristölautakunnan lupajaoston kokoukset esitetään pidettäväksi keskiviikkoisin klo 16.30 alkaen. Syyskaudella 2025 kokoukset ehdotetaan pidettävän seuraavasti:

3.9.2025

1.10.2025

5.11.2025

3.12.2025

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto päättää syyskauden 2025 kokouspäivät esityksen mukaisesti.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Viranomaispalveluiden viranhaltijat

§ 61

Lausuntopyyntö Ylöjärven kaupungin pohjavesialueiden suojelusuunnitelmasta

HMKDno-2025-306

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Liitteet

- 1 Ylöjärven pohjavesialueiden suojelusuunnitelma lausuntopyyntö kunnat.pdf
- 2 Ylöjärven pohjavesialueiden suojelusuunnitelma Julkinen versio_13062025 Luonnos.pdf
- 3 1.8.2025 Täydennetty osuusluku 12 suojelusuunnitelmaan.pdf
- 4 Lausuntopyynnön täydennys_Ylöjärvi_pohjavesialueiden suojelusuunnitelma.pdf

Ylöjärven kaupungin ympäristölautakunta pyytää Hämeenkyrön lausuntoa Ylöjärven kaupungin pohjavesialueiden suojelusuunnitelmasta. Lausuntoa pyydetään 31.8.2025 mennessä. Lausuntopyynnölle on myönnetty lisäaikaa 4.9.2025 saakka.

Ylöjärven pohjavesialueiden suojelusuunnitelman tavoitteena on turvata alueen pohjavesien laatu ja riittävyys pitkällä aikavälillä. Suunnitelma päivittää aiemmat suojelutoimenpiteet ja kokoaa yhteen ajantasaiset tiedot alueen pohjavesialueista, vedenottamoista ja riskitekijöistä. Ylöjärvellä on kuusi vedenhankinnan kannalta tärkeää (1-luokka) ja kuusi vedenhankintaan soveltuvaa (2-luokka) pohjavesialuetta sekä kaksi E-luokan aluetta, joilla pohjavedet ylläpitävät pintavesi- tai maaekosysteemejä. Suurin osa pohjavesialueista on hyvässä tilassa, mutta Ylöjärvenharju sekä Epilänharju-Villilä A ovat kemiallisesti huonossa tilassa ja Karusta on luokiteltu riskipohjavesialueeksi.

Suunnitelmassa on tunnistettu keskeiset riskit, kuten liikenne, öljysäiliöt, jätevesien käsittely, maa-ainesten otto ja teollisuus. Näiden hallintaan esitetään tarkkoja toimenpidesuosituksia. Lisäksi suunnitelma ohjaa maankäyttöä, vahvistaa seurantaa ja edistää varautumista onnettomuustilanteisiin.

Lintuharju A:n, Vilpeenharjun sekä Ylöjärvenharjun pohjavesialueet sijaitsevat osittain Hämeenkyrön kunnan alueella.

Ylöjärven pohjavesialueiden suojelusuunnitelman on laatinut Sweco.

Liitteenä

Lausuntopyyntö

Lausuntopyynnön täydennys

Ylöjärven pohjavesialueiden suojelusuunnitelma julkinen versio

1.8.2025 täydennetty osuusluku 12

Päätöksen perustelut

Hallintosääntö 113 §: Lupajaosto antaa ratkaisultaansa liittyvät lausunnot.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto antaa seuraavan lausunnon:

Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaostolla ei ole huomautettavaa Ylöjärven kaupungin pohjavesialueiden suojelusuunnitelmasta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Tiedoksi

Ylöjärven ympäristönsuojelu

§ 62

Vaasan hallinto-oikeus, 536/2025, Vastinepyyntö valitukseen Ylöjärven ympäristölautakunnan päätöksestä 19.3.2025 § 42

HMKDno-2025-365

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Liitteet

1 Vaasan HAO vastinepyyntö 536/2025 - Elinympäristölautakunnan lupajaoston vastine.pdf

2 VHaO 536_2025 - Vastinepyyntö - Jakelussa mainitut viranomaiset.pdf

Vaasan hallinto-oikeus on toimittanut 2.6.2025 vastinepyynnön (Dnro 536/2025) koskien ympäristöluvan myöntämistä biokaasulaitoksen toiminnalle Ylöjärvellä kiinteistöllä 980-424-1-40. Ylöjärven ympäristölautakunnan päätös annettiin 19.3.2025 § 42. Vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen viimeistään 31.8.2025.

Valituksessa vaaditaan Ylöjärven ympäristölautakunnan päätöksen hylkäämistä tai toissijaisesti asian palauttamista takaisin lautakunnalle. Valitusta on perusteltu hyvän hallintotavan noudattamatta jättämisellä, koska kaikkia lähimpiä häiriintyviä kohteita ei ole tiedotettu asiassa lainkaan. Lisäksi valituksessa katsotaan, että selvitys ojasta on tehty puutteellisesti ja ilman riittävää ammattitaitoa.

Elinympäristölautakunnan lupajaosto on antanut Vaasan hallinto-oikeudelle liitteenä olevan lausunnot 19.8.2025.

Liitteet

Vaasan hallinto-oikeuden vastinepyyntö

Elinympäristölautakunnan lupajaoston vastine 19.8.2025

Oheismateriaali

Valitus liitteineen

Päätöksen perustelut

Hallintosääntö 113 §: Lupajaosto antaa ratkaisultaansa liittyvät lausunnot.

Oheismateriaali sisältää henkilötietoja, joten sitä ei julkaista kunnan internetsivuilla.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto merkitsee liitteenä olevan lausunnon tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Vaasan hallinto-oikeus

§ 63

Äkönmaan ampumaradan hulevesien tarkkailusuunnitelman hyväksyminen

HMKDno-2022-224

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Liitteet

- 1 report_AMPA#KO#N_4.pdf
- 2 report_AMPA#KO#N_5.pdf
- 3 report_AMPA#KO#N_6.pdf
- 4 Kvvv A#ko#nmaan ampumaradan katselmus ja vesinäytteet 24.8.2023 liitteineen.pdf
- 5 report_AMPÄKÖN_9.pdf
- 6 report_AMPÄKÖN_8.pdf
- 7 report_AMPÄKÖN_7.pdf
- 8 report_AMPÄKÖN_11.pdf
- 9 report_AMPÄKÖN_10.pdf
- 10 PH Ympäristötekniikka Oy Äkönmaan ampumaradan toimenpidesuunnitelma 8.3.2022.pdf

Hämeenkyrön Koillinen Metsästysyhdistys ry:n ampumarata-alueen hulevesien tarkkailua koskevan suunnitelman muutos.

Hämeenkyrön Koillinen Metsästysyhdistys ry:n edustaja otti 9.6.2025 sähköpostitse yhteyttä Hämeenkyrön kunnan vs. ympäristötarkastajaan ehdottaen muutosta Äkönmaan ampumarata-alueen hulevesien tarkkailuun. Ehdotuksen mukaan vuosittaisista näytteistä luovuttaisiin, ja näytteenotto toteutettaisiin PH Ympäristötekniikka Oy:n 8.3.2022 laatiman hulevesisuunnitelman mukaisesti joka toinen vuosi. PHYT Oy on lähettänyt Äkönmaan toimenpidesuunnitelman Hämeenkyrön kuntaan 8.3.2022 ympäristöviranomaiselle.

PHYT Oy:n toimenpidesuunnitelman kohdassa 4 ampumaradan ympäristövaikutuksia esitetään tarkkailtavaksi pohjoispuolella sijaitsevasta lähteestä sekä sen läheisyydessä olevasta ojasta. Lähteestä ja ojasta otetaan näytteet kahden (2) vuoden välein, ja niistä tutkitaan pH, sähkönjohtavuus ja raskasmetallit.

Hulevesien tarkkailua on toteutettu vuosittain nyt kolmen (3) vuoden ajan.

Vuonna 2023-2025 otetuissa näytteissä (lähde L1, ojapiste O1 ja ojapiste O1B) tutkittujen raskasmetallien pitoisuudet alittivat selvästi sekä pohjavesien ympäristölaatunormit että talousvesikäytön enimmäispitoisuudet. Näytteenoton tulokset olivat seuraavanlaisia:

- Vuonna 2023
 - Lähde L1: antimoni, liukoinen < 0,3 ug/l, arseeni, liukoinen < 0,1 ug/l, kadmium, liukoinen < 0,08 ug/l, koboltti, liukoinen < 0,4 ug/l, kromi, liukoinen < 1 ug/l, kupari, liukoinen < 0,8 ug/l, lyijy, liukoinen < 0,1 ug/l, nikkeli, liukoinen < 0,5 ug/l, sinkki, liukoinen 1,0 ug/l, vanadiini, liukoinen

0,18 ug/l ja elohopea, liukoinen < 0,005 ug/l, pH 6,1, sähkönjohtavuus 6,3 mS/m

- Ojapiste O1: antimoni, liukoinen < 0,3 ug/l, arseeni, liukoinen 0,50 ug/l, kadmium, liukoinen < 0,08 ug/l, koboltti, liukoinen < 0,4 ug/l, kromi, liukoinen < 1 ug/l, kupari, liukoinen 1,7 ug/l, lyijy, liukoinen 0,25 ug/l, nikkeli, liukoinen 0,92 ug/l, sinkki, liukoinen 1,0 ug/l, vanadiini, liukoinen 0,85 ug/l, kalsium liukoinen 6,6 ug/l, biosaatava lyijy 0,03 ug/l ja elohopea, liukoinen < 0,005 ug/l
- Ojapiste O1B: antimoni, liukoinen < 0,3 ug/l, kupari, liukoinen 3,3 ug/l ja lyijy, liukoinen < 0,1 ug/l
- KVVY:n lausunto vuoden 2023 tuloksista: Laskuojan tai ampumaradan alapuolisen lähteen veden laadussa ei ollut todettavissa ampumaradan vaikutuksia. Raskasmetallipitoisuudet olivat kaikilla kolmella havaintopaikalla alhaisia ja vertailuarvoina käytettäviä ympäristölaatunormeja ja yksityisen kaivovesikäytön normeja alhasempia.

- Vuonna 2024

- Lähde L1: antimoni, liukoinen < 0,3 ug/l, arseeni, liukoinen 0,11 ug/l, kadmium, liukoinen < 0,08 ug/l, koboltti, liukoinen < 0,4 ug/l, kromi, liukoinen < 0,8 ug/l, kupari, liukoinen < 0,8 ug/l, lyijy, liukoinen 0,13 ug/l, nikkeli, liukoinen < 0,5 ug/l, sinkki, liukoinen < 1 ug/l, vanadiini, liukoinen < 0,25 ug/l ja elohopea, liukoinen < 0,005 ug/l, pH 6,0, sähkönjohtavuus 5,8 mS/m -> Lähdeveden raskasmetallipitoisuudet ovat alhaisia, eikä ampumaradan vaikutuksia ole veden laadussa havaittavissa.
- Ojapiste O1: antimoni, liukoinen < 0,3 ug/l, arseeni, liukoinen 0,32 ug/l, kadmium, liukoinen < 0,08 ug/l, koboltti, liukoinen < 0,4 ug/l, kromi, liukoinen < 1 ug/l, kupari, liukoinen 1,8 ug/l, lyijy, liukoinen 0,18 ug/l, nikkeli, liukoinen 0,94 ug/l, sinkki, liukoinen 1,5 ug/l, vanadiini, liukoinen 0,60 ug/l, kalsium liukoinen 3,5 ug/l, biosaatava lyijy 0,02 ug/l ja elohopea, liukoinen < 0,005 ug/l, pH 6,7, sähkönjohtavuus 4,8 mS/m -> Ojaveden raskasmetallipitoisuudet ovat luonnontasolla, eikä ampumaratatoiminnan vaikutuksia ole veden laadussa havaittavissa. Biosaatavan lyijyn pitoisuus on selvästi pintavesille asetettua ympäristölaatunormin enimmäispitoisuutta alhaisempi.
- Ojapiste O1B: antimoni, liukoinen < 0,3 ug/l, kupari, liukoinen 1,6 ug/l ja lyijy, liukoinen < 0,12 ug/l -> Ojaveden raskasmetallipitoisuudet ovat tutkituilta osin luonnontasolla, eikä ampumaradan valumavesien vaikutuksia ole havaittavissa.

- Vuonna 2025

- Lähde L1: antimoni, liukoinen 0,4 ug/l, kupari, liukoinen 1,2 ug/l ja lyijy, liukoinen 0,23 ug/l -> tutkittujen raskasmetallien osalta pohjavesien ympäristölaatunormin ja talousvesikäytön enimmäispitoisuudet alittuivat selkeällä marginaalilla

- Ojapiste O1: antimoni, liukoinen < 0,3 ug/l, kupari, liukoinen 1,6 ug/l ja lyijy, liukoinen < 0,1 ug/l -> Liukoiset raskasmetallipitoisuudet olivat tutkituilta osin erittäin alhaiset. Ampumaradan vaikutuksia ei ollut todettavissa.
- Ojapiste O1B: antimoni, liukoinen < 0,3 ug/l, kupari, liukoinen 1,2 ug/l ja lyijy, liukoinen < 0,17 ug/l -> Liukoiset raskasmetallipitoisuudet olivat tutkituilta osin erittäin alhaiset, eikä ampumaradan vaikutuksia ollut todettavissa.

Lisäksi vuonna 2025 otettiin ampumaradan viivytysaltaasta sekä viivytysaltaan tarkkailukaivosta näytteet. Viivästysaltaaseen ei tullut eikä siitä lähtenyt havaittavaa virtaamaa. Veden raskasmetallipitoisuudet olivat pääosin alhaiset. Liukoisen lyijyn pitoisuus oli luonnontasosta hieman koholla, mutta biologisesti saatavan lyijyn pitoisuus alitti selvästi luonnonvesien ympäristölaatunormin enimmäispitoisuudet. Selviä ampumatoiminnan vaikutuksia veden laadussa ei ollut todettavissa. Viivästysaltaan tarkkailukaivosta ei tapahtunut veden virtausta maastoon. Veden raskasmetallipitoisuudet olivat tutkituilta osin alhaisia. Biologisesti saatavan lyijyn ja liukoisen lyijyn pitoisuudet alittivat selvästi luonnonvesien ympäristölaatunormien enimmäispitoisuudet. Ampumatoiminnan vaikutuksia veden laadussa ei ollut todettavissa.

Liitteet

Vesinäytteiden tulosraportit 2023, 2024 ja 2025

PHYT Oy toimenpidesuunnitelma

Oheismateriaalit

Esitys tarkkailusuunnitelman muuttamiseksi, toimitettu 9.6.2025

Oheismateriaali sisältää henkilötietoja, joten sitä ei julkaista kunnan verkkosivuilla.

Viittaus päätöksentekoon

Hallintosääntö 113 §: *Lupajaosto päättää ratkaisuvaltaansa kuuluvat liitteessä mainitut erityislainsäädännön asiat ja luvat.*

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto hyväksyy esityksen koskien Äkönmaan ampumarata-alueen hulevesien tarkkailusuunnitelmaa.

Ampumaradan ympäristövaikutuksia tulee tutkia kahden vuoden välein ampumaradan pohjoispuolella olevasta lähteestä (piste Lähde L1) ja lähteen lähellä olevasta ojasta (pisteet Ojapiste O1 ja Ojapiste O1B). Sekä lähteestä että ojasta tulee tutkia akkreditoidun laboratorion toimesta pH, sähkönjohtavuus ja raskasmetallit liukoisina pitoisuuksina (antimoni, kupari, lyijy). Näytteenoton tulokset tulee toimittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle tiedoksi tulosten saavuttua.

Mikäli näytteenottojen perusteella voidaan havaita selkeitä ampumaradan vaikutuksia, voi ympäristönsuojeluviranomainen määrätä toiminnanharjoittajan tihentämään näytteenottoväliä tai ottamaan uusintanäytteet.

Päätöksen perustelut

Koska vuosittain otetut vesinäytteet ovat olleet pääosin puhtaita eikä ampumaradan vaikutuksia ole todettu lähiympäristössä, näytteenottoväliä voidaan harventaa kahden (2) vuoden välein tapahtuvaksi. Mikäli näytteenoton perusteella voidaan havaita ampumaradan vaikutuksia alueen vesiin, voidaan näytteenottoa tihentämällä seurata tilannetta ja tarvittaessa reagoida tarpeeksi nopeasti ampumaradan vaikutuksiin.

Seuraava näytteenotto alueella on vuonna 2027.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 8 §, 62 §, 65 §, 66 §, 140 §

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006) 7 §

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Hämeenkyrön Koillinen Metsästysyhdistys ry

Elinympäristölautakunnan lupajaosto, § 52, 21.05.2025

Elinympäristölautakunnan lupajaosto, § 64, 03.09.2025

§ 64

Ampumaradan maalilaitteen / luotiloukun rakentamisen luvantarve; lausunto hallinto-oikeudelle

HMKDno-2025-240

Elinympäristölautakunnan lupajaosto, 21.05.2025, § 52

Valmistelijat / lisätiedot:

Hannu Suoniemi, rakennustarkastaja, hannu.suoniemi@hameenkyro.fi

Liitteet

1 1. Pyyntö oikaisukelpoisesta päätöksestä.pdf

Asian eteneminen rakennusvalvonnassa

Hämeenkyrön koillinen Metsästysyhdistys ry on hakenut lupaa kiinteistölle 108-416-0012-0016 rakentaa kahdesta merikontista kivääriradan luodinkeruumaalilaite. Hakemus on jätetty sähköisesti rakennusvalvonnan lupapiste palveluun 30.4.2020. Kontit on ollut tarkoitus perustaa betonipalkkien päälle ja täyttää fillerihiekalla, jolloin luodit olisivat seulottavissa talteen ja hiekka pysyisi kontissa kuivana.

Hakemuksen liitteeksi on toimitettu suunnitelmat, joista selviää, että kyseessä on sama hakemus, johon asianosaiset ovat pyytäneet oikaisukelpoista päätöstä. Hakemuksessa on haettu lupaa sijoittaa kaksi merikonttia, joiden mitat yhteensä pituus 24 metriä, leveys 2,25 metriä ja korkeus 2,5 metriä. Hakemuksen liitteenä oleva leikkauskuva poikkeaa osittain asianosaisten toimittamista valokuvista. Konttien rakennetta on valokuvien perusteella muokattu ja konttien päälle on tehty puurakenteinen katos ja kontteihin on rakennettu julkisivuun puuvuoraus.

Lupahakemukseen on pyydetty 5.5.2020 naapurin lausunto ja rajanaapuri on antanut hakemukseen 18.5.2020 huomautuksen: *"Kontit on suunniteltu vanhan hirvipenkan eteen. Ympäristöluvassa on ehto, että vanha penkka on puhdistettava tai poistettava penkkaa uudistettaessa. Myös konttien alle jäävä maa on lyijyn saastuttama, koska se on kaivettu penkan edestä. Yhdistyksen kokouksissa ei ole käsitelty rakennuslupa-asiaa, joten XXXXXX ei ole oikeutta hakea lupaa. Tällaisia metallikontteja ei tietääkseni ole ikinä käytetty liikkuvan hirviradan luotiloukkuna kimpoamisvaaran vuoksi, joten rajanaapurina en halua tällaista viritystä. Lupahakemus pitää evätä."*

Todetaan, että hakemuksen liitteeksi on toimitettu ko. metsästysseuran johtokunnan 13.5.2020 kokouksen pöytäkirja sekä erillinen valtakirja, jossa lupaa rakennusvalvonnasta hakeva henkilö on valtuutettu hakemaan kyseistä lupaa.

Rakennustarkastaja on tutkinut asiaa ja ilmoittanut lupapisteen viestikeskustelussa ilmoittanut 13.4.2021: *"Kyseessä on ampumaradan maalilaite. Kyseessä ei ole varastointikontti. Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen toimenpidelupa ei ole oikea lupa tälle maalilaitteelle. Hakija selvittää millä luvalla esim. Pohjanmaalla on tehty vastaava maalilaite merikontista. Hämeenkyrö ottaa mallia muista kunnista eikä ole ensimmäinen kunta joka myöntää merikontin maalilaitteeksi rakennuslain mukaisella toimenpideluvalla. Liitetiedostot vastaavasta merikontista mitä käytetään maalilaitteena jossain päin Suomea*

ja millä luvilla kontti on asetettu maalilaitteeksi laitetaan tänne Lupapisteeseen tiedoksi.” Rakennustarkastaja on liittänyt myös 13.4.2021 hakemuksen liitteeksi otteen asetuksesta valtioneuvoston asetus ampumaradoista 1307/2015 sekä ampumaratalupahakemuksen.

Rakennustarkastaja on viestikeskusteluun lisännyt 14.4.2021: ”Rakennustarkastajan tulkinta: ”Pitää täydentää maalilaitteen leikkauskuva ampumaratailmoituksia ja lupaa käsittelevälle viranomaiselle. Myös pohjakuva mitoin tarvitaan tuohon ampumaratahakemuksen ilmoitukseen.” (Täältä Lupapisteen kautta ei poliisin tai ympäristövalvontaviranomaisen myöntämiä lupia käsitellä)” sekä lisäksi on lisätty ” 763 /2015 Dokumentin versiot ViitetiedotPå svenska Annettu Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 2015 Ampumaratalaki Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään: 1 § Lain tarkoitus Tämän lain tavoitteena on edistää turvallista ampumaharrastusta, turvallisuutta ampumaradoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä maakunnallisen ampumarataverkoston suunnitelmallista kehittämistä. Tässä laissa säädetään ampumaratojen perustamisesta, ylläpitämisestä ja valvonnasta sekä radan pitäjän oikeuksista.”

Rakennustarkastaja on ratkaissut asian ja kirjoittanut Lupapisteen viestikeskusteluun 1.6.2021: ”Hakemus on peruutettu. Peruutuksen syy: Ei ole rakennuslain mukaista myöntää tai kieltää maalitaululaitteen lupaa. Asiasta on keskusteltu hakijan kanssa ja he ovat tietoisia tästä että lupahakemus peruutetaan.”

Asianosaiset ovat pyytänyt rakennusluvan tarpeesta oikaisukelpoista päätöstä 9.3.2025

Asianosaiset ovat ilmaisseet tyytymättömyytensä rakennustarkastajan ratkaisuun asiassa. Asianosaisia on ohjeistettu pyytämään oikaisukelpoista päätöstä, mikäli haluavat valittaa asiasta. Pyyntö oikaisukelpoisesta päätöksestä on toimitettu 9.3.2025 ja sen ovat allekirjoittaneet naapuri kiinteistön 108-416-0012-0017 omistaja, Äkönmaan kyläyhdistys ry sekä lähialueella sijaitsevan kiinteistön 108-416-0012-0015 omistaja : ”Hei,

Äkönmaan ampumaradalla on tehty merikonteista ja muista rakenteista ampumapenkan päälle rakennelma luotiloukuksi. Rakennelma on kokonaisuudessaan noin 65m2 (alla kuvat).

Aikaisemman viestinnän perusteella kyseiselle rakennukselle ei ole rakennuslupaa, edellinen rakennustarkastaja kommentoi virheellisesti, että maalilaitte ei tällaista tarvitse. Tämä kyseinen rakennelma on maalilaitteen (kiskoilla liikkuva kuva) takana. Poliisiviranomaisen lausunto siitä, että merikontti on taustavalli ja sen edessä on maalilaitte on lähetetty teille joulukuussa 2024 viestinnän yhteydessä.

Laki vaatii ampumaradalle tehtyihin rakennuksiin rakennusluvan, sama vaade on tuo kokoisiin rakennuksiin muutenkin.

Saisimmeko tästä rakennuksen hyväksynnästä lainvoimaisen päätöksen, jos sellainen on olemassa. Jos rakennuslupaa ei ole, niin pyydämme asiasta oikaisukelpoisen päätöksen.”

Selvityspyyntö

Hallintolain 31 § mukaisen selvittämisvelvollisuuden täyttämiseksi rakennusvalvonta on pyytänyt selvityspyyntöä Hämeenkyrön Koillisen Metsästysyhdistys ry:ltä (myöhemmin HKMY ry). Vastaukset selvityspyyntöön, selvitys kokonaisuudessaan liitteenä valokuvineen ja liitteineen: ”Vastaukset kysymyksiin 1-3:

1. Onko hanke toteutettu 30.4.2020 peruutetun lupahakemuksen mukaisesti? KYLLÄ ON
- 28.4.2020 ympäristötarkastaja Kaisa Pieniluoma on vaatinut, että merikonttien sijoittamisen osalta täytyy tehdä hakemus rakennusvalvontaan. 30.4.2020 HKMY ry on jättänyt hakemuksen Hämeenkyrön kunnan lupapisteeseen. Jo tällöin rakennustarkastaja Timo Mäkelä on ilmoittanut että hän tietää ainakin yhden henkilön joka varmuudella tulee valittamaan asiasta.
- 31.5.2021 ympäristötarkastaja Kaisa Pieniluoma ilmoittaa PHYT Oy:lle että pyytäisimme poliisiviranomaisen lausuman. Luotiloukku kuuluu ampumaradan osana ampumaradan rakenteita ja turvallisuutta valvovan viranomaisen eli poliisin toimialaan.
- 1.6.2021 rakennustarkastaja Timo Mäkelä on ilmoittanut että hakemus raukeaa: "ei ole rakennuslain mukaista myöntää tai kieltää maalitaululaitteen lupaa"
- 7.2.2022 Sisä-Suomen poliisilaitos ilmoittaa ettei sillä ole huomautettavaa Äkönmaan ampumaralalle sijoitettavien merkikonttien muokkaamisesta ampumaradan luotiloukuiksi. (liite Poliisin lausunto merikontit 7.2.2022).
2. Mikäli hanke on toteutettu, niin käytetäänkö rakennelmaa samaan käyttötarkoitukseen, johon lupaa on 30.4.2020? haettu KYLLÄ
3. Mikäli hanke on toteutettu, KYLLÄ, HANKE ON TOTEUTETTU. - niin milloin hanke on aloitettu HANKE ON ALOITETTU 28.4.2020 - ja milloin hanke on valmistunut HANKKEEN KATSOTAAN VALMISTUNEEN 4.9.2024 kun Sisä-Suomen poliisilaitoksen ja Poliisihallituksen tarkastajat ovat käyneet tarkastamassa ampumaradan ja luotiloukun rakenteet ja todenneet sen turvalliseksi, tarkoituksenmukaiseksi, ja antaneet luvan ottaa luotiloukku käyttöön. (liite Äkönmaan ampumaradan tarkastuspöytäkirja 10.9.2024)"

Perustelut

Hallintolain 20 §:n mukaan hallintoasia tulee vireille, kun asian vireille panemiseksi tarkoitettu asiakirja on saapunut toimivaltaiseen viranomaiseen tai kun asia on sille suullisen vireillepanon yhteydessä esitetty ja käsittelyn aloittamiseksi tarvittavat tiedot on kirjattu. Oikaisukelpoista päätöstä on pyydetty kirjallisesti rakennusvalvonnasta 9.3.2025 rakentamislain voimassaollessa. Hanke on tullut vireille maankäyttö- ja rakentamislain (myöhemmin MRL) voimassa ollessa 30.4.2020. Asiaa käsitellään näin ollen rakentamislain 194 § mukaisesti maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena asiana, koska hanke, josta oikaisukelpoista päätöstä pyydetään, on ollut vireillä ja myös toteutettu ennen rakentamislain voimaan tuloa.

HKMY ry:ltä saadun selvityksen, oikaisuvaatimusta pyytäneen taholta sekä peruutetusta lupahakemuksesta saatujen tietojen perusteella maalilaitteen/ luotiloukun toteutuksesta ei ole erimielisyyksiä osapuolien välillä, joten rakennusvalvonta ei näe tarpeelliseksi tehdä erillistä tarkastusta kiinteistöllä asiaan liittyen.

Maankäyttö- rakentamislain 130 § mukaisesti rakennuslupan ja toimenpideluvan ratkaisee rakennusvalvontaviranomainen. Hämeenkyrön kunnan hallintosäännön, 16.12.2024, 113 § mukaisesti rakentamislain 99 § tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena toimii elinympäristölautakunnan lupajaosto. Rakennusvalvontaviranomainen on delegoinut päätöksessään 11.12.2024 § 61 rakentamislupien päättävällä rakennustarkastajalle alle 1200m² kokoisten rakennuksien osalta. Hämeenkyrön kunnan hallintosäännössä, 14.12.2020, rakennusvalvontaviranomaisen päättävältä on delegoitu 114 § mukaisesti

rakennustarkastajalle alle 1200m² kokoisissa rakennuksen rakennusluvissa. Päättäntävaltainen viranhaltija on näin olleen tehnyt asiassa ratkaisun 1.6.2021 ja peruuttanut hakemuksen tarpeettomana. Rakennustarkastaja on tehnyt tulkinnan, että tässä tapauksessa lupakynnys ei ole ylittynyt. Kun rakennusvalvonta toteaa, että lupakynnys ei ylity ei synny päätöstä, josta voisi valittaa. Kyseessä on normaali rakennusvalvonnan toimintatapa ja vastaavan tyyppisiä luvantarpeen harkintoja tehdään rakennusvalvonnassa päivittäin. Tässä kyseisessä hankkeessa hakijaa on pyydetty tekemään hakemus ja toimittamaan selvityksiä, jotta luvantarve on voitu selvittää. Vaikka lupakynnyksen alittaville hankkeille ei lupapäätöstä tehdä, tulee päätös asiassa kuitenkin tehdä asianosaisen niin pyytäessä, jotta hän saa asiasta oikaisukelpoisen päätöksen. Suomen perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Rakentamisen luvanvaraisuus harkitaan maankäyttö- ja rakennuslain 125 § ja 125 § perusteella. MRL 125 § mukaisesti rakennuksen rakentamiseen on oltava rakennuslupa. Rakennustarkastaja on todennut saamiensa selvityksien jälkeen, että kyseessä on maalitaululaite, joka ei ylitä lupakynnystä. Maalilaitetta tai luotiloukkua ei ole tässä tapauksessa tulkittu rakennukseksi. MRL 126 § mukaisesti rakennuslupan sijasta rakentamiseen voidaan hakea toimenpidelupa sellaisten rakennelmien ja laitosten, kuten maston, säiliön ja piipun pystyttämiseksi, joiden osalta lupa-asian ratkaiseminen ei kaikilta osin edellytä rakentamisessa muutoin tarvittavaa ohjausta. MRL 126 a § on listattu toimenpideluvanvaraiset toimenpiteet, jonka listauksesta ei löydy suoraan tähän hankkeeseen sovellettavaa kohtaa. Hämeenkyrön kunnan rakennusjärjestyksen kohdassa 5 §, toimenpiteen luvanvaraisuus, ei myöskään ole yksilöity kyseisen hankkeen luvantarvetta. Rakennusvalvontatyö on lakiin perustuvaa oikeusharkintaa. Luvantarpeen harkintavallan asiassa katsotaan olleen ratkaisun tehneellä rakennustarkastajalla.

Toimenpidepyynnön voi ratkaista viranhaltija, jos hänellä on toimivalta asiassa. Pyyntö oikaisukelpoisen päätöksen tekemiseen tuodaan kuitenkin elinympäristölautakunnan lupajaoston käsiteltäväksi, koska Hämeenkyrön kunnan hallintosäännön 114 § mukaan on mahdollistaa, että viranhaltija voi tarvittaessa saattaa asian, joka hänellä on oikeus ratkaista, rakennusvalvontaviranomaisen käsiteltäväksi. Perusteena asian käsittelyn siirtämiseen lupajaostolle on, että 1.6.2021 ratkaisun tehnyt viranhaltija ei ole enää kyseisessä tehtävässä, eikä näin ollen voi tehdä tekemästään ratkaisusta oikaisukelpoista päätöstä.

Todetaan, että sisä-Suomen poliisi on suorittanut ampumaradan tarkastuksen 10.9.2024. Pöytäkirjassa on mainittu kyseessä oleva kohde seuraavasti: "maalilaitteiden taakse on sijoitettu kaksi ns. merikonttia, jotka on täytetty fillerillä ja hienorakenteisella hiekalla. Merikonttien metalliset osat on suojattu paksulla puurakenteella. Kunto on hyvä. Maalilaitteena käytetään paikallaan olevia maalitauluja sekä merikonttien edessä kiskoilla liikkuvaa ratahirsitaulua." Ampumaradalla on voimassa oleva ampumaratalupa sekä ympäristölupa.

Ratkaisu HKMY ry:n lupahakemukseen katsotaan syntyneen 1.6.2021. Kiistatonta asiassa on, että hanke on toteutettu peruutetun luvan mukaisesti. Koska hakemus on peruutettu tarpeettomana, voidaan katsoa, että yhdistyksellä on ollut oikeus luottaa siihen, että he voivat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti rakentaa hakemuksen

mukainen luotiloukku/ maalilaite ilman rakennusvalvonnan myöntämää lupaa. Koska päätöstä ei tehdä lupakynnyksen alittavista hankkeista, tehdään kuitenkin asianosaisten pyynnöstä nyt takautuvasti hallintolain 7 luvun mukainen oikaisukelpoinen päätös asiasta.

Sovelletut oikeusohjeet mainittu perusteluissa.

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Suoniemi, rakennustarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto toteaa, että hanke ei ole edellyttänyt maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti rakennusvalvontaviranomaisen myöntämää lupaa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Elinympäristölautakunnan lupajaosto, 03.09.2025, § 64

Valmistelija / lisätiedot:

Hannu Suoniemi, rakennustarkastaja, hannu.suoniemi@hameenkyro.fi

Valmistelu:

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaoston päätöksestä 21.5.2025 § 52 on valitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on pyytänyt Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaostolta lausuntoa 21.5.2025 § 52 päätöksestä viimeistään 30.9.2025 mennessä.

Valituksessa on esitetty näkemys, että ampumarataa koskeva rakennuspa-asia on käsitelty kunnassa virheellisesti vastoin maankäyttö- ja rakennuslakia ja ympäristöministeriön ohjeita. Valittajat ovat perustelleet näkemystään seuraavilla julkaisuilla: Ampumaratojen ympäristölupa, Opas toiminnanharjoittajille sekä lupa- ja valvontaviranomaisille vuosilta 2012 (sivu 31) ja 2023 (sivu 43) joissa todetaan: Siviiliradoilla kaikkeen rakentamiseen on oltava rakennusviranomaisten myöntämä lupa. Valittajien mukaan rakennustarkastajan olisi tullut käsitellä hanke lupa-asiana.

Elinympäristölautakunnan lupajaosto toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena, hallintosääntö 109 §.

Lausunto:

Lupajaosto on perustellut näkemystään päätöksen lainmukaisuudesta muutoksenhaunalaisessa päätöksessään ja tämä lausunto täydentää päätöksen 21.5.2025 § 52 perusteluita.

Todetaan, että alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040, jossa alue on merkitty maaseutualueeksi merkinnällä M. Alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa tai asemakaavaa.

Vastineena valituksiin todetaan, että viranomaisen, jolle päätäntä- ja harkintavalta on delegoitu, tulee tehdä lupaharkinta ja tulkinta luvan tarpeesta lakien, asetuksien ja määräyksien mukaisesti. Lupapisteen keskustelun perusteella hanketta on hallintolain

mukaisesti selvitetty riittävästi rakennustarkastajan toimesta ennen asian ratkaisemista. Lupapisteen keskustelun perusteella on myös tehty tulkinta, että rakennustarkastaja on tehnyt asiassa päätöksen, vaikka varsinaista oikaisukelpoista päätöstä ei ole hakemuksen peruuttamisesta syntynyt.

Rakennustarkastajalla on ollut harkintavalta päättää, että kyse on maalilaitteesta, joka ei edellytä rakennusvalvonnan myöntämää lupaa. Lupajaostolla ei ole otto-oikeutta viranhaltijalle delegoimiinsa lupapäätöksiin. Viranhaltijan vaihtuessa seuraajalla ei ole mahdollisuutta muuttaa edeltäjän päätöksiä. Asia on siirretty lupajaoston päätettäväksi, koska päätöksen tehneen viranhaltijan työsuhde on päättynyt ja päätökseen on haluttu hakea muutosta.

Rakennusvalvontaviranomainen ei näe tarkoituksenmukaiseksi ja hankkeeseen ryhtyvän kannalta kohtuulliseksi, että hankkeeseen ryhtyvää kehoitettaisiin hakemaan rakentamislupaa viranomaisen hyväksymälle hankkeelle jälkikäteen. Toiminnassa olevalle ampumaradalle rakennetun maalilaitteen ei katsota merkittävästi vaikuttaneen naapurien asemaan.

Oheismateriaalina valitusasiakirjat sekä hallinto-oikeuden pyytämät asiakirjat, jotka liitetään hallinto-oikeudelle lähetettävään lausuntoon. Asiakirjat sisältävät henkilötietoja, joten niitä ei julkaista kunnan internet sivuilla.

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Suoniemi, rakennustarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto hyväksyy lausunnon ja toimittaa sen liitteineen Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

§ 65

Vaatus Äkõnmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämiseksi 26.6.2025

HMKDno-2022-224

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristõtarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Liitteet

1 Vastinepyyntö 3.7.2025_Äkõnmaan ampumarata.pdf

Hämeenkyrõn kunnan ympäristõnsuojeluun laitettiin Äkõnmaan kyläyhdistyksen puolesta sähköpostitse vireille vaatus Äkõnmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämiseksi 26.6.2025 kunnes mallinnettu melumittaus on suoritettu ja ammutamelun on todettu alittavan ympäristõluvan sallitut desibelirajat. Vaatimusta on perusteltu seuraavasti: ammutamelu aiheuttaa kuulovaurioita, pakottaa käyttämään omilla kiinteistöillä kuulosuojaimia neljänä päivänä viikossa yhdeksän tuntia, estää työskentelyn ulkotiloissa, aiheuttaa lapsissa pelkotiloja ja on vuonna 2016 ympäristõluvan vastaista toimintaa. Vaatimuksen yhteydessä toimitettiin meluilmoitus, jossa todetaan, että melu ylittää ympäristõluvassa sallitun desibelirajan käsimitarein mitattuna (71-78 dB). Ampumaradalla on ammuttu tiistaina 24.6. ja ammutaan torstaina 26.6.

Äkõnmaan kyläyhdistys on toistanut vaatimuksen lisäksi seuraavissa sähköposteissa: 24.7.2025, 26.7.2025, 7.8.2025 sekä 26.8.2025. Vaatimusta 24.7.2025 toiminnan keskeyttämiseksi on perusteltu seuraavasti: käsimitarilla mitattuna melu ylitti reilusti 65 dB ollessa 71-76 dB. Impulssimelu on kuuloterveyden kannalta haitallisin melu- ja ympäristõsaaste. Varsinkin lasten terveys on juuri nyt suuressa vaarassa.

Vaatimusta 26.7.2025 toiminnan keskeyttämiseksi on perusteltu seuraavasti: Desibelit ampumisesta ovat tänään käsimitarilla mitattuna 72-75 desibeliä. Ampumisesta tuleva impulssimelu on ihmisille ja eläimille haitallisin melumuoto, joka muun muassa vaarantaa kuuloterveyden. Lasten terveys vaarantuu erityisesti. Lisäksi tällainen melutaso on ympäristõnsuojelulain ja Äkõnmaan ampumaradan ympäristõluvan vastaista.

Vaatimusta 7.8.2025 toiminnan keskeyttämiseksi on perusteltu seuraavasti: käsidesibelimitarilla mitattuna tämän päivän ammutamelu on ollut 69-75 dB. Yksikään kymmenistä laukaisuista ei saa mennä ympäristõluvan mukaan yli 65 desibelin ja yksikin desibelirajan ylittävä laukaus saattaa aiheuttaa kuulovaurion. Ammutamelu on impulssimelu, joka on haitallisin melumuoto muun muassa kuuloterveydelle. Erityisen haitallista se on lapsille ja kehittyvälle kuuloaistille.

Vaatimusta 26.8.2025 toiminnan keskeyttämiseksi on perusteltu seuraavasti: ampumamelu, ylittää Äkõnmaan ampumaradan ympäristõluvassa määritetyt desibelirajat 65 desibeliä.

Lisäksi asiaan liittyen on toimitettu Äkõnmaan kyläyhdistyksen puolesta 31.7.2025 meluilmoitus, jossa on todettu, että samana päivänä ampumaradan ammutamelun

jokainen laukaus on ollut yli 7+ dB eli ylittää sen ympäristöluvassa olevan melun desibelirajan käsimitarilla mitattuna. Ilmoituksessa on todettu, että ammuttamelu on impulssimelua, joka on erityisen vaarallinen mm. kuuloterveydelle, mutta melu aiheuttaa myös muita vakavia sairauksia, kuten verenkiertoelimistön sairauksia. Erityisen vaarallinen ammuttamelu ja sen jatkuva ylitys on lasten kehittyvälle kuulolle ja turvallisuuden tunteelle. Ilmoituksen yhteydessä on vaadittu ympäristöterveydestä vastaavilta viranhaltijoilta, miksi Äkönmaan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia ei turvata normaalilla toimenpiteellä eli Äkönmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämisellä kunnes sen ympäristöluvassa vaadittu mallinnettu melumittaus on tehty.

Asiaan liittyen on toimitettu Äkönmaan kyläyhdistyksen puolesta sähköpostitse 14.8.2025 meluilmoitus, joka koskee 13.8.2025 ammuttamelua. Ilmoituksen mukaan käsimitarilla mitattu melu on 76-89 desibelin välillä.

Asiaan liittyen on toimitettu Äkönmaan kyläyhdistyksen puolesta sähköpostitse 19.8.2025 meluilmoitus, joka koskee vaarallista impulssi- eli ampumamelua 14.8.2025. Ilmoituksen mukaan melu ylittää ko. ampumaradan ympäristöluvassa määritellyt desibelirajat ulko- ja sisätiloissa. Ilmoituksessa myös todetaan, että kyseisenä ajankohtana oli käynnissä ns. melumittaus, jota ei pidetä hyväksyttävänä koska mittauksesta ja sen ajankohdasta ei oltu ilmoitettu asukkaille, melumittareita valvoivat Koillisen metsästysyhdistyksen omat jäsenet. Ei puolueettomat ja ulkopuoliset mittaajat sekä ammunta tapahtui metsästysyhdistyksen omilla aseilla ja panoksilla, ja ampujana toimi metsästysyhdistyksen jäsenet.

Hämeenkyrön Koillinen Metsästysyhdistys ry.:ltä (myöhemmin toiminnanharjoittaja) pyydettiin vastinetta vaatimukseen 3.7.2025. Toiminnanharjoittaja pyysi lisätietoja vaatimuksiin 3.7.2025. Lisätietoja pyydettiin vireillepanijalta 6.8.2025. Lisätietoja pyydettiin mm. mittauksen ajankohdasta (kellonajat), laukausten lukumäärästä, mittauslaitteen tiedoista, mittauspisteestä sekä mittausolosuhteista. Lisätietopyyntöön vastattiin 7.8.2025. Lisätietopyynnön vastauksessa 7.8.2025 toistettiin vaatimus ampumaradan toiminnan keskeyttämiseksi ja vaatimusta perusteltiin seuraavasti: ammuttamelu on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristörikos, joka aiheuttaa välittömän terveys- ja turvallisuusuhan Äkönmaan asukkaille.

Lisätiedot sekä meluilmoitukset ja vaatimukset 24.7., 26.7., 31.7. sekä 7.8.2025 toimitettiin toiminnanharjoittajalle sähköpostitse 11.8.2025. Toiminnanharjoittaja vastasi vastinepyyntöön 12.8.2025 ja katsoi ettei se anna asiassa vastinetta, koska meluilmoituksista puuttuu kaikki olennainen tieto, standardien mukainen data ja käytänteet, mitattujen laukausten otanta ja muut mittauksiin olennaisesti vaikuttavat tiedot. Toiminnanharjoittaja katsoo että "vastinetta ei pystytty antamaan summittaisesti heitelyihin dB- arvoihin. Äänenpaine on tarkasti mitattavissa, mittari antaa desimaalien tarkkuudella dB-arvon, ei x-viiva- jotain dB tai jotain sinnepäin-arvoa." Toiminnanharjoittaja toteaa lisäksi, että "Nykyisten tietojen perusteella ja kuntaan toimitettujen dokumenttien ja mittaustulosten perusteella voimme ainoastaan todeta että valittajan väitteet eivät pidä paikkaansa. Äkönmaan ampumaradan toiminta on lain ja ympäristöluvan mukaista, eikä säännöllisen seurannan ja dokumentoitujen näytteiden perusteella aiheuta haittaa ympäristölle eikä vaaraa terveydelle."

Vastineen jättämisen jälkeen, 21.8.2025, toiminnanharjoittajalle tuotiin sähköpostitse tiedoksi 14.8.2025 sekä 19.8.2025 tehdyt meluilmoitukset. Lisäksi toiminnanharjoittajalle lähetettiin 27.8.2025 tiedoksi 26.8.2025 jätetty meluilmoitus.

Toiminnanharjoittaja toimitti 26.8.2025 kunnan ympäristönsuojeluun Äkönmaalla 14.8.2025 suoritettujen melumittausten tulokset (TMI Rauno Pääkkönen lausunto 25.8.2025). Melumittaukset suoritettiin neljällä pisteellä, jotka olivat tien risteys sekä kolme läheisintä kiinteistöä (Holma, Lähteenmäki ja Riihioja). Mittaukset suoritettiin kiväärillä Tikka .308 LSA-55, patruunat Sako 8 g Full Jacket. Kaikki patruunat olivat kaupallisia. Mittausten aikana ammuttiin 75 m kivääriradan kopista ilman vaimenninta, 75 m kiväärikopista vaimentimella, 75 m kiväärikopin vierestä vaimentimella sekä 100 m kiväärikopista vaimentimella. Tulosten perusteella mittauspisteellä tien risteyksessä laukausten keskiarvo vaihteli välillä 62-65 dB, mittauspisteessä Holma laukausten keskiarvo oli kaikissa ammunnoissa 58 dB, mittauspisteessä Lähteenmäki laukausten keskiarvo vaihteli välillä 60-68 ja mittauspisteessä Riihioja laukausten keskiarvo vaihteli välillä 58-60. Ainoastaan yhdessä mittauspisteessä, kiinteistöllä Lähteenmäki, 75 m kivääriradan kopista ilman vaimenninta ammuttujen laukausten keskiarvo ylitti Valtioneuvoston päätöksen 53 /1997 ohjearvon 65 dB asumiseen käytettävällä alueella. Keskiarvo oli 68 dB. Tulosten tarkastelussa on arvioitu, että ohjearvon ylitys voi johtua auton ohiajoista.

Liitteenä

Vastinepyyntö 3.7.2025

Oheismateriaalit

Meluilmoitukset/vaatimukset toiminnan keskeyttämisestä: 26.6., 24.7., 26.7., 31.7., 7.8., 14.8., 19.8.2025 sekä 26.8.2025

Pyyntö toimittaa lisätietoja meluilmoituksesta 6.8.2025

Lisätiedot meluilmoituksesta 7.8.2025

Toiminnanharjoittajan vastine 12.8.2025

Toiminnanharjoittajalle tiedoksi toimitetut meluilmoitukset 21.8.2025 ja 27.8.2025

Äkönmaan ampumaradalla suoritettujen melumittausten lausunto 25.8.2025

Oheismateriaalit sisältävät henkilötietoja, joten niitä ei julkaista kunnan verkkosivuilla.

Hallintosäännön 113 § mukaan elinympäristölautakunnan lupajaosto päättää ratkaisuvaltaansa kuuluvat liitteessä mainitut erityislainsäädännön asiat ja luvat.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto hylkää vaatimukset, jotka koskevat Äkönmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämistä.

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain 181 §:n perusteella valvontaviranomaisen on keskeytettävä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos siitä aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, ja jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.

Ympäristönsuojelulain hallituksen esityksessä (HE 214/2013) on tarkennettu toiminnan keskeyttämistä koskevaa 181 §:ää. HE todetaan, että "ympäristön pilaantumisen tai terveyden vaara johtaisi keskeyttämiseen, jos odotettavissa oleva seuraus olisi välitön ja vakava. Ympäristölle aiheutuvien haittojen olisi oltava huomattavia, jotta keskeyttämiseen voitaisiin tämän säännöksen nojalla ryhtyä. Toiminnan lainvastaisuus ei olisi tämän pykälän soveltamisen edellytyksenä. Toiminnan keskeyttäminen on poikkeuksellinen toimenpide, joka voisi tulla kysymykseen vain harvoin. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti koko toimintaa ei voitaisi keskeyttää, jos keskeyttäminen olisi rajattavissa haittoja aiheuttavaan toiminnan osaan. Toisaalta viranomaisen ei tarvitsisi jäädä odottamaan toiminnanharjoittajan toimenpiteitä, jos terveyshaitta tai ympäristön pilaantumisen uhka olisi niin välitön ja vakava, että viivytys olisi yleisen edun vastainen."

Vaatimuksen perusteluissa on tuotu esille käsidesibelimitarilla mitatut desibelit, jotka ovat olleet ilmoitusten mukaan 69-89 dB. Vaatimusten yhteydessä eikä niitä pyydettyäessä ole toimitettu olennaisia tietoja melumittauksista. Tämän vuoksi ei ole voitu arvioida mittausten luotettavuutta eikä sitä, miten meluilmoituksessa tuotuja desibelilukuja tulee arvioida suhteessa ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetussa Valtioneuvoston päätöksessä (Vnp 53/1997) annettuihin painotettuna enimmäistasona impulssiakavakiolla (L Almax) määritettyihin melun ohjearvoihin.

Toiminnanharjoittajalle on toimitettu 5.2.2025 kehoitus, jonka kohdassa 2 kehoitetaan yhdistystä teettämään ulkopuolisella asiantuntijalla melumittaukset lähimmissä häiriintyvissä kohteissa kivääriammunnan osalta 29.8.2025 mennessä ja haulikkoammunnan osalta viipymättä ratojen käyttöönoton jälkeen. Kivääriammunnan osalta melumittausten raportti tulee toimittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle 30.9.2025 mennessä ja haulikkoammunnan osalta viipymättä melumittausten tekemisen jälkeen.

Toiminnanharjoittajan toimittaman melumittausten tulosten (TMI Rauno Pääkkönen lausunto 25.8.2025) perusteella ampumaradan ammuttamelu ei ylitä Vnp 53/1997 mukaisia ohjearvoja kuin yhdessä tapauksessa.

Edellä esitettyjen seikkojen vuoksi katsotaan, ettei vaatimusten perusteluissa olla riittävästi tuotu esiin sellaisia seikkoja, joiden perusteella toiminta tulisi 181 §:n nojalla keskeyttää.

Vireillepanijoiden kirjeessä on myös vaadittu vastauksia ympäristöterveydestä vastaavilta viranhaltijoilta, miksi Äkönmaan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia ei turvata normaalilla toimenpiteellä eli Äkönmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämisellä, kunnes sen ympäristöluvassa vaadittu mallinnettu melumittaus on

tehty. Hämeenkyrön kunnan hallintosäännössä 113 §:ssä on määritelty, että "sen lisäksi, mitä muualla on säädetty tai määrätty, elinympäristölautakunnan lupajaosto toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:n mukaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena." Elinympäristölautakunnan lupajaosto ei ole ympäristöterveydestä vastaava viranomainen eikä ympäristötarkastaja ole ympäristöterveydestä vastaava viranhaltija, joten lupajaosto ei voi ottaa kantaa ympäristöterveyden asioihin, kuten terveyden suojeluun. Näiltä osin vireillepanijoiden vaatimukset on ohjattu ympäristöterveys Pirtevan viranhaltijalle.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 181 §, 186 §

Hallintolaki 34 §

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53 /1997)

Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013)

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Vireillepanijat, Hämeenkyrön Koillinen Metsästysyhdistys ry.

§ 66

Tampereen Veden lausuntopyyntö pohjaveden havaintoputken asentamisesta kiinteistölle 108-426-3-126

HMKDno-2025-367

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Liitteet

1 Elinympäristölautakunnan lupajaoston lausunto 21.8.2025 - pohjaveden havaintoputken asennus kiinteistölle 108-426-3-126 .pdf

2 Liite_Pinsiön uuden pohjavesiputken suunniteltu paikka.pdf

Tampereen Vesi on pyytänyt 5.8.2025 lausuntoa Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojelulta pohjaveden havaintoputken asentamisesta Hämeenkyröön kiinteistölle 108-426-3-126. Lausuntoa pyydetään siitä, onko pohjaveden putken asentamiselle estettä ja millaisia ehtoja annetaan toiminnalle, mikäli sellaisia on.

Tampereen Vedellä on suunnitelmissa asentaa uusi pohjaveden havaintoputki Hämeenkyröön kiinteistölle 108-426-3-126. Kyseisen kiinteistön omistaa Tampereen kaupunki. Kiinteistö sijaitsee Ylöjärvenharjun pohjavesialueella, joka tyypitellään vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Pohjavesiputkesta seurattaisiin pohjavedenottamon vedenoton vaikutuksia mittaamalla pinnankorkeutta ja ottamalla vesinäytteitä (2 kertaa vuodessa).

Maankäyttöinsinööriltä on pyydetty mielipidettä, onko pohjaveden havaintoputken asentamiselle esteitä. Maankäyttöinsinööri on vahvistanut, ettei maankäytöllä ole esteitä eikä ehtoja pohjavesiputken asentamiselle. Yleiskaavamerkintä alueella on EO eli maankamaran ainestenottoalueeksi tarkoitettu alueen osa. Suunnittelumääräys: Alue on tarkoitettu soranottoon, jonka päätyttyä alue on kuopan pohjaa, reunoja ja luiskia muotoilemalla kunnostettava maa- ja metsätalousalueeksi.

Rakentamismääräys: Ennen soranottoa on rakentaminen alueella kielletty. Soranoton päätyttyä alueella on sallittua rakennuslain 4 §:n mukaisen haja-asutuksen muodostaminen siten, että rakennuspaikan on oltava vähintään 1 ha:n suuruinen, sekä maa- ja metsätalouden talousrakennuksien rakentaminen. Rakennuspaikan kerrosala saa olla enintään 360 m².

Liitteenä

Elinympäristölautakunnan lupajaoston lausunto 21.8.2025

Karttaote

Oheismateriaalina

Lausuntopyyntö 5.8.2025

Päätöksen perustelut

Hallintosääntö 113 §: Lupajaosto antaa ratkaisultaansa liittyvät lausunnot.

Oheismateriaalit sisältävät henkilötietoja, joten niitä ei julkaista kunnan verkkosivuilla.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto merkitsee liitteenä olevan lausunnon tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Tampereen Vesi

§ 67

Poikkeaminen 108-417-4-71 Kolmonen

HMKDno-2025-268

Valmistelija / lisätiedot:

Anna-Maria Niilo-Rämä, kaavasuunnittelija, anna-maria.niilo-rama@hameenkyro.fi

Liitteet

- 1 Liite_Asemapiirros_päivitetty2.pdf
- 2 Liite_Ympäristökartta.pdf
- 3 Liite_lausunto_ympäristötarkastaja.pdf

Rakennuspaikka:

Hämeenkyrö (108), Muotiala (417), Kolmonen 4:71, rekisteröity 17.12.1969

Osoite: Sasintie 410-16, 39130 Sasi

Koordinaatit: 23522107, 6829991

Rakennuspaikka sijaitsee Sasissa Iso Lehmijärven rannalla. Kiinteistön pinta-ala on 2900 m² ja sillä sijaitsee yksikerroksiset 77 kem² suuruinen asuinrakennus, 30 kem² suuruinen sauna sekä 14 kem² suuruinen varasto, joiden yhteenlaskettu kerrosala on 121 kem². Kiinteistö on asuinrakennuksen pihapiiriä, jonka etelälaidassa on puustoa. Laajennuksen rakennusalueella maasto on tasaista, sen länsipuolella rinne viettää kohti rantaa. Alueella ei ole keskitettyä vesihuoltoa. Rakennuspaikalle on tieyhteys.

Hakemuksen syy:

Haetaan lupaa rakentaa yksikerroksinen 66 kem² suuruinen asuinrakennuksen laajennus.

Rakentamisrajoitus, josta poiketaan:

AkL 72 §:n ja kunnan rakennusjärjestyksen 29 §:n mukaisesti "Ranta-alueelle voi rakentaa asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan perusteella. Uuden rakennuksen rakentaminen muulle ranta-alueelle vaatii poikkeusluvan." Laajennuksen muodostamaa rakennusoikeuden ylitystä ei voida pitää vähäisenä. Alue on kunnan rakennusjärjestyksen 32 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta. Kiinteistölle on myönnetty käyttötarkoituksen muutos loma-asunnosta vakituiseksi asunnoksi vuonna 2005.

Hakijan perustelut:

Asuinrakennuksen laajennus. Haetaan poikkeamista, koska rakennusoikeus näyttäisi ylittyvän. Rakentamisen vaikutusten merkitys: Ei vaikutusta. Rakennus toimii jo nykyisellään vakituiseuna asuinrakennuksena.

Lausunnot:

Hakija on kuullut naapurikiinteistöt 108-417-4-70 Mäntyniemi, 108-417-4-72 Kesäkyrö ja 108-417-4-117 Lähde. Naapureilla ei ollut huomautettavaa hankkeesta.

Kunnan vt. ympäristötarkastajalta on saatu lausunto 27.6.2025. Lausunnon mukaan kiinteistö sijaitsee Ketunkivenkankaan pohjavesialueella, joka tyypitellään muuksi vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi. Hämeenkyrön kunnan

ympäristönsuojelumääräysten 6 §:n 6.4 kohdan mukaan "pohjavesialueella jätevesien johtaminen maaperään on kielletty. Pohjavesialueella vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston toiminta-alueen ulkopuolella jätevedet on kerättävä umpisäiliöön. Erillisviemärointi voidaan sallia, mikäli vesikäymälän jätevedet menee umpisäiliöön ja pesujätevedet johdetaan tiiviissä rakenteessa pohjavesialueen ulkopuolelle. Ympäristönsuojelulain 155 §:ssä tarkoitetut vähäiset jätevesimäärät (esim. kantovesikohteet) voidaan kuitenkin johtaa maahan, jos jätevesien johtamispaikka on riittävän etäällä vedenottamosta ja sijainniltaan muuten sellainen, ettei jätevesistä aiheudu pilaantumisen vaaraa." Asemapiirroksen perusteella mustille jätevesille eli wc-vesille rakennetaan uusi umpisäiliö. Harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmä pidetään entisellään mikä viittaa siihen, että kyseessä olisi jätevesien maahan imeyttäminen. Asemapiirroksesta ei käy selkeästi esiin mikä on harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmä. Kohde on pysyvässä asuinkäytössä eli todennäköisesti painevedellinen kohde. Mikäli kyseessä on painevesikohde, harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmä tulee rakentaa siten, että järjestelmä on tiivispohjainen ja suljettu ja josta puhdistetut jätevedet johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Toinen vaihtoehto on johtaa sekä wc-vedet, että harmaat jätevedet umpisäiliöihin. Mikäli umpisäiliö joudutaan sijoittamaan alle 20 m etäisyydelle talousvesikaivosta ja/tai rantaviivasta, tulisi umpisäiliö varustaa täyttymishälyttimellä.

Kaavatilanne:

Pirkanmaan maakuntakaava 2040: Rakennuspaikka sijoittuu maakuntakaavan maaseutualueelle. Maaseutualuemerkinällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä. Alue on myös kasvutaajamien kehittämisvyöhykettä, luonnon monimuotoisuuden ydinaluetta (Pinsiön-Matalusjoen alue), matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealuetta (ympäristötaiteen alueet), tärkeää vedenhankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta sekä teknisen huollon kehittämisen kohdealuetta, pohjavesialue. Alueelle on osoitettu yhdysvesijohto (Hämeenkyrö Mihari – Pinsiönkangas).

Hämeenkyrön strateginen yleiskaava 2040 (hyväksytty 2.11.2015): Strategisessa yleiskaavassa alue on luontomatkailun kehittämisvyöhykettä, alueella kehitetään erityisesti luontomatkailupalveluita ja luontomatkailun toimintaedellytyksiä huomioiden alueiden luonnonympäristö, erityisesti Natura 2000 -alueet, maisema, elinkeinot ja kulttuurikohteet sekä pohjaveden suojelu. Arvoalueina on osoitettu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokas harjumasema (alueen tarkemmassa suunnittelussa on edistettävä maisema-alueen arvojen säilyttämistä), luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue ja pohjavesialue. Strateginen yleiskaava on oikeusvaikutteinen ainoastaan kehittämistavoitteita koskevien merkintöjen osalta.

Pinsiönkankaan osayleiskaavassa (hyväksytty 20.6.1983) alue on osoitettu loma-asuntoalueeksi.

Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa tai ranta-asemakaavaa.

Rakennusjärjestys

Alue on rakennusjärjestyksen 32§ mukaista suunnittelutarvealuetta.

31 § Rakentamisen määrä ranta-alueella

Ranta-alueella sijaitsevalla loma-asumiseen tarkoitettulla rakennuspaikalla saa olla enintään yksi loma-asunto, sauna ja aittarakennus, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 120 m². Lisäksi saa rakentaa 30 m² kylmää varastotilaa. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta. Erillisen saunarakennuksen kerrosala saa olla enintään 25 m² ja pohjapinta-ala enintään 35 m². Muun kuin loma-asunnon rakennuspaikan rakennusoikeus määritellään asemakaavassa, oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tai poikkeusluvalla.

Poikkeamisen edellytykset (RakL 57 §)

Kunta voi erityisestä syystä myöntää luvan poiketa alueidenkäyttölaissa säädetystä tai sen nojalla annetusta ja rakentamislaisissa säädetystä tai sen nojalla annetusta säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta. Poikkeaminen voidaan myöntää, jos se täyttää laissa esitetyt edellytykset.

1) Poikkeaminen ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Rakennuspaikka sijaitsee Iso Lehmijärven rannassa Sasin itäpuolella. Kiinteistö on rakennettu asuinrakennuksen rakennuspaikka, jolle on myönnetty käyttötarkoituksen muutos loma-asunnosta vakituiseksi asunnoksi vuonna 2005. Kiinteistöllä sijaitsee yksikerroksiset 77 kem² suuruinen 2010-luvulla rakennettu asuinrakennus, 30 kem² suuruinen sauna ja 14 kem² suuruinen varasto sekä autokatos, joiden yhteenlaskettu kerrosala on 121 kem². Asuinrakennuksen eteläpuolelle on tarkoitus rakentaa yksikerroksinen 66 kem² suuruinen laajennus, jolloin kiinteistön kokonaisrakennusoikeudeksi muodostuu 187 kem². Rakentamisen määrää voidaan pitää asuinrakennuskiinteistölle soveltuvana. Laajennuksen etäisyys rannasta on noin 40 metriä, joten rakennusjärjestyksen mukainen vähimmäisetäisyys täyttyy. Laajennuksen rakentaminen ei aiheuta haittaa voimassa olevan osayleiskaavan tavoitteille eikä alueiden käytön muulle järjestämiselle.

2) Poikkeaminen ei saa vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista.

Rakennuspaikalla ei ole tunnettuja luontoarvoja eikä hanke muutoinkaan vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista.

3) Poikkeaminen ei saa vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Rakennuspaikalla ei ole tiedossa olevia kulttuurihistoriallisia arvoja. Rakentaminen ei muuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.

4) Poikkeaminen ei saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Poikkeamisen edellytysten kohdassa 1) on tuotu esille hankkeen vaikutuksia lähiympäristössä. Rakennuspaikka sijaitsee pohjavesialueella. Hakemuksen mukaan (päivitetty asemapiirros) kaikki jätevedet kerätään uuteen umpisäiliöön. Jätevesijärjestelyjen osalta lupaehdoissa edellytetään noudattamaan vt. ympäristötarkastajan antamaa lausuntoa. Rakennuspaikan ympäristö on puustoinen, joten vaikutuksia maisemaan ei juurikaan ole. Mökkitien varteen laajennus näkyy, mutta rakennetulla kiinteistöllä vaikutus ei ole merkittävä. Asuinrakennuksen laajentaminen ei aiheuta merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Edellä mainittujen ehtojen lisäksi laki edellyttää poikkeamiselle erityistä syytä.

Erityisenä syynä voidaan pitää kohtuullista rakentamisen määrää asuinrakennuskiinteistöllä.

Edellisen tarkastelun perusteella laissa esitetyt poikkeamisen edellytykset täyttyvät.

Sijoittamisen edellytykset suunnittelutarvealueella (RakL 46 §)

1) Rakentaminen ei saa olennaisesti vaikeuttaa kunnan kaavoituskatsauksen mukaista yleis- tai asemakaavan laatimista.

Haitta kaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle on käsitelty edellä poikkeamisen yhteydessä.

2) Rakentaminen ei saa johtaa vaikutuksiltaan sellaiseen merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa sellaisia merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia, jotka edellyttävät asemakaavan laatimista.

Yksittäisen asuinrakennuksen laajentaminen ei ole vaikutuksiltaan merkittävää eikä edellytä asemakaavan laatimista.

3) Rakentamisen tulee olla sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta.

Alueella ei ole keskitettyä vesihuoltoa, vaikutukset vesihuoltoon on käsitelty edellä poikkeamisen yhteydessä. Rakennuspaikalle on tieyhteys Sasintieltä. Hämeenkyrön kuntakeskuksen palvelut sijaitsevat noin 18 km etäisyydellä rakennuspaikasta. Lähin päivittäistavarakauppa sijaitsee Ylöjärven Metsäkylässä noin 7 km etäisyydellä.

Sijoittamisen edellytykset muualla kuin asemakaava-alueella (RakL 45 §)

1) Rakennuspaikka on kooltaan vähintään 1000 neliömetriä

Kiinteistön koko täyttää vähimmäiskoon.

2) Rakennuspaikalla ei ole tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa

Iso Lehmijärven tulvakorkeus ei ole tiedossa, järven pinta on 155.8 m mpy ja maasto asuinrakennuksen kohdalla noin 167.5 m mpy.

3) Rakennukset voidaan sijoittaa vähintään neljän metrin etäisyydelle kiinteistön rajasta

Asemapiirroksen mukaan laajennus sijoittuu lähimmillään noin 7 metrin etäisyydelle naapurien rajoista ja noin 40 metrin etäisyydelle rantaviivasta.

4) Rakennuskohde soveltuu rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä täyttää kauneuden, korkeatasoisen arkkitehtuurin tai sopusuhtaisuuden vaatimukset

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön on käsitelty edellä poikkeamisen yhteydessä.

5) Rakennuspaikalle on käyttökelpoinen pääsytie tai mahdollisuus sellaisen järjestämiseen;

Pääsytie on käsitelty edellä suunnittelutarvealueen edellytysten yhteydessä.

6) Vedensaanti, jätevedet ja hulevedet voidaan hoitaa aiheuttamatta haittaa ympäristölle;

Vesihuollon toteuttaminen on käsitelty edellä poikkeamisen edellytysten yhteydessä.

7) Teiden, vedensaannin tai viemäröinnin järjestäminen ei aiheuta kunnalle tai valtiolle erityisiä kustannuksia;

Rakentaja vastaa rakennuspaikan vesihuollon ja teiden kustannuksista.

8) Rakentaminen ei aiheuta haittaa naapureille eikä vaikeuta naapurikiinteistöjen rakentamista;

Naapurikiinteistöt on kuultu ja naapureilla ei ollut huomautettavaa hankkeesta.

9) Rakentaminen on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista;

Rakentamisella ei ole merkittävää maisemallista vaikutusta. Vaikutukset rakennetun ympäristön suojelemista ja luonnonsuojelua koskevien tavoitteiden saavuttamisesta on käsitelty edellä poikkeamisen yhteydessä. Kiinteistön rantaviivan pituus on noin 41 metriä, vapaan rantaviivan pituuteen poikkeamisen myöntämisellä jo rakennetulle alueelle ei ole vaikutusta.

10) Rakentaminen ei aiheuta haittaa maakuntakaavassa, yleiskaavassa tai rakennusjärjestyksessä annettujen määräysten toteuttamiselle.

Vaikutukset kaavoitukselle on käsitelty edellä poikkeamisen yhteydessä.

Edellisen tarkastelun perusteella hanke täyttää RakL 57 §:n mukaiset poikkeamisen edellytykset. Sille ei ole myöskään estettä RakL 45 § ja 46 §:n perusteella.

Sovelletut lainkohdat: RakL 45 §, 46 §, 57 §, AkL 72 §

Hämeenkyrön kunnan rakennusjärjestys: 31 §, 32 §.

Yhteenveto:

Hanke täyttää RakL 57 §:n mukaiset poikkeamisen edellytykset sekä RakL 45 § ja 46 §:n mukaiset sijoittamisen erityiset edellytykset muualla kuin asemakaava-alueella ja suunnittelutarvealueella, joten rakentamislupa enintään 66 kem² suuruiselle asuinrakennuksen laajennukselle on mahdollista myöntää rakennuspaikalle. Rakentamisessa tulee noudattaa vt. ympäristötarkastajan 27.6.2025 antamaa lausuntoa vesihuollon järjestämisen osalta.

Hyväksyttävänä erityisenä syynä poikkeamiseen on kohtuullinen rakentamisen määrä asuinrakennuskiinteistöllä.

Rakentamislupa on haettava kahden vuoden kuluessa päätöksen voimaantulosta.

Hallintosäännön 113§ mukaan poikkeamisluvan ratkaisulta on lupajaostolla.

Ehdotus

Esittelijä: Leena Lahtinen, kaavoituspäällikkö

Hanke täyttää RakL 57 §:n mukaiset poikkeamisen edellytykset sekä RakL 45 § ja 46 §:n mukaiset sijoittamisen erityiset edellytykset muualla kuin asemakaava-alueella ja suunnittelutarvealueella, joten rakentamislupa enintään 66 kem² suuruiselle asuinrakennuksen laajennukselle on mahdollista myöntää rakennuspaikalle.

Lupajaosto hyväksyy hakemuksen seuraavilla ehdoilla:

- Vesihuollon järjestämisen osalta tulee noudattaa vt. ympäristötarkastajan 27.6.2025 antamaa lausuntoa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Hakija, Pirkanmaan ELY-keskus, kunnanhallitus, rakennustarkastaja, toimistosihteeri
KK

§ 68

Turkimusojan ja Järvenkylänjärven luonnollisen vedenhallinnan suunnittelu - LIFE Revives hanke

HMKDno-2025-369

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Raakusta

Raakku eli jokihelmisimpukka (*Margaritifera margaritifera*) on pitkäikäinen, virtaavien vesien pohjalla elävä selkärangaton nilviäislaji. Raakut voivat elää jopa 280- vuotiaiksi. Raakut ovat jokiekosysteemien huippuindikaattorilajeja, koska niiden herkün elinkierron vuoksi ne voivat lisääntyä käytännössä vain luonnontilaisissa tai lähes luonnontilaisissa joissa, missä on riittävän tiheä taimen- tai lohikanta. Raakut ilmentävät hyvää vedenlaatua sekä joen luonnontilaisuutta. Raakut toimivat myös avainlajeina, jolloin niiden häviäminen hävittää myös monia muita lajeja. Raakut ylläpitävät joen vedenlaatua suodattamalla ja puhdistamalla vettä, tarjoavat ravintoa pohjaeläimille ja sitä kautta myös lohelle ja taimenelle sekä pitävät joen pohjasoran hapekkaana.

Raakun elinkierron kriittisimmät vaiheet ovat toukkien kiinnittyminen taimenen tai lohen kiduksiin sekä pienten simpukoiden kaivautuminen joen pohjasoraan kasvamaan noin 1–8 vuodeksi. Vain harvat toukat päätyvät kalojen kiduksiin kehittymään, lisäksi mikäli kala on jo aiemmin kantanut raakun toukkia, ei samaa kalaa voida enää käyttää kiinnittymiseen. Lohi- ja taimenkantojen ylläpitäminen on tärkeä osa myös raakkukannan ylläpitämisessä. Pienten simpukoiden selviäminen pohjasorassa on riippuvainen siitä, että pohjasora on puhdasta kiintoaineesta, jolloin se on hapekasta. Mikäli pohjalle kertyy humusta tai kiintoainesta, pienet simpukat tukehtuvat ennen soran pinnalle nousemista.

Raakku on luonnonsuojelulain (9/2023) 75 §:n mukaisesti uhanalainen ja kuuluu 77 §:n tarkoittamiin erityisesti suojeltaviin lajeihin, jonka säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulailla kielletty. Raakku kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen II ja V lajeihin, joiden suojelemiseksi tulee perustaa erityisten suojelutoimien alueita. Raakku on rauhoitettu vuonna 1955, mutta raakkupopulaatiot ovat taantuneet edelleen. Raakun tai sen tyhjien kuorien kerääminen on luonnonsuojelulailla kielletty ilman poikkeuslupaa.

Vesistöistä

Pirkanmaalla sijaitsee kolme jokea, joissa on havaittu raakkua – Ruonanjoki, Pinsiö-Matalusjoki sekä Turkimusojan. Kaikki joet ovat Hämeenkyrön vaikutusalueella. Turkimusojan alajuoksulta raakku on lähestulkoon kokonaan hävinnyt. Yläjuoksulla populaatio on osin-elinvoimainen, mutta lisääntymiseen soveltuvan hapekkaan pohjan pinta-ala on liian pieni ylläpitämään populaatiota pitkällä aikavälillä. Turkimusojan raakkupopulaation arvellaan olevan noin 2000 yksilöä.

Turkimusojasta on lisäksi sähkökalastamalla löydetty luonnonvarainen oma taimenpopulaatio, jonka on todettu DNA-testeissä olevan geneettisesti eriytynyttä. Taimenen kulkemisen mahdollisuus Turkimusojaassa on kuitenkin heikkoa mm. vähävetisyyden, pohjapadon aiheuttaman vaellusesteen sekä Vaiviantien siltarummun vuoksi. Nykyisen taimenen populaation tukeminen on äärimmäisen tärkeää, jotta raakun populaatioita saadaan ylläpidettyä. Turkimusojan taimenista on löydetty runsaasti raakun toukkia eli raakut kykenevät käyttämään taimenia väli-isäntänä lisääntymisessään. Turkimusojalla tehdyistä sähkökalastuksista on saatu aiempina vuosina hälyttäviä merkkejä taimenen osalta. Mm. nahkiaisia, ahvenia, särkiä ja mateita on noussut Turkimusojasta.

Järvenkylänjärvi sijaitsee Hämeenkyrön kuntakeskuksen pohjoispuolella. Järvenkylänjärvi kuuluu Kokemäenjoen vesistöalueeseen, Ikaalisten reitin alueeseen, Mahnalanselän alueeseen sekä Turkimusojan valuma-alueeseen. Järvestä laskee Turkimusoja, joka kulkee kunnan keskustan läpi ja yhdistyy Pappilanjokeen noin 5 km päässä järvestä. Turkimusojan suulle Järvenkylänjärven päähän on rakennettu vuonna 1984 kiinteä betonipato, joka ei silloin vaatinut lupaa. Vuonna 1999 on Järvenkylän kalastuskylä suunnitellut laittavansa patoon lankkuja vedenkorkeuden säätelyä varten. Lupa tähän on saatu tietyin ehdoin (mm. keskialivirtaama oltava vähintään 15 l/s ja alivirtaama vähintään 5 l/s, tulvan alkaessa lankku on poistettava ja tulvan loppuessa sen voi taas laittaa takaisin).

Järvenkylänjärven luusuanpadon kunnostaminen osana LIFE Revives hanketta

Hämeenkyrön kunnalle on myönnetty vuonna 2024 ELY-keskuksen päätöksellä (PIRELY/5519/2024) LIFE Revives hankerahaa yhteensä 20 000 €. Hankkeen rahoitus on. LIFE Revives -hankkeessa (LIFE20 NAT/FI/000611) vahvistetaan raakkujen kantoja ja kunnostetaan niiden elinympäristöjä Suomessa, Ruotsissa ja Virossa vuosina 2021–2027. Hankkeen rahoitus tulee Euroopan komission LIFE-ohjelmasta.

Vuonna 1984 rakennettiin kiinteä betonipato, jolle ei tällöin haettu lupaa, koska arvioitiin ettei pato aiheuta sellaisia muutoksia järven vedenkorkeuksiin, että lupaa olisi tarvinnut hakea. Vuonna 1999 Järvenkylän kalastuskunta suunnitteli laittavansa patoon lankkuja, joilla säädettäisiin järven veden korkeutta. Tällöin asetettiin ehtoja ja rajoituksia padolle, joita oli mm. keskialivirtaama vähintään 15 l/s, alivirtaama vähintään 5 l/s, tulvan alkaessa lankku on poistettava ja tulvan jälkeen lankun voi laittaa takaisin, mikäli vuosi on poikkeuksellisen kuiva ja vedenpinta jää lankun yläreunan alapuolelle, lankun alareunaa raotetaan hyvissä ajoin 0,5-1,5 cm sekä Järvenkylän kalastuskunta on vesioikeudellisessa vastuussa vedenpinnan noston aiheuttamista vaikutuksista.

Järvenkylän osakaskunta haluaa luopua luusuanpadosta, koska nykyisen padon käyttö vaatii osakaskunnalta resursseja. Patoon tulee lisätä tai siitä tulee poistaa lankkuja vesitilanteen mukaan. Padon käytössä olennaista on minimivirtaaman säilyttäminen, mikä aiheuttaa erityistä vedenkorkeuden seurantarvetta ja myös vesitilanteen ennakointia. Sekä taimenelle että raakulle on tärkeää uoman riittävä virtaama ja erityisesti minimivirtaama kuivina aikoina, jonka ylläpito nykyisin on ollut vaikeaa.

Hankkeen tavoitteena on:

1. Poistaa vaelluseste eli betonipato ja korvata se luonnonmukaisella pohjapadolla

2. Säilyttää riittävä minimivirtaama Turkimusojassa
3. Ei olennaisesti muuttaa Järvenkylänjärven vedenkorkeuksia

Patohanke on laitettu aluille osana Kolmen helmen joet -hanketta. Hankkeesta on jo tehty suunnitelma (Ympäristötekniikan insinööri Jami Aho, 21.9.2020), jolle kuitenkin on päivitystarve (tavoitteena vieläkin luonnonmukaisempi vaihtoehto padolle).

Suunnittelulle on asetettu seuraavat reunaehdot:

1. Padon tulee olla luonnonmukainen kynnys
2. Padon tulee toteuttaa tavoitteelliset vedenkorkeudet ja virtaamat ilman säätötarvetta
3. Padon on oltava kalalle kulkukelpoinen
4. Järven vedenkorkeuksien ja erityisesti keskivedenkorkeus ei saa olennaisesti muuttua
5. Minimijuoksutus tulee olla vähintään 5 l/s ja keskimääräinen minimijuoksutus 15 l/s
6. Pato ei saa aiheuttaa tulvavirtaamien kasvua

Vesilain mukainen luvan tarve

Hanke eli pohjapadon rakentaminen ja säännöstelyn lopettaminen tarvitsee vesilain mukaisen luvan. Luvan tarve määräytyy vesilain 3 luvun 2 ja 3 §:n perusteella.

Seuraavat toimenpiteet

- Suunnitelman päivitys: mm. luonnonmukaisen vaihtoehdon pohdinta, kustannuksien päivittäminen, huoltovapauden huomioinen, seurannan suunnittelu.
- Hankevastaavaksi ehdotetaan Hämeenkyrön kuntaa. LIFE Revives -hanke antaa tälle taloudelliset mahdollisuudet. Hankevastaava hakee vesilain mukaisen luvan AVI:sta.
 - Lupahakemus tehdään, kun suunnitelma on päivitetty.
 - Lupakäsittelyssä kestää arviolta 1–1,5 vuotta, minkä jälkeen itse hanke päästään toteuttamaan.

Kustannusarviot

Vuoden 2020 suunnitelmassa on arvioitu, että kustannukset olisivat yhteensä 18 000 € koostuen rakentamisesta (n. 4750 €), lupapäätöksestä (n. 6000 €), kilpailutuksesta,

valvonnasta yms. (n. 2000 €) ja tarkkailusta (n. 5000 €). Kustannuksia tulisi myös suunnitelman päivittämisestä. Suunnitelman päivityksen mukana saadaan päivitetty kustannusarvio. Rahoitus voitaisiin kattaa LIFE Revives hankkeen rahoituksesta, jota kunnalle on myönnetty 20 000 €.

Hankerahoitusta on suunniteltu käytettävän myös uuden luonnonsuojelualueen perustamiseen Turkimusojan läheisyyteen, mikä tulee huomioida rahoituksen riittävydessä (on arvioitu, että luonnonsuojelualueen konsultoinnin kustannukset ovat noin 1470 € (ALV 0 %)).

Hankerahoitus myönnetään todellisille kustannuksille, jotka raportoidaan Pirkanmaan ELY-keskukselle vuosittain.

Päätöksen perustelut

Hallintosäännön 113 §:n mukaan elinympäristölautakunnan lupajaosto päättää ratkaisuvaltaansa kuuluvat liitteessä mainitut erityislainsäädännön asiat ja luvat

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto hyväksyy hankkeen ja valtuuttaa ympäristötarkastajan hakemaan vesilain mukaista lupaa Luusuanpadon kunnostukseen, kun suunnitelman päivitys on tehty.

Sovellettavat oikeusohjeet

Vesilaki (587/2011): 3 luku 2 §

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

ELY-keskus Katja Vainionpää, Järvenkylän osakaskunta

§ 69

Vetoomus hevostoiminnan lopettamiseksi kiinteistöillä 108-416-2-151 ja 108-416-2-162

HMKDno-2025-239

Valmistelija / lisätiedot:

Hannu Suoniemi, rakennustarkastaja, hannu.suoniemi@hameenkyro.fi

Taustaa:

Asiaan liittyvät toimenpide- ja rakennusluvut:

Kiinteistölle 108-416-0002-0151 on myönnetty 16.9.2021 toimenpidelupa 21-0173-T 33m² polttopuiden säilytykseen tarkoitettun vajan / katoksen rakentamiseen. Lupaehdoksi on kirjattu: *"jos käytetään katosta hevosten sääsuojaan niin silloin tarvitaan mahdollisesti poikkeamislupa ja katoksen käyttötarkoituksen muutoslupa."*

Kiinteistölle 108-416-0002-0151 on 21-0173-T luvalla myönnetty vaja / katos ja se on valmistunut 30.9.2021 ja sille on myönnetty samalla päivämäärällä toimenpidelupa 21-0177-T määräaikaiseen käyttötarkoituksen muutokseen liiterikatoksen muuttamisesta viereisen laidunalueen hevossuojaksi.

Kiinteistölle 108-416-0002-0151 on myös myönnetty väliaikainen toimenpidelupa 22-0136-R siirrettävän 30m² lämmöneristetyin varaston pystyttämiseksi 6.10.2022. Lupaehdoksi on kirjattu: *"Myös muulle käytölle kuin varasto tulee hakea käyttötarkoituksen muutoslupaa jos esimerkiksi käytetään hevossuojana"*. Tälle siirrettävälle varastolle ei ole haettu maankäyttö- ja rakennuslain voimassa ollessa lupaa käyttötarkoituksen muutokseen.

Valitus 12.4.2022

Valituksen on allekirjoittanut kiinteistön 108-416-2-97 omistajat. Elinympäristölautakunnan lupajaostolle on toimitettu kiinteistöstä valitus 12.4.2022:

Käännymme puoleenne asiassa, joka koskee käkisaaren 10 kiinteistöä. Tontille on rakennettu luvatta vaja. Kiinteistö sijaitsee rantakaava alueella. Kiinteistön omistaa maanomistaja. Hän on vuokrannut kiinteistön vuokralaiselle. Vuokralainen on alkanut laiduntamaan hevosia viereisellä pellolla. Peltö on vuokrattu toiselta maanomistajalta.

Keväällä laitumelle tuotiin hevosia. Elokuussa vuokralaisen pienelle tontille rakennettiin katos, jossa hevoset asustavat. Soitimme rakennustarkastaja Timo Mäkelälle onko tuollaiselle katokselle haettu lupa. Mäkelä tarkasti, ei ole lupaa, rakennelma tehty ilman lupaa.

Timo Mäkelä ilmoitti, että yhtään hevosta ei tontille tule. Tontin koko on niin pieni, että hevoskatos ei siihen sovi. Hämeenkyrönkunnan rakennusjärjestys sivu 25 ilmoittaa yksiselitteisesti pitää olla 5000m². että saa yhden hevosien pitoluvan, ja lisäksi samassa kappaleessa, laidun alueet tulee sijoittaa riittävän etäälle asunnoista ja niiden pihatoista.

Lupasivat käydä ympäristötarkastaja Kaisa Pieniluoman kanssa tarkistamassa paikan.

Tarkistus käynnin jälkeen keskustelimme asiasta. Ilmoittivat, että rakennus on luvatta rakennettu. Olivat sopineet vuokralaisen kanssa, että laidun puolitetaan, vuokralaisen puoliso kävi 6.4.2022 ilmoittamassa, että laidun on puolitettu niin kuin Kaisa Pieniluoman

kanssa on sovittu. Vuokralainen pitää laitumen yläosassa kahta varsaa, koska laidun ulottuu muiden kiinteistöjen ikkunan alle, sopi vuokralaiselle.

Kaisa Pieniluoma ilmoitti lisäksi, että laidun on kesälaidun.

Tämän jälkeen.

Mäkelä on antanut luvatta rakennetulle rakennelmalle toimenpideluvan 16.9.2021. Vajan katoksella rakentaminen. Kysyimme heiltä luvasta, Mäkelä Sanoi vajan olevan puuvaja, jossa ei saa pitää hevosia. Hevoset jatkoivat siellä asumistaan. Lähetimme Mäkelälle viestin 20.9.2021. Teittekö kaikille varmasti selväksi, että katoksellinen puuvajan rakennuslupa ei ole tarkoitettu hevostenpitopaikaksi. Mäkelä vastasi viestillä 20.9.2021 viesti tallella, kyllä tehtiin selväksi, lupaehtona on, jos hevossuojana tulee käyttöön pitää hakea poikkeamislupa, maanomistaja sanoi tänään hakevansa poikkeamislupaa, kun oli ehtoon tyytymätön. Taas kyselyämme viestistä Mäkelä ilmoitti, hevosia ei saa pitää vajassa lupa haettava poikkeamisella, Ympäristötarkastaja oli sitä mieltä vaja pitäisi purkaa.

Kaikkiin lupauksiin uskoen ja virkamiehiin luottaen, Mäkelä kaikessa hiljaisuudessa myöntää 1.10.2021 Toimenpidelupa käyttötarkoituksen muutos määräajaksi.

Ei sanota mihin tarkoitukseen myönsi luvan ja mikä määräaika.

Kolme hevosta ja varas ovat laiduntaneet koko talven.

Laidun pelto on salaojitettu savimaa Salaojat laskee avo-ojaan, mikä puolestaan laskee n. 50m matkalla uimarannalle.

Pyydämme, että asia selvitetään.

Vaatimuksemme on jos puuvalla ei ole siihen tarkoitukseen käyttöä, vaja pitää purkaa. Vaja katoksella rakennelmalla ei voi pitää hevosia, kuten rakennustarkastaja Timo Mäkelä on ilmoittanut.

Asiassa on menetelty niin sekavasti ja väärin, että luvasta ei ole voinut valittaa koska lupa on puuvajalle eikä hevostallille.

Pelto puolitettiin Kaisa Pieniluoman toimesta niin kuin olimme toivoneet, jotta meidän ei tarvitse kokea hevosista aiheutuvia haittoja, raatokärpäsiä, paarmoja, hajuhaittoja. Hevoset laiduntavat pellon yläpuolisessa laitumessa.

Lisäksi edellä mainitut virkamiesten lupaukset pitää toteutua.

Virkamiesten sanaan on voitava luottaa kun he lupaavat asioita, joihin ovat ammattitaidolla perehtyneet.

Valitus koskee lainvoimaisia lupia 21-0173-T ja 21-0177-T. Näiltä osin valitusta käsittelee rakennusvalvontaviranomainen. Asiassa on valitettu myös muille viranomaisille kuuluvista asioista, joihin rakennusvalvontaviranomainen ei ota kantaa.

Vastaus 12.4.2022 valitukseen

Rakennustarkastajan 12.4.2022 antama vastaus ja päätös hevossuojasta on viety elinympäristölautakunnan lupajaostolle tiedoksi 26.4.2022:

On hiukan asiavirheitä valittajan kirjelmäsää ja vanhaa tietoa.

Katoksessa on myönnetty lupa pitää hevosia 19.9.2021 toimenpidelupa 21-177-T. Tuosta luvasta ei ole tullut valituksia määräaikaan mennessä.

Ilmeisimmin ollut rikkinäinen puhelin kun ovat kirjoittaneet puhumisestani heille. Poikkeamislupaa ei tarvittu tässä tapauksessa vaikka alkuun siltä näyttikin.

Alkutilanne oli että oli luvaton katos oli rakennettuna kiinteistöllä 108-416-0002-0151 ja hevoset laitumella kiinteistöllä 108-416-2-162 valittajan naapurissa lähellä valittajien asuinrakennusta.

Selvitysten ja lupakäsittelyn jälkeen selvisi tilanne ja hevosia voi pitää laitumen viereisessä katoksessa suojassa ja laitumella normaaliin tapaan siten että riittävä etäisyys tulee laitumen aitauksesta asuinrakennukseen.

Tämän vastaukseni voi laittaa tiedoksi lupajaostolle ja päätöksen hevossuojasta.

Valittajilla ei ole ollut oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta katoksesta koska eivät ole rajanaapureita.

Valitus 6.10.2022

Vaadimme lupajaostoa käsittelemään seuraavassa kokouksessa toimittamamme aineistot 31.8.2022 joka lähetetty lupajaoston jäsenille ja Asula Myllyselle koskien rakentamista ja laiduntamista käkisaarentie10 ja antamaan asiaan päätöksensä. Myös 12.5.2022 toimitettuun kirjelmään.

Pyydämme erityisesti huomioimaan asiat.

Kyseisellä tilalla ja pellolla ammattimaista hevostila toimintaa. Käkisaarentie 10 ravipalvelu. Töissä 1-4 henkilöä. Toimiala- hevosten ja muiden hevoseläinten kasvatusta. Yrityksen Y-Tunnus 2239438-9. Nämä tiedot on netissä kaikkien saatavilla. Hajuhaitat ovat lisääntyneet, ilmastointi vetää hajuja pelloilta ja tilalta sisään, aitaus 10m rajastamme. Kärpäsongelma lisääntynyt, sekä hevosten pitämät äänet häiritseviä.

Tontti on valaistu öisin, iso ja voimakas spottivalo valaisee suoraan makuuhuoneemme ikkunaan.

Puukatokselle joka on tontilla, ja missä hevoset oleilee on myönnetty käyttötarkoituksen muutos 30.9.2021 määräajaksi.

Määräaika puuttuu luvasta. Määräaika ei voi olla venyvä vaan se pitää määritellä. Esim... 1kk.tai 1v. jne...

Luvassa ei ole myöskään mihin käyttötarkoitus on myönnetty.

Puukatoksen koko on käyttötarkoituksen muutoksessa ilmoitettu 45m². Asula-Myllyn varmistaa vastauksessaan vajan kooksi 33m². Lupa on myönnetty väärillä tiedoilla, vaja pitää purkaa.

Arkistohoitaja Vuoriselta on pyydetty useaan otteeseen lupaa, viimeksi s-postilla 2.6.2022. Lupa ei ole ollut arkistoituna.

Lupapiste FI paperissa maanomistaja, siis luvan hakija tarkastelee myönnettyä lupapäätöstä 20.9.2021. Näyttäisi siltä, että myönnetty lupa on naapurin tontille, kiinteistötunnus on väärä, myös pinta-ala ja kiinteistön nimi on väärä. Kyseisellä liiterillä ei ole lupaa, lupahakemus on ollut väärillä tiedoilla ilmoitustaululla. Vaja pitää purkaa.

Lupapiste FI sähköposti viestinnän perusteella, myös lasku on mennyt väärälle hakijalle.

Käkisaarentie10 n.3000m² tontilla oleilee 4 hevosta. Kunnan rakennusjärjestyksen mukaan 1 hevonen vaatii 5000m².

Kunnan virkamiehet ovat luvanneet, suullisesti ja kirjallisesti, hevosaitaus on 100m päässä rajastamme, ja käkisaarentie10 tontilla ei voi olla hevosia. Noora Kalliomäki on ottanut asiasta selvää lakimieheltä, suullinen sopimus on pätevä. Liite vuokaralaisen hevosaitaus asia.

Ympäristösihteeri Noora Kalliomäki ilmoittaa 4.8.2022 s-postilla otsikolla sopimusta on rikottu. Hei, sain selville, että suullinen sopimus on yhtä pätevä, ja täten voin myös ottaa tämän lupajaoston kokoukseen yhtenä kohtana, että sopimusta on rikottu tämän naapurussuhdelain pykälien 17-18 lisäksi. Katso liite.

Näihin ja muihin edellämainittuihin asioihin vedoten vaadimme, että hevosilla toiminta loppuu käkisaarentie10 tilalla.

Kunnan virkamies Noora Kalliomäki ilmoittaa kyseisessä s-postissa sopimusta on rikottu, että kunta purkaa sopimuksen koska sopimusta ei ole noudatettu. katso liite.

Vaadimme lupajaostolta päätöksen asiassa.

Liitteitä 4kpl.

Vetoomus elinympäristölautakunnan lupajaostolle 30.1.2023:

Vetoomuksen ovat jättäneet kiinteistöjen 108-416-2-97 ja 108-416-2-187 omistajat. Vetoomus on osoitettu elinympäristölautakunnan lupajaostolle 30.1.2023: "Vetoomus hevostoiminnan lopettamiseksi käkisaarentie 10 37200 Siuro.

Ympäristötarkastaja Noora Kalliomäki... Hämeenkyrön kunnan Elinympäristölautakunnan Lupajaosto.

Hevosienpito tontilla alkoi 2021 keväällä. Tontille ilmestyi luvaton hevossuoja.

Talvi 2021-2022. Hevoset oli tarhassa, näköhavaintojen ja kuvien mukaan lantaa ei kerätty. Ympäristötarkastaja on todennut asian. Lannan keräilyastia puuttui.

Kuluva talvi 2022-2023. Hevoset tarhassa, nähöhavaintojen ja kuvien mukaan lantaa ei edelleenkään kerätä.

Ympäristötarkastaja Noora Kalliomäki on syksystä 2022 lähtien tiedustellut toiminnan harjoittajalta vuokralaiselta minne hän kuljettaa keräämänsä lannan, ei ole suostunut ilmoittamaan paikkaa, vaikka ilmoittaa keräävänsä lannan, lava-Nissanin lavalle minne mahtuu n. 3 kuutiota.

Lannat ovat keräämättä tarhassa. Kuvat

Lokakuussa 2022 Tontille ilmestyi varasto. Rakennustarkastajan mukaan kopilla on varaston lupa missä ei saa pitää hevosia.

On ilmennyt, ja on todistettavasti näyttöä, että varastossa pidetään hevosia. Useampi ihminen on sen todennut.

Ensimmäisen kerran hevosia on nähty varastossa marras- joulukuussa 2022.

Hevoset on myös nähty torstaina 19.1.2023 klo. 15.00. Perjantai 20.1.2023 aamulla klo. 7.00 kopista kuului kovaa hevosien potkimista kopin seiniin pauke kuului käkisaarentielle saakka. Sama pauke kuului päivällä klo.13.00 pajulahdentielle saakka.

Todettakoon vielä, hevosilla ei ole pääsyä varastoon viereiseltä pellolta vaan ne on sinne vartavasten vietävä, pellon ja varaston välissä on tie.

Virkamiehiä on yritetty harhauttaa useamman kerran, niin lannan keräyksessä, kun varaston käytössä.

Näistä syistä aiheutuu kohtuuton haitta niin järvelle kuin lähiasukkaille.

Toiminnan jatkamiselle ei ole edellytyksiä toiminta on lopetettava.”

27.3.2023 on toimitettu seuraava lisäliite 30.1.2023 toimitettuun vetoomukseen.

Lisäliitteen ovat allekirjoittaneet kiinteistön 108-416-2-97 omistajat:

Liite vetoomukseen joka on toimitettu 30.1.2023. Hevosonpitotoiminnan lopettamiseksi Käkisaarentie 10 37200 Siuro. Sekä lupapisteiden hakemus.

Ympäristötarkastaja Noora Kalliomäki... Hämeenkyrön kunnan Elinympäristölautakunnan Lupajaosto.

Rakennustarkastaja Timo Mäkelän toiminta on tutkittava.

Virkamiehen sanaan on voitava luottaa, toiminta ei ole ollut virkamiesmäistä. Vuonna 2021 kun ilmoitimme luvatta rakennetusta rakennuksesta maanomistajan tontille. Rakennustarkastaja tarkastasi asian ja lupasi, että yhtään hevosta tontille ei tule vedoten tontin 3000m² pieneen kokoon.

Tähän luotimme. Kuitenkin alkoi tapahtua muuta. Tuli lupa luvatta tehdylle hevoskatokselle, puuliiteriksi, sen jälkeen taas hevoskatokseksi.

Katso liite Lupapiste. Jossa 13.9.2021 rakennustarkastaja ilmoittaa vajaa ei saa käyttää hevosuojana. Jos käytetään niin tarvitaan poikkeamislupa.

Tässä lupapiste paperista käy myös ilmi, että puuliiterillä ei ole lupaa, koska ollut väärillä tiedoilla ilmoitustaululla.

Päätös annettu 16.9.2021 jota maanomistaja tarkastelee. Katso Lupapiste paperista. Mitä maanomistaja tarkastelee, toteaa kaikki mennyt väärillä tiedoilla.

Maanomistaja teki toisen maanomistajan kanssa sopimuksen, jolla annan tontilla olevan katoksen toisen maanomistajan käyttöön. Erikoisen asiasta tekee, että toisella maanomistajalla ei ole hevosia, vaan maanomistajan vuokralaisella.

Tontista tehtiin hevostila, tuli talvi ja kevät 2022, lannat keräämättä. Muistio 23.5.2022 Timo Mäkelä kävi kiinteistöllä tarkastuksella, ja määräsi pihattoon tulee rakentaa asiallinen ja riittävän kokoinen lain mukainen katettu lantala/peitteellä katettu vaihtolava joka tulee olla paikallaan 15.7.2022 mennessä, lavaa ei tullut eikä lantalaa.

Lokakuussa 2022tontille ilmestyi siirrettävä hevostalli kolmella ovela varustettu. Hevosten pitäjä, vuokralainen, oli hakenut lupaa hevostallille, Timo Mäkelä ei lupaa antanut. Heti perään vuokralainen anoi lupaa varastolle, ja lupahan irtosi. Tästä huolimatta vuokralainen on tarvinnut varastoa hevosten pitämiseen joka on todistettu.

Rakennustarkastajan käytöksen asiassa, tekee erikoiseksi se, että Kalliomäki ja Mäkelä kävivät tarkastuskäynnillä tarkastamassa siirtotallin. Käynnin jälkeen Mäkelä ilmoitti, että on kieltänyt hevosten pidon tallissa. Ilmoitti, että talliin ei mahdu hevosia, eikä jälkiä hevosista ollut. Kalliomäki näki samaan aikaan heinäsilppua ja kertoi hyvin hevosten mahtuvan talliin. useat henkilöt ovat nähneet hevosia tallissa, asia ilmenee vetoomuksessa.

Rakennustarkastaja Timo Mäkelän toiminta on vienyt luottamuksemme julkishallintoon.

Meidän käkisaarentie 10 naapurina on jätetty kuulematta hevostila asiassa, jossa Mäkelä toiminut virkamiesvastuulla, toimien toisin kun on meille luvannut, että hevosilaa ei tule.

Tällainen lupatoiminta ei voi olla hyväksyttävää, tontilla ei ole edellytyksiä ammattimaiselle hevostoiminnalle. Vastustamme hevosilaa naapurissamme. Toiminta on lopetettava.

Päätös 30.1.2023 vetoomukseen ja vetoomuksen 27.3.2023 lisäliitteeseen

Elinympäristölautakunnan lupajaosto on käsitellyt kokouksessaan § 30 25.4.2023 valittajan vetoomusta elinympäristölautakunnan lupajaostolle hevosienpitotoiminnan lopettamiseksi. Valmistelussa on todettu, että lupajaosto on tutkinut asiaa ja saanut rakennustarkastajalta selvityksen myöntämistään toimenpide- ja rakennusluvista kiinteistölle sekä on todettu rakennus- ja toimenpidelupien olevan lainvoimaisia. Pykälän liitteenä on vastine vetoomukselle, jossa on todettu mm. kiinteistön pinta-alan vuokra-alueineen täyttävän rakennusjärjestyksen vaatimukset, rakennustarkastajan olleen toimivaltainen viranomainen asiassa ja että rakennustarkastajan toiminnasta on saatu selvitys asiassa. Päätöksessään elinympäristölautakunnan lupajaosto on todennut, että ei ole elinympäristölautakunnan lupajaoston päätettävissä hevostoiminnan lakkauttaminen saamisensa selvitysten perusteella kiinteistöllä 108-416-2-151 eikä myöskään kiinteistöllä 108-416-2-162.

Elinympäristölautakunnan lupajaosto on käsitellyt asiaa uudelleen kokouksessaan § 35 23.5.2023 ja päättänyt korjata omasta aloitteestaan tällä päätöksellä aikaisemmassa kokouksessa 25.4.2023 § 30 antamaansa vastinetta. Jossa huomioidaan myös kiinteistöjen 108-416-2-97 ja 108-416-2-187 omistajien 30.1.2023 päivätty vetoomus ja liite. 30.1.2023 päivätyn vetoomuksen ja liitteen sisältö ei poikkea asiasisällöltään merkittävästi 25.4.2023 § 30 käsitellystä vetoomuksesta, joten vastineen saajaksi lisätään kiinteistön 108-416-2-187 omistajat. Pykälän päätöstä ja annettua vastinetta ei asiasisällöltä muuteta. Elinympäristölautakunnan lupajaosto toteaa, että ei ole elinympäristölautakunnan lupajaoston päätettävissä hevostoiminnan lakkauttaminen saamisensa selvitysten perusteella kiinteistöllä 108-416-2-151 eikä myöskään kiinteistöllä 108-416-2-162.

Valitus vetoomuksen päätöksestä ja hallinto-oikeuden ratkaisu

Elinympäristölautakunnan lupajaoston päätöksestä 24.5.2023 § 30, jota on korjattu päätöksellä 23.5.2023 § 35 on valitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeudelle on osoitettu seuraavat vaatimukset:

"Elinympäristölautakunnan lupajaoston päätös on kumottava ja hevosienpito-toiminta kiellettävä kiinteistöllä 108-416-2-151. Tilalle myönnetty rakennus- ja toimenpideluvat on peruutettava.

Elinympäristölautakunnan lupajaosto käsitteli valituksenalaisen asian yhteydessä myös 6.10.2022 Hämeenkyrön kunnalle toimittaman kirjelmän puoli vuotta myöhässä.

Kiinteistölle 108-416-2-151 ilmestyi syksyllä 2021 luvatta rakennettu hevossuoja neljälle hevoselle. Rakennustarkastaja Timo Mäkelä ilmoitti puhelimitse kunnan rakennusjärjestyksen edellyttävän, että yhdelle hevoselle on oltava tilaa 5 000 m², ja ettei tilalle tule yhtään hevosta. Laki edellyttää, että virkamiehen sanaan on voitava luottaa. Kiinteistön koko on 3 370 m². Hevossuojalle myönnettiin toimenpideluvat jälkikäteen 16.9.2021 ja 30.9.2021 tehdyillä päätöksillä. Tilalla aloitettiin harjoittamaan

ammattimaista hevostilatoimintaa. Valittajia ei naapureina kuultu ennen lupien myöntämistä ja toiminnan aloittamista. Hevostila olisi edellyttänyt poikkeuslupaa rakennusjärjestyksessä hevosten pitoon esitetyistä pinta-alavaatimuksista. Puusuojakatoksen toimenpidelupapäätöstä 16.9.2021 koskeva julkipano- ilmoitus on sisältänyt virheellisiä tietoja, joten lupaa ei olisi tullut myöntää.

Kiinteistölle on myönnetty toimenpidelupa 6.10.2022 siirrettävän lämpöeristetyn varaston pystyttämiseen, mutta rakennuksessa pidetään luvan vastaisesti hevosia.

Talvitarhauksen aikana lannan keräystä ei ole järjestetty asianmukaisesti, mihin liittyen on käynnistetty hallintopakkomenettely. Ympäristötarkastajan sähköpostitse ilmoittaman näkemyksen mukaan hevostilatoiminta pitäisi lopettaa luparikkomusten takia. Uimarannan veden bakteerikanta on kohonnut hieman vuoden 2022 keväällä otetun vesinäytteen mukaan. Laidun sijaitsee 50 metrin päässä Pajulahden rannasta ja laitumen ja tarhan sulamisvedet menevät avo-ojaa pitkin järveen. Hevostenpito tulee lopettaa myös naapuruussuhdelain 17 ja 18 §:ien perusteella valittajien aiheutuvien hajuhaittojen, kärpästen ja paarmojen sekä hevosten häiritsevien äänten vuoksi. Alueen kiinteistöjen arvo laskee ja uimaveden pilaantumisen riski kasvaa."

Hallinto-oikeus on 18.2.2025 päätöksessään kumonnut Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaoston päätökset 25.4.2023 § 30 ja 23.5.2023 § 35 ja palauttaa asian lupajaostolle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeus on perusteluissaan kiinnittänyt huomioita, että hallintokanteluna käsitelty asian päätös on epäselvä ja puutteellisesti perusteltu. Päätöksestä ei ilmene sovellettuja oikeusohjeita. Päätösestä ei käy ilmi onko asian ratkaissut rakennusvalvontaviranomainen vai ympäristönsuojeluviranomainen.

Hämeenkyrön kunnassa voimassa oleva rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.1.2013. Rakennusjärjestyksen määräys 44 § Hevostallit:

"Hämeenkyrössä harrastehevosten määrä on jatkuvasti lisääntynyt ja sen myötä pienet hevostallit. Myös ammattimaisesti toimivien tallien lukumäärä on jatkuvasti kasvanut. Kehitystä voidaan pitää myönteisenä osana maaseudun elinvoimaisuuden säilyttämistä.

Hämeenkyrössä hevoskeskittymiä on muodostunut erityisesti Pinsiön - Metsäkulman sekä Pentinmaan alueille. Näillä alueilla syntyy maankäytön suunnittelutarvetta ratsastusreitistön kehittämiseen, harjoittelualueiden ja ratsastuskenttien osoittamiseen.

Eläinsuojan rakentaminen tai talousrakennuksen osan muuttaminen eläinsuojaksi vaatii aina vähintään toimenpideluvan. Lupaharkinnassa selvitetään aiotun toiminnan laajuuden ja laadun sovittaminen rakennuspaikalle ja mahdollisten muiden lupien tarve toiminnalle.

Uuden perustettavan hevostilan minimikoko on Hämeenkyrössä: 1 hevonen 5000 m² ja 2 hevosta 10000 m² tai useampi hevonen siten että rakennuspaikalta tulee voida osoittaa suoja-alueineen riittävät ulkotarha-alueet (0,1 ha/hevonen) ja laidunalueet (0,5 ha hevonen), jotka tulee sijoittaa riittävän etäälle kiinteistön omasta ja naapureiden talousvesikaivoista sekä asuinnoista ja niiden pihoista.

Tarkentavia ohjeita hevosenpidon ympäristöasioissa on annettu Ympäristöministeriön monisteessa

Hevostallien ympäristönsuojeluohje 121 / 4.11.2003 <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=6313>

Tallihanketta suunnittelevan on tärkeä olla yhteydessä kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristöviranomaisiin jo hankkeen suunnitteluvaiheessa."

Asian valmistelu ja perustelut

Valitukset, vetoomus, vetoomuksen lisäliite ja lisäselvitys liittyvät lainvoimaisiin lupiin ja niihin liittyvään käsittelyyn 21-0173-T, 21-0177-T sekä 22-0136-R.

Elinympäristölautakunnan lupajaosto käsittelee asiaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti rakennusvalvontaviranomaisena. Rakennusvalvontaviranomainen ottaa asiassa kantaa erityisesti rakennuskohteisiin sekä siihen, onko rakentaminen ollut rakennusjärjestyksen mukaista. Todetaan, että asiaa käsitellyt rakennustarkastaja ei ole enää kunnan palveluksessa. Asiassa on valitettu myös ympäristönsuojeluun liittyviin asioihin, jossa toimivaltainen viranomainen on ympäristönsuojeluviranomainen. Ympäristönsuojeluun liittyviä asioita ei käsitellä tässä pykälässä.

Hallintolain mukaan viranomaisen on selvitettävä käsiteltävä asia niin perusteellisesti, että siinä voidaan tehdä hyvin perusteltu ja lainmukainen päätös. Hallinto-oikeuden päätöksen perusteella asian käsittely on ollut syytä aloittaa alusta ja viranomaisten on tullut suorittaa tarvittavat selvitykset hallintolain 31 § mukaisesti ennen asian käsittelyä uudelleen.

Todetaan, että asia on tullut vireille, kohteiden luvat on myönnetty ja kohteet rakennettu maankäyttö- ja rakennuslain aikaan. Rakentamislain 194 § perusteella asiaa käsitellään maankäyttö- ja rakentamislain mukaisesti.

Asian selvittämiseksi kiinteistön 108-416-2-151 vuokralaiselle on lähetetty selvityspyyntö 27.3.2025 hallinto-oikeudesta, rakennuksien käytöstä sekä laidunalueista. Selvityspyyntöön on vastattu annetun määräajan puitteissa 20.4.2025. Rakennusvalvontaan on toimitettu vuokrasopimus kiinteistöstä 108-416-2-151 sekä sopimus peltoalueiden käyttöoikeudesta kiinteistöllä 108-416-2-162. Vuokralaisella on sopimuksien perusteella hallinnassaan asuinkiinteistön, 108-416-2-151, n. 0,34 ha lisäksi kiinteistöllä 108-416-2-162 vuokrattuna n. 3,74 ha peltoalueet, joita käytetään hevosten laidun- ja ulkoilualueina. Hevosia pidetään rakennuksessa, jolle on myönnetty määräaikainen käyttötarkoituksen muutos liiterikatoksen käyttämisestä hevossuojana toimenpideluvalla 21-0177-T. Koska luvassa 21-0177-T määräaikaa ei ole määritetty tulkitaan luvan olevan toistaiseksi voimassa. 22-0136-R siirrettävää varastoa käytetään omistajan mukaan varustehuoneena sekä tarvittaessa hevosten hoitotilana, ei pitopaikkana. Kiinteistöllä on vuokralaisen selvityksen mukaan kaksi hevosta.

Rakennustarkastaja ja ympäristötarkastaja ovat tehneet hallintolain 39 § mukaisen tarkastuksen kiinteistölle 7.5.2025. Tarkastuksella todettiin, että siirrettävää lämmöneristettyä varastoa sekä hevossuojaa käytetään myönnettyjen lupien mukaisesti. Todettiin myös hevosilla olevan käytössä selvityksen mukaiset aidatut ulkotarha- ja laidunalueet. Tarkastuksella todettiin asioiden olevan vuokralaisen selvityksen mukaisessa tilassa.

Vetoomuksen jättänyt kiinteistön 108-416-2-97 omistajat ovat jättäneet asiaan liittyvän oikaisuvaatimuksen 28.5.2025 rakennustarkastajalle sekä toimittaneet lisäselvityksen 9.7.2025, liittyen selvityspyyntöön 20.4.2025 annettuun vastaukseen. 28.5.2025 oikaisuvaatimus ja 9.7.2025 lisäselvitys oheismateriaalina. Oikaisuvaatimuksen ja lisäselvityksen katsotaan liittyvän käsiteltävään asiaan ja ne huomioidaan asian

käsittelyssä. Käsiteltävään asiaan liittyen on toimitettu rakennusvalvonnalle kysymyksiä, huomioita ja selvityksiä, joihin on vastattu, joissa ei kuitenkaan katsota tulleen uutta tietoa käsiteltävään aiheeseen.

7.5.2025 tarkastuksella ei tarkastusmitattu rakennuksen pinta-aloja. Rakennustarkastaja suoritti hallintolain 39 § mukaisen tarkastuksen 19.8.2025 rakennuksien mittojen tarkastusmittausta varten. Tarkastuksella todettiin 22-0136-R luvalla myönnetyn siirrettävän 30m² lämmöneristetyn varaston olevan kerrosalaltaan todellisuudessa 28,9m², pyöristettynä 29m². Toisen asiaan liittyvän rakennuksen, joka on myönnetty toimenpideluvalla 21-0173-T ja jonka käyttötarkoitus muutettu toimenpideluvalla 21-0177-T, kerrosalaksi mitattiin 31,8m², pyöristettynä 32m². Todetaan, että alle 30m² siirrettävä varistorakennus ei 1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain 42 §:n mukaan edellytä rakennusvalvonnan lupaa. Tältä osin luvan 22-0136-R lupaehdon "Rakennus on siirrettävä rakennuspaikalta 1.11.2027 mennessä tai haettava uutta lupaa" ei katsota enää lakimuutoksen jälkeen olevan pätevä.

Rakennusvalvonta on saanut tiedoksi, että valvontaeläinlääkärille on tehty kohteesta eläinsuojeluilmoitus helmikuussa 2025. Eläinsuojelutarkastus on tehty paikalle viimeksi 11.3.2025. Vs. valvontaeläinlääkäri Senni Tiihonen ilmoitti 24.3.2025 Hämeenkyrön kunnan ympäristötarkastajalle: *"tarkastuksella ei todettu eläinten hyvinvointilain vastaista toimintaa ja pitopaikka oli siisti ja asianmukainen kaikilta osin. Meidän osaltamme asia on siis päättynyt. Pihassa on siirtotalli/työkaluvarasto, jossa on hevosille tarkoitettu asianmukainen hoitotila, jota voi käyttää myös sairaskarsinana, mikäli sellaista tarvittaisiin. Hevosia ei pidetä tässä rakennuksessa, vaan hevosille on laitumella erillinen pihattorakennus. Tarkastushetkellä myös laidun ja ruokintapaikat olivat siistissä kunnossa. Aiemmat tarkastukset pitopaikkaan on tehty 11.11.2022 ja 5.4.2023 aiempien ilmoitusten vuoksi. Myöskään noilla käynneillä ei todettu eläinsuojelullisia epäkohtia."* Valvontaeläinlääkäri on oikea viranomainen arvioimaan eläinsuojelullisia asioita, rakennusvalvontaviranomainen ei ota niihin kantaa. Todetaan kuitenkin, että rakennuksiin liittyen ei ole esitetty toimenpidetarpeita valvontaeläinlääkäriin taholta.

Maankäyttö- rakentamislain 130 § mukaisesti rakennusluvan ja toimenpideluvan ratkaisee rakennusvalvontaviranomainen. Hämeenkyrön kunnan hallintosäännön, 16.12.2024, 113 § mukaisesti rakentamislain 99 § tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena toimii elinympäristölautakunnan lupajaosto. Rakennusvalvontaviranomainen on delegoinut päätöksessään 11.12.2024 § 61 rakentamislupien päätäntävällän rakennustarkastajalle alle 1200m² kokoisten rakennuksien osalta. Hämeenkyrön kunnan aiemmin voimassa olleissa hallintosäännöissä, 14.6.2021 sekä 9.5.2022, rakennusvalvontaviranomaisen päätäntävalta on delegoitu 114 § mukaisesti rakennustarkastajalle alle 1200m² kokoisissa rakennuksen rakennusluvista. Päätäntävaltainen viranhaltija on näin ollen tehnyt asiassa ratkaisun.

21-0173-T toimenpidelupa, vajan katoksella rakentaminen, on ollut 17.9.2021 julkipanolistalla maankäyttö- ja rakentamislain 142 § mukaisesti ja lupa on tullut lainvoimaiseksi 5.10.2021. 21-0177-T toimenpidelupa, puusuojan käyttötarkoituksen muutos määräajaksi, on ollut 1.10.2021 julkipanolistalla maankäyttö- ja rakentamislain 142 § mukaisesti ja tullut lainvoimaiseksi 19.10.2021. 22-0136-R rakennuslupa, siirrettävän lämmöneristetyn varaston pystyttäminen, on ollut 7.10.2022 julkipanolistalla maankäyttö- ja rakentamislain 142 § mukaisesti ja lupa on tullut lainvoimaiseksi 24.10.2022. Julkipanot on ollut esillä kunnan virallisella ilmoitustaululla

sekä kuulutukset osiossa kunnan internetsivuilla julkipanoilmoituksen mukaisen nähtävillä oloajan. Edellä mainituista luvista ei ole tullut maankäyttö- ja rakennuslain 187 § mukaisia oikaisuvaatimuksia määräaikaan mennessä, jolloin myönnettyt luvat ovat tulleet lainvoimaisiksi. Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksistä on määräytynyt maankäyttö- ja rakennuslain 192 § mukaisesti seuraavasti: Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on: 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla; 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa; 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä 4) kunnalla.

26.4.2022 rakennustarkastajan vastauksesta käy ilmi, että vetoomuksen jättäneitä ei ole tulkittu lupaprosessissa maankäyttö- ja rakennuslain 133 § ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 65 § mukaisina rajanaapureina, eli heiltä ei ole pyydetty naapurien kuulemista. Naapurilla tarkoitetaan viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajaa tai haltijaa. Naapurin kuuleminen ei myöskään ole tarpeen, mikäli se on hankkeen vähyys tai sijainti huomioon ottaen naapurin edun kannalta ilmeisen tarpeetonta. Rakennukset sijaitsevat kiinteistöllä 108-416-2-151 ja vetoomuksen jättäneiden välissä on kiinteistö 108-416-2-162, joka toimii laidunalueena. Rakennustarkastajan tekemän tulkinnaa naapurien kuulemisesta katsotaan olevan vakiintuneen käytännön mukainen rakennus- ja toimenpideluvissa.

Vetoomuksessa vedotaan siihen, että hevostilan minimikoko jää alle rakennusjärjestyksen määräyksen ja, että kiinteistön tulisi olla tilallisen omassa omistuksessa. Maankäyttö- ja rakentamislain 131 § mukaisesti hakemukseen on liitettävä tieto siitä, että hakija hallitsee rakennuspaikkaa. Lain mukaisesti rakennuspaikan hallinta riittää siihen, että lupa voidaan myöntää. Vuokrakiinteistölle myönnetty rakennus- ja toimenpideluvat ovat rakennusvalvonnoissa tavanomaista. Asiassa oleellista katsotaan olevan se, että rakennusjärjestyksen mukaiset alueet ovat tosiasiallisesti vuokralaisen hallinnassa ja käytettävissä. Tilalla todetaan annetun selvityksen ja suoritettujen tarkastusten perusteella olevan rakennusjärjestyksen mukaiset riittävät ulkotarha ja suoja-alueet hallinnassaan hevostenpitoon.

Rakennusvalvonta käsittelee toimenpideluvat ja rakennuslupan maankäyttö- ja rakennuslain 125 § ja 126 § perusteella. Alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, asemakaavaa tai ranta-asemakaavaa. Rakentamista näin olleen ohjaa alueella kunnan rakennusjärjestys. Todetaan, että viranhaltija ei voi jättää haettua lupaa myöntämättä, mikäli edellytykset luvan myöntämiselle ovat olemassa.

Vetoomuksessa on tuotu ilmi, että rakennustarkastaja Mäkelä on kertonut valittajalle, että hevosia ei voi rakennusjärjestyksen mukaan tuoda 3000 m² kiinteistölle. Kun omistaja on myöhemmin esittänyt hallinnassaan olevat rakennusjärjestyksen mukaiset laidunalueet, on lupa tullut myöntää.

Vetoomuksessa esiin nostettu puuliiterin lupa on ollut julkipanossa väärällä kiinteistötunnuksella, mutta rakennuspaikan osoite on ollut oikein, josta lupapäätöksen kohde on ollut mahdollista yksilöidä. Rakennustarkastaja on korjannut lupapäätöksen kirjoitusvirheen hallintolain 51 § mukaisesti.

Valituksessa on myös kerrottu, että arkistonhoitajalta on pyydetty asiakirjoja ja että asiakirjoja ei ole ollut arkistoituna. Todetaan, että Hämeenkyrössä on

rakennusvalvonnalla ollut vuodesta 2017 alkaen käytössä Lupapiste palvelu ja luvat arkistoidaan kansallisarkiston AL/17413/07.01.01.03.01/2016 päätöksen mukaisesti sähköisesti.

Vetoomuksessa tuodaan ilmi myös, että rakennustarkastaja on kertonut, että vajan muuttaminen hevossuojaksi olisi edellyttänyt poikkeamislupaa. Mikäli rakennusjärjestyksen mukaiset pinta-alat eivät olisi täyttyneet, olisi rakennusjärjestyksen 44 §:stä tullut saada myönteinen maankäyttö- ja rakennuslain 171 § mukainen poikkeamislupa, ennen kuin rakennustarkastaja olisi voinut myöntää toimenpidelupaa käyttötarkoituksen muutokselle hevossuojaksi. Koska tässä tapauksessa rakennusjärjestyksen mukaiset pinta-alavaatimukset täyttyvä, ei rakennustarkastaja näin ollen ole voinut vaatia poikkeamislupaa rakennusjärjestyksen 44 §:stä ennen hakemusten käsittelyä. Hakemusta valmistellessa hakijalla on mahdollisuus muuttaa hakemustaan, toimittaa tarvittavia lisäselvityksiä ja tehdä muita täydennyksiä, joilla on vaikutusta hakemuksen käsittelyyn. Rakennustarkastajan velvollisuus on neuvoa ja opastaa luvan hakijaa. Rakennusvalvonnan tulee tehdä myönteinen lupapäätös, mikäli hakemus täyttää luvan myöntämisen edellytykset. Tässä tapauksessa rakennustarkastaja on katsonut luvan myöntämisen edellytysten täyttyneen.

Todetaan myönnettyjen rakennus- ja toimenpidelupien saaneen lainvoiman. Rakennusvalvontaviranomaisella tai viranhaltijalla, jolle päätöksenteko on delgoitu, ei ole lain mukaista toimivaltaa peruuttaa lainvoimaisia lupia. Rakentaminen on edellä mainituin perusteluin kunnan rakennusjärjestyksen mukaista. Rakennuskohteet sijaitsevat kiinteistöllä 108-416-2-151 n. 100 metrin päässä vetoomuksen jättäneiden lähimmästä kiinteistöstä 108-416-2-97, eikä niistä arvioida aiheutuvan vetoomuksen jättäneille merkittävää haittaa. Lupa on myönnetty kiinteistölle 108-416-2-151 ja vetoomuksen jättäneeseen kiinteistöön 108-416-2-97 on välissä on n. 60 metriä leveä laidunalueen käytettävää aluetta kiinteistöllä 108-416-2-162. Ulkotarhan etäisyys kiinteistön 108-416-2-97 rajasta on n. 100 metriä ja laidunalueella hevosilla on mahdollisuus päästä n. 10m päähän naapurin rajasta. Kyseessä ei voida katsoa olevan kaavoittamattomalle maaseudun haja-asutusalueelle poikkeuksellisesta maankäytöstä. Rakennustarkastaja ei lupakäsittelyssä ole tulkinnut maankäyttö- ja rakennuslain 133 § ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 65 § mukaisesti 108-416-2-97 kiinteistön olevan rakennuslupa-asiassa rajanaapuri.

Oheismateriaalina valitusasiakirjat ja muut asian päätöksentekoon liittyvät asiakirjat. Asiakirjat sisältävät henkilötietoja, joten niitä ei julkaista kunnan internet sivuilla.

Sovelletut oikeusohjeet mainittu perusteluissa.

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Suoniemi, rakennustarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto rakennusvalvontaviranomaisena toteaa vetoomuksen kohteena olevien rakennus- ja toimenpidelupien saaneen lainvoiman ja rakentamisen olevan rakennusjärjestyksen mukaista. Rakennusvalvontaviranomainen ei näe tarvetta tai mahdollisuutta ryhtyä vetoomuksen mukaisiin toimenpiteisiin, luvan myöntämisen edellytykset katsotaan olevan edelleen olemassa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Vetoomuksen jättäneet, kiinteistön vuokralainen, kiinteistön omistaja

§ 70

Kiinteistön 108-416-2-97 asukkaiden vaatimukset hevostenpitotoiminnan lopettamiseksi

HMKDno-2022-276

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Toimitetut vaatimukset

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaostolle on 12.4.2022 toimitettu kirjeitse pyyntö selvittää hevostenpitotoimintaa Käkisaarentie 10:ssä. Samassa yhteydessä on vaadittu hevostenpitotoiminnan lopettamista rakennusten luvattomuuteen vedoten. Rakennusvalvonta käsittelee rakennuksiin ja laidunalueen kokoon liittyvät vaatimukset. Pyyntö yhteydessä on mainittu, että pelto on salaojitettu savimaa ja salaojat laskevat avo-ojaan, mikä puolestaan laskee n. 50 metrin matkalla uimarannalle. Kirjeessä on kirjattu, että peltoa on puolitetty, jotta kirjoittajien ei tarvitse kokea hevosista aiheutuvia haittoja, raatokärpäsiä, paarmoja, hajuhaittoja. Hevoset laiduntavat pellon yläpuolisessa laitumessa.

Lupajaostolle on toimitettu 6.10.2022 vaatimus hevostenpitotoiminnan lopettamiseksi. Vaatimusta perustellaan sillä, että hevostenpitotoiminta on lisännyt hajuhaittoja, ilmastointi vetää hajuja pelloilta ja tilalta sisään, aitaus on 10 m rajasta. Lisäksi kärpäsongelmat on lisääntynyt sekä hevosten pitämät äänet ovat häiritseviä. Vaatimuksessa on lisäksi nostettu esiin hevostilan rakennukset. Rakennusvalvontaviranomainen ottaa kantaa rakennuksiin ja pellon kokoon. Perusteluiksi on lisäksi nostettu se, että kunnan virkamiehet ovat luvanneet, suullisesti ja kirjallisesti, että hevosaitaus on 100 m päässä rajasta ja Käkisaarentie 10 tontilla ei voi olla hevosia. Vaatimuksen liitteenä olevassa sähköpostissa 31.8.2022 on nostettu esiin, että pellon muoto on sellainen, että sadevedet ja sulamisvedet laskee suoraan avo-ojaan ja siitä uimapaikoille. Sähköpostissa on lisäksi vaadittu, että aitatolpat tulee siirtää 100 m päähän.

Kuntaan on toimitettu kirjeitse 30.1.2023 vetoamus hevostenpitotoiminnan lopettamiseksi. Vetoamusta perustellaan sillä, että talvella 2021–2022 näköhavaintojen perusteella hevoset ovat olleet tarhassa eikä lantaa ole kerätty. Lannan keräilyastia puuttui. Talvella 2022–2023 näköhavaintojen ja kuvien mukaan lantaa ei olla edelleenkään kerätty. Lannat ovat keräämättä tarhassa. Tästä syystä aiheutuu kohtuuton haitta niin järvelle kuin lähiasukkaille. Vetoamuksessa kerrotaan myös varastorakennuksesta ja hevosten pitämisestä varastorakennuksessa. Hevoset ovat mm. potkineet kovaa varaston seiniin. Rakennusasiat kuuluvat rakennusvalvontaviranomaisen toimivaltaan.

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaostolle on 9.3.2025 toimitettu sähköpostitse vaatimus hevostenpitotoiminnan lopettamiseksi osoitteessa Käkisaarentie 10. Vaatimusta perustellaan sillä, että tilalla ei ole kerätty lantaa välillä 1.6.2021-tähän päivään asti. Kesäkuussa tulee 4 vuotta, kun lantaa ei ole kerätty pelloilta. Lisäksi vaatimuksessa vedotaan Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen 5.3.2025.

Asian taustat

2022

Tilalla Käkimäki (108-416-2-151) on käyty ympäristötarkastajan toimesta tarkastuksella 19.5.2022. Tarkastuksella kiinteistöllä oli 4 hevosta. Tarkastuksella havaittiin, ettei lantoja ollut kerätty ja ettei lannalle ollut asianmukaista keräyspaikkaa.

Tarkastuskertomukseen (23.5.2022) on kirjattu, että pihattoon tulee rakentaa asiallinen ja riittävän kokoinen lainmukainen katettu lantala / peitteellä katettu vaihtolava. Lannat tulee siivota päivittäin loistartuntapaineen ja ravinnevalumien estämiseksi ympäristöön. Tarkastuskertomukseen on kirjattu vaatimus, että ympäristönsuojeluviranomaiselle tulee toimittaa sopimusasiakirja mihin lannat viedään sekä vuokrasopimus peltojen vuokraamisesta. Vesistön puoleiselta linjalta tulee tolpat siirtää 100 m etäisyyteen. Vuokrasopimus peltojen vuokraamisesta on toimitettu 30.6.2022 (sopimus allekirjoitettu 26.5.2022).

Kiinteistöillä Käkimäki ja Pajulahti (108-416-2-162) tehtiin tarkastuskäynti lannan keräykseen liittyen 28.7.2022. Lannan keräyskohteesta tulee olla selvitys mihin lantalaan lannat viedään.

Hevosten pitäjälle on toimitettu selvityspyyntö 22.8.2022, jossa on tiedusteltu lannan keräystä kiinteistöllä Käkimäki syksystä 2021 kesään 2022. Selvityspyyntöissä pyydetään toimittamaan lannan keräyspaikka ja päiväkirja lannan poistoimituksesta. Lisäksi kirjeessä on vaadittu toimittamaan päiväkirja lannan poistoimitamisesta joka vuoden toukokuuhun mennessä.

Lisäksi on toimitettu 9.9.2022 täydennyspyyntö sopimusasiakirja lannan vastaanottopaikasta on toimitettava kuntaan ja kuitit lannan kuljetuksesta tulee säilyttää kiinteistöllä. Lisäksi on tarkennettu minkä kokoinen lantala on sopiva.

Selvityspyyntöön yhteydessä on lisäksi pyydetty vastinetta lupajaostolle toimitettuihin vaatimuksiin 6.10.2022.

Kiinteistöillä Käkimäki ja Pajulahti on tehty tarkastus 22.11.2022 liittyen hevosten talvitarhan aitaukseen. Hevosilla oli pääsy alapuoliselle laitumelle järven puolelle. Talvitarhan aitaus tulee olla tehtynä, kun kasvukausi on ohitse, tällöin aitaus pitää olla 100 m järvestä. Tarkastusmuistiossa (22.11.2022) on lisäksi muistutettu, että lannan keräyksen tulee olla järjestetty lantalaan ja sopimus lannan kuljettamisesta tulee toimittaa kunnalle. Muistioon on kirjattu myös, että mikäli lantaa viedään pois ja kerralla varastoitavan lannan määrä alittaa 25 kuutiota, voidaan lanta varastoida lantalan sijaan tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä.

Kiinteistöllä Pajulahti on tehty tarkastus 12.12.2022, jossa tarkastettiin lannan keräystä. Tarkastuskertomukseen (13.12.2022) on kirjattu, että kiinteistöllä on 3 hevosta ja riittää, että lanta varastoidaan talvitarhasta lantalan sijaan tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä. Tilalla oli lava-auto, joka peitetään pressulla. Kertomukseen on myös kirjattu, että mikäli lantaa viedään muualle, tulee siitä esittää kirjallinen sopimus.

2023

Hevosten pitäjälle on toimitettu selvityspyyntö 30.1.2023, jossa on kerrottu, että kuntaan on otettu yhteyttä, että alueen toiminta ei ole luvanmukaisessa kunnossa. Lisäksi on huomautettu, että lannan keräys tulee olla hoidettuna asianmukaisesti katettuun ja vesitiiviiseen lantalaan tai siirtolavaan tms. vesitiiviiseen alustaan, joka on peitetty pressulla. Mikäli lantaa viedään muualle, tulee olla kirjallinen selvitys allekirjoituksineen. Selvityspyynnön yhteydessä on lisäksi pyydetty vastinetta lupajaostolle toimitettuihin vaatimuksiin 30.1.2023.

Elinympäristölautakunnan lupajaostossa on 28.3.2023 § 16 päätetty antaa kehoitus hevosten pitäjälle saattaa hevosten pitopaikan lantala/siirtolava kuntoon ja mikäli lantaa viedään muualle varastoitavaksi, tulee siitä lähettää kirjallinen selvitys allekirjoituksineen. Kehotusta on tehostettu asettamalla kiinteä uhkasakko. Päätöksen yhteydessä on varattu asianosaiselle mahdollisuus antaa selitys asiasta ja sen tehosteeksi mahdollisesti asetettavasta uhkasakosta. Kuuleminen suoritetaan erityistiedoksiantona. Lupajaoston kokouksen kuvauksessa on todettu mm. seuraavia asioita: "12.12.2022 käynnillä todettiin, että asia oli kunnossa kun lantaa kerättiin avolava-auto lavalle, missä oli pressu päällä. Kuitenkin pari viikkoa käynnistä selvisi, että auto oli myyty ja ei ollut enää mitään mihin toiminnanharjoittaja olisi lantaa kerännyt. Useiden tarkastusten myötä on voitu todentaa, että lannan keräyssäiliötä ei ole ollut kummallakaan kiinteistöllä lukuun ottamatta tätä 12.12.2022 käyntiä. - - Kuitenkaan tarkastuskäynnillä 6.2.2023 (oikea tarkastuspäivä ollut 9.2.2023), ei paikan päällä ei ollut mitään, mihin lantaa olisi kerätty eikä selvityspyynnön viimeiseen pvm 15.2.2023 mennessä tullut tietoa mihin lantaa vietäisiin varastoitavaksi."

Lupajaoston kokouksessa 25.4.2023 § 30 on rakennusvalvonta käsitellyt vaatimusta hevostenpitotoiminnan lopettamiseksi. Kokouksessa on todettu, että ei ole elinympäristölautakunnan lupajaoston päätettävissä hevostoiminnan lakkauttaminen saamiensa selvitysten perusteella. Tästä päätöksestä valitettiin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, josta asia on palautettu takaisin käsittelyyn. Rakennusvalvontaviranomainen jatkaa asian käsittelyä.

Lupajaoston kokouksessa 23.5.2023 § 36 on käsittely 28.3.2023 § 16 annettua asettamisvaiheen kuulemispäätöstä, josta jätettiin oikaisuvaatimus 27.4.2023. Päätöksessä on tuotu esiin, että virheelliseksi oli osoittautunut, että lannan keräyssäiliötä ei olisi ollut paikalla, kun vasta 12.12.2022. Paikalla on ollut kannellinen tynnyri ja avolava-auto, mihin lantaa on kerätty aina alusta asti 06/2021–01/2023. Lava-autossa on ollut pressu sekä alla että yllä. Lava-autolla on viety lantaa toisen tilan lantalaan. Nyt käytössä on ollut 01/2023 asti sama kannellinen tynnyri sekä traktorin peräkärry, jossa on pressu päällä. Myös jatkossa lantaa viedään toisen tilan lantalaan tarpeen mukaan. Päätöksessä on todettu, että lannansäilytys lavan tulee olla vesitiivis ja katettu. On kiinnitettävä huomiota, että katteena käytetty pressu on kiinnitetty siten, että se peittää koko siirtolavan, eikä lähde tuulellakaan lentoon. Ulkotarhoista lanta on siivottava aina tarvittaessa ja vähintään kaksi kertaa vuodessa. Ulkotarhojen ja ratsastuskenttien pintamaa on uusittava tarpeen mukaan. Mikäli tilalle ei tule lantaa ja lannansäilytystila ei riitä alueella syntyvälle lannalle, ympäristönsuojeluviranomainen saa tarvittaessa kysyä tietoja mihin lantalaan lantaa viedään ja lannan luovutussopimus on tarvittaessa esitettävä. Luovutussopimus on ainoastaan viranomaiskäyttöön.

Kiinteistöillä on tehty valvontaeläinlääkärin toimesta tarkastus 5.4.2023, jossa on tarkastettu eläinsuojelulain mukaista epäilystä eläinten huonosti kohtelusta. Kiinteistöillä on kolme hevosta. tarkastuksella havaittiin, että hevoset käyttivät vain

ylälaidunta eli ulkotarhaa. Laidunalue oli siisti ja lumessa näkyi vain yksittäisiä ulostekasoja. Hevosten pitopaikan kuvattiin olevan hyvässä kunnossa. Tarkastuksella ei ilmennyt syytä epäillä hevosten hoidossa tai kohtelussa olevan puutteita.

Elinympäristölautakunnan lupajaostossa on 23.5.2023 § 35 tarkennettu 25.4.2023 kokouksessa § 30 käsiteltyä vaatimusta. Aiemman kokouksen päätöstä ei muuteta.

Elinympäristölautakunnan lupajaoston kokouksessa 27.6.2023 § 45 korjataan omasta aloitteesta aikaisemmassa lupajaoston kokouksessa 23.5.2023 § 35 kohtia. 23.5.2023 kokouksen tekstiä korjataan seuraavasti: Lannan keräyksessä käytössä on ollut lava-auto ja kannellinen tynnyri. 02/2023 alkaen käytössä on ollut pressullinen traktorin peräkärry ja sama kannellinen tynnyri. Näiden säiliöiden (kannellinen tynnyri ja lava-auto) yhteistilavuus huomioiden on hevostenpitäjän täytynyt viedä lantaa toisen tilan lantalaan välivarastoitavaksi. Ympäristönsuojeluviranomainen ei ole saanut lannan luovutussopimusasiakirjaa siltä ajalta, kun hevostenpitäjä on kiinteistöllä ollut, vaikka häntä on pyydetty useaan kertaan tämä antamaan. Näin ollen ei olla saatu varmuutta siitä, miten lantaa on käsitelty. Lanta on siivottava ulkotarhoista säännöllisesti asianmukaiseen lantavarastoon. Lähde: Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojelumääräykset 23 § Kotieläinten pitoa koskevat vesiensuojelutoimet. Siirtotallista/varastorakennuksesta tulee siivota myös lannat lannan säilytyslavalle tai lantalaan. Pykälän päätöstä ei asiasisällöltään muuteta.

Elinympäristölautakunnan lupajaoston 27.6.2023 § 44 on käsitelty Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntöä koskien lupajaoston päätöstä 25.4.2023 § 30. Tämä asia on rakennusvalvontaviranomaisen käsittelyssä.

Kiinteistöillä Pajulahti ja Käkimäki on tehty valvontaeläinlääkärin toimesta tarkastus 11.11.2023, jossa on tarkastettu eläinsuojelulain mukaista epäilystä eläinten huonosti kohtelusta. Kiinteistöillä oli 3 hevosta. Tarkastuksella on käyty läpi pihatto ja laiduntarha. Tarkastuksella havaittiin, että laitumella ei ollut ulostekasakertymiä ja pitopaikka oli kokonaisuudessaan hyvin siisti. Tarkastuksella ei todettu eläinsuojelullisia epäkohtia ja hevosten pitopaikka oli pidetty hyvässä kunnossa.

Kiinteistöillä Pajulahti on tehty tarkastus 21.11.2023 koskien lannan keräystä ja ulkotarhan suojaetäisyyttä vesistöä. Tarkastuksella käytiin läpi toiminnasta tulleet valitukset ja tarkastettiin laidunalue ja ympärivuotinen ulkotarha eli talvitarha. Lisäksi tehtiin selvitys lannan keräyksestä ja muualle toimittamisesta. Tarkastuksella havaittiin talvitarhan olevan rajattu yli 100 metrin etäisyydelle vesistöä. Tarha oli siisti ja hyvin hoidettu. Tarkastuksella ei havaittu viitteitä lannan keräämättömyydestä. Tarkastuksella oli kerrottu, että lannat kerätään usein ja vähintään kaksi kertaa vuodessa. Talven yli kertyneet lannat kerätään viimeistään keväällä. Lannat kerätään peräkärryn ja toimitetaan heti keräämisen jälkeen Teivon Ravikeskuksen lantalaan. Tarkastuksella todettiin valitukset aiheettomiksi eikä tilalla huomattu puutteita ympäristönsuojelussa.

2024

Elinympäristölautakunnan lupajaoston kokouksessa 17.1.2024 § 3 on käsitelty kiinteistöjen Käkimäki ja Pajulahti lannan keräystä sekä elinympäristölautakunnan lupajaoston 28.3.2023 § 16 asetettua asettamisvaiheen kuulemispäätöstä. Kokouksessa on päätetty, että hevostenpitäjän toimet lannan keräämiseksi kiinteistöillä ovat annetun selvityksen perusteella riittävät, eikä uhkasakon

asettamisvaihetta jatketa. Päätöstä oli perusteltu sillä, että lannan keräykseen voidaan käyttää siihen soveltuvaa vesitiivistä peräkärryä, lavaa tai muuta vastaavaa alustaa, jota ei tarvitse yhtäjaksoisesti säilyttää kiinteistöllä, kunhan lannan keräyksestä ja muualle toimittamisesta huolehditaan riittävän usein. Alusta tulee voida sadekausina kattaa peitteellä, mikäli siinä varastoidaan lantaa luovutusta odotellessa. Lannat on kerättävä ulkotarhasta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Lannan muualle toimittamisesta tulee pitää kirjaa ja pyydettyä toimitettava tiedot valvontaviranomaiselle. Tästä säädetään: Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojelumääräykset 6 luku 23 § sekä Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 5 §.

Elinympäristölautakunnan lupajaoston päätöksestä 17.1.2024 § 3 valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen, joka päätöksellään 5.3.2025 241/2025 (Dnro: 164/03.04.04.19 /2024) palautti asian elinympäristölautakunnan lupajaoston käsittelyyn. Vaasan hallinto-oikeus perusteli asian palauttamista käsittelyyn muun muassa seuraavilla seikoilla:

- Päätöksestä tai sen perusteena olevista asiakirjoista ei ilmene, mitä tahoja on ennen päätöksentekoa kuultu
- Päätöksissä 25.4.2023 § 30 lupajaoston katsotaan hylänneen valittajien vaatimuksen hevosenpitotoiminnan lopettamisesta ja 17.1.2024 § 3 lupajaoston katsotaan hylänneen valittajien vaatimuksen siltä osin kuin ne ovat kohdistuneet lannankäsittelyyn kyseessä olevilla kiinteistöillä
- 17.1.2024 § 3 päätöksessä ei ole annettu ratkaisua hevostenpitotoiminnasta mahdollisesti aiheutuvia vesistö-, viihtyvyys- ja naapuruussuhdehaittoja koskeviin valittajien vaatimuksiin
- 17.1.2024 § 3 päätöksestä ei tarkemmin ilmene, millaiseen lopputulokseen lupajaoston on vesistövaikutusten osalta päätytty
- Asiakirjoista ei ilmene onko ja millä tavoin asiaa muiden vaatimuskirjeessä kuvattujen haittojen osalta selvitetty
- Toiminnanharjoittajaa ei ole kuultu muista vireillepanovaatimuksista.
- Myöskään valittajia ei ole asian vireillepanijoina kuultu missään asian käsittelyvaiheessa, eikä valituksenalaista päätöstä ole annettu heille asianmukaisesti tiedoksi.
- Edellä mainituista päätöksentekomenettelyn puutteellisuuteen liittyvistä syistä ja koska asiaa ei ole erityisesti vesistö-, viihtyvyys- ja naapuruussuhdehaittojen osalta elinympäristölautakunnan lupajaostossa riittävästi selvitetty, hallinto-oikeus palauttaa asian lupajaostolle uudelleen käsiteltäväksi. Asiaa uudelleen käsitellessään lupajaoston on hankittava kaikki tarpeelliset ja riittävät selvitykset asian ratkaisemiseksi ja muutoinkin meneteltävä asiaa käsitellessään siten kuin ympäristönsuojelulain 18 luvussa säädetään. Päätös on myös perusteltava.

Valvontaeläinlääkäri on suorittanut tarkastuksen kiinteistöillä 24.3.2025, jossa on tarkastettu epäily eläinten huonosti kohtelusta. Kiinteistöillä oli kaksi hevosta. Tarkastuskertomuksessa todettiin, että hevoset kulkevat noin 3 kertaa viikossa Teivon, jossa hevoset pääset karsinoihin ja niitä treenataan siellä. Tarkastushetkellä hevoset oleskelivat vain ympärivuotisessa ulkotarhassa eli ylälaitumella. Laiduntarha oli siisti ja lumessa näkyi yksittäisiä ulostekasoja. Hevosten pitopaikka oli hyvässä kunnossa. hevosten hoidossa tai kohtelussa ei havaittu puutteita.

Asian uudelleen käsittelyn vuoksi hevosten pitäjälle on toimitettu selvityspyyntö 28.3.2025, jossa on pyydetty lisätietoja lannan käsittelystä kiinteistöillä Käkimäki ja Pajulahti. Selvityspyynnössä on pyydetty lisätietoja mm. mihin lantaa kerätään, onko keräyspaikka tiivis, onko keräyspaikka katoksessa tai katettu, kuinka usein lantaa on kerätty eriteltynä eri vuosille, kuinka kauan lantaa on säilytetty kiinteistöllä ennen sen poiskuljettamista, kirjalliset dokumentit milloin lantaa on luovutettu, mihin sitä on luovutettu ja kuinka paljon sekä selvitys, miten lantaa käsitellään, mikäli sitä ei viedä kiinteistöltä pois. Selvityspyynnön yhteydessä on lisäksi pyydetty vastinetta lupajaostolle toimitettuihin vaatimuksiin 9.3.2025.

Ympäristötarkastaja kysyi 13.3.2025 Teivon Ravikeskuksesta ottavatko he vastaan ulkopuolista lantaa. Kyselyssä pohjustettiin asian liittyvän viranomaiselle aiemmin toimitettuun lannanluovutussopimukseen, jonka asianmukaisuudesta oli tullut kuntaan viestejä naapurustosta. Naapurustosta on tullut kuntaan tietoa, että kyseinen lannanluovutussopimus ei olisi pätevä ja Ravikeskukseen ei otettaisi lantaa sopimuksella säilytettäväksi. Vastaus Ravikeskuksesta saapui 13.3.2025 ja vastauksessa todettiin, ettei toimitusjohtaja (joka oli aloittanut 1.3.2025 eikä siten voi ottaa kantaa aiempiin asioihin) o ollut löytänyt sopimusta datanhallinnasta. Lisäksi Ravikeskus totesi, että Ravikeskus ei vastaanota lantaa ravikeskuksen ulkopuolelta, vaan he huolehtivat lantahuollosta ainoastaan alueen yrittäjien, oman tallin ja ravikilpailuissa syntyvän lannan osalta. Lantaa voi syntyä ulkopuolisilta toimijoilta lähinnä ravikilpailujen tai radankäyttäjien harjoituskäytön yhteydessä. Tästä lannasta löytyy kirjanpitoa perustuen sisäisen toiminnan näkökulmaan. Ravikeskus ei voi poissulkea ns. ulkopuolisen lannan käsittelyä ravikeskuksessa, mutta toteaa, että sopimusperusteisesti ei toimiteta lantaa kenenkään ulkopuolisen toimesta.

Hevosten pitäjä toimitti selvityksen lannan käsittelystä sähköpostitse 20.4.2025. Selvityksessä on todettu lannan käsittelyn osalta siten, että lanta kerätään vesitiiviiseen ja katettuun vaihtolavaan, jonka tilavuus riittää kattamaan koko vuoden aikana kertyneen lannan. Tilavuudessa on huomioitu kesälaitumelle jäävä lanta, pihatön kuivikepohja sekä hevosten viettämä aika Teivon Ravikeskuksessa kolmena päivänä viikossa. Lannan keräyspaikka on katettu. Lantaa on kerätty ympärivuotiselta ulkoilualueelta ja pihatosta kymmeniä kertoja joka vuosi. Joka vuosi keväällä maan sulaessa ulkoilualue ja pihatto on tyhjennetty kokonaan lannasta. Syksyllä ja talvella lantaa kerätään päivittäin tai vähintään viikoittain. Lantaa ei ole säilytetty tilalla. Kerätty lanta on kuljetettu toisen tilan lantalaan keräämisen jälkeen. Kirjallisia dokumentteja lannan luovutuksesta ei ole, koska niitä ei ole koskaan vaadittu. Lantaa kuljetetaan jatkossakin pois kiinteistöltä ja osa lannasta hyödynnetään vaihtolavassa varastoinnin jälkeen laidunalueiden ja kasvimaan lannoitukseen.

Hevosten pitäjä toimitti myös vastineen vireillepanijoiden vaatimuksiin hevostenpitämisen lopettamiseksi 20.4.2025. Vastineessa todetaan mm seuraavaa: ympärivuotisesta ulkoilutarhasta ja pihatosta on kerätty lantaa useita kertoja, joka vuoksi. Pitopaikka ja ulkoilualueet on pidetty aine siistissä kunnossa.

Ympäristötarkastajien ja valvontaeläinlääkärin käynneillä ei ole vuosien aikana havaittu viitteitä lannan keräämättömyydestä. Tilalla ei ole säilytetty lantaa, joten myöskään hajuhaittoja tai karpäsongelmaa ei kiinteistöllä ole havaittu koskaan. Hevostenpito ei ole vaikuttanut vesistöihin, järvivesi on todettu vesinäytteiden perusteella hyväksi uimavedeksi.

Kiinteistöillä Käkimäki ja Pajulahti on tehty tarkastus 7.5.2025 koskien lannan keräystä. Tarkastus suoritettiin lanta-asian riittäväksi selvittämiseksi. Tarkastuksella havaittiin, että kiinteistöllä oli kaksi hevosta, jotka laidunsivat sillä hetkellä ympärivuotisessa ulkotarhassa. Ulkotarhassa näkyi satunnaisia lantakasoja, mutta havaintoa lannan keräämättömyydestä ei tehty. Yleisilme oli siisti. Lantaa kerätään säännöllisesti. Talven yli kertynyt lanta kerätään keväisin. Lanta kerätään vaihtolavaan, josta lanta maatumisen jälkeen voidaan käyttää. Kiinteistöllä oli vaihtolava, johon lanta oli tuotu. Vaihtolava oli peitetty pressulla.

Poliisia konsultoitin 2.6.2025 koskien lannanluovutussopimuksen mahdollista väärentämistä. Poliisilta saadun tiedon mukaan lannanluovutussopimus on tehty Teivon ravikeskuksessa.

Vireillepanijoiden vastine

Vireillepanijoille annettiin tilaisuus tulla kuulluksi toiminnanharjoittajan vastineesta 13.5.2025. Vireillepanijat toimittivat vastineensa hevostenpitäjän vastineeseen 7.7.2025. Vireillepanijoiden vastineessa tuodaan kattavasti esiin asian historiaa ja tapahtumia. Vastineessa todetaan, että "näillä kaikilla perusteilla ja todisteilla katsomme, että toiminta on tilalla Käkimäki lopetettava. Tontin koko ei edellytä hevosten pitoa toimintaa Vetoamme naapurussuhdelaki §17 toiminnan lopettamiseksi. Hevostila toiminta on Hämeenkyrön Kunnan rakennusjärjestyksen vastaista. Kaikki toiminta tapahtuu pienellä n.3000n2 tontilla." Lisäksi vastineessa on vastattu kaikkiin hevostenpitäjän vastineessaan esiin tulleisiin kohtiin.

1. "Kiinteistöllä on ollut aluksi neljä hevosta. Kiinteistöllä pidetään vieraiden hevosia, yöpymässä ja tehdään kengityksiä työkalu varastossa. Kaksi hevosta on laitumella jotka yöpyvät tontilla olevassa puuliiterissä ja työkalu varastossa, ja hoito tapahtuu työkalu varastossa."
2. "Vaihtolava tuotu tontille huhtikuussa 2025 lantaa ei ole siihen kerätty neljän vuoden aikana. Teivon Ravikeskuksessa hevosten viettämää aikaa ei kukaan pysty seuraamaan, ei ole uskottavaa."
3. "Lannan keräyspaikka on ollut vesisateessa kattamatta ja tieto lähetetty Kotiporolle."
4. "Emme naapureina ole nähneet lantaa kerättävän koskaan eikä tontilla ole ollut lavaa minne sitä olisi kerätty. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset eivät ole saaneet todisteita lannan keräämisestä."
5. "Mäkisen olisi pitänyt toimittaa lannanluovutussopimus kuntaan ja selvittää asiakirjalla kuinka paljon ja mihin lantaa on vienyt varastoitavaksi. - - ei ole antanut vastausta asiaan."

6. "Lupajaoston kokous 17.1.2024 on vaatinut, lannan muualle toimittamisesta tulee pitää kirjaa ja pyydettyä toimittava valvontaviranomaiselle. Asiakirjaa ei - - pystynyt toimittamaan koska Teivon Ravikeskus ei ota lantaa vastaan 1.9.2023 toimitetulla lannan luovutus sopimuksella. Aikaisemmista vuosista ei ole tietoja, Janika Kannon vastaus 27.2.2024 Hämeenkyrön Kunnan ympäristön suojelu viranomaisella ei ole asiakirjoja lannan luovutuksesta ajalta 1.6.2021-1.9.2023."
7. "Lantaa ei ole kuljetettu todistettavasti kiinteistöltä neljän vuoden aikana ei tiedetä minne jatkossa lantaa kuljetetaan."

Kuulemisen lisäksi vireillepanijat toimittivat 7.7.2025 lisäselvitystä hevostenpitäjän väitteisiin. Lisäselvityksessä on mainittu mm. seuraavaa:

- Hevostenpitäjälle on kerrottu, että pelto on salaojitettu ja laskee avo-ojaa pitkin järveen
- Hevostenpitäjälle ei ilmoitettu, että lupa tulee pyytää valittajilta vaan, että kunta on sitten heihinkin yhteydessä ja ilmoittaa siasta
- Kesällä 2022 kerättiin nimilista, jossa vastustettiin Siurontien ja Pajulahden välisellä peltoalueella hevosten laiduntamista. Pellon muoto on sellainen, että sulamisvedet ja sadevedet laskevat ojaa pitkin Pajulahteen. Kyseinen laiduntaminen haittaa myös Mahnalanselän ja Jokistenjärven vedenlaatua. Adressiin saatiin n. 60 nimeä.
- Vesinäytteet otti Hämeenkyrön kunta eikä valittajat.
- Väitteille on riittävät perustelut. "Hevostenpitäjänä toimii Y-tunnuksilla toimiva ammatinharjoittaja. Oli kulunut yksi talvi tarhausta ja näimme naapureiden kanssa, että lantaa ei siivota ja ongelmat alkoivat. Hajuhaitat ,Raatokärpäset, Paarmat ym. Hevosten kanssa ammattimaisesti toimivan pitäisi tietää mitä ongelmia hän ympäristöönsä jättää kun lanta asiat on hoitamatta. Ongelmia ei ollut kun - - hevoset olivat Seinäjoella."
- "Kunnan on tehtävä tutkintapyyntö poliisille jonka on selvitettävä mihin lantaa on viety koko toiminnan ajan. Vaadimme tätä naapuruussuhdelain 17§ perusteella."

Lisäksi lisäselvityksessä on otettu kantaa alueen rakennuksiin ja rakennuslupiin sekä tontin kokoon. Nämä asiat ovat rakennusvalvonnan toimivallassa.

Ympäristötarkastaja on todennut vireillepanijoille kirjallisesti sähköpostitse, ettei ole nähnyt tarvetta tutkintapyyntöön tekemiseen asian tässä vaiheessa.

Vesinäytteiden otot ja tulokset

Vuonna 2023 on otettu 16.5.2025 KVVY:n toimesta vesinäytteet seuraavista pisteistä: Ojavesi YP Hämeenkyrön Käkisaari Pajulahdentie ja Ojavesi AP Hämeenkyrö Käkisaari Pajulahdentie. Pisteellä Ojavesi YP veden laatu on ollut seuraavanlainen: E.coli 0 MPN /100 ml ja suolistoperäiset enterokokit 9 pmy/100 ml. Ei havaittavaa virtaamaa. Pisteellä Ojavesi AP vedenlaatu on ollut seuraavanlainen: E.coli 0 MPN/100 ml ja suolistoperäiset enterokokit 3 pmy/100 ml. Näyte otettu rannasta. KVVY lausui Ojavesi

AP pisteen osalta seuraavasti: Suoritettujen tutkimusten osalta vesinäyte täyttää yksittäiselle uimarantavesinäytteelle asetetut raja-arvot (STMa 354/2008). Vesi luokitellaan tulosten perusteella hyväksi uimavedeksi.

Lisäksi vuonna 2023, kunnan ympäristötarkastaja otti näytteet 9.6.2026 Pajulahdesta. Näytteet otettiin kahdesta pisteestä, jotka olivat Pajulahdentie OJA 2 sekä Pajulahdentie VESI 2. Tämän näytteenoton tulokset olivat pisteessä Pajulahdentie OJA 2: kokonaisfosfori 37 ug/l, kokonaistyyppi 660 ug/l, E.coli 1 MPN/100 ml, alustavat suolistoperäiset enterokokit 24 pmy/100 ml ja lämpökestoiset kolimuotoiset bakteerit 39 pmy/100 ml. Näytteenoton tulokset olivat pisteessä Pajulahdentie VESI 2: kokonaisfosfori 40 ug/l, kokonaistyyppi 710 ug/l, E.coli 4 MPN/100 ml, alustavat suolistoperäiset enterokokit 3 pmy/100 ml ja lämpökestoiset kolimuotoiset bakteerit 2 pmy/100 ml. KVVY lausui näytteistä seuraavasti: Suoritettujen tutkimusten osalta vesinäyte täyttää yksittäiselle uimarantavesinäytteelle asetetut raja-arvot (STMa 354/2008). Vesi luokitellaan tulosten perusteella hyväksi uimavedeksi. Fosforin pitoisuus on rehevien vesien tasolla (20-50 ug/l). Typen pitoisuus on humusvesille tyypillisellä tasolla (400-800 ug/l).

Vuonna 2024 on otettu 22.5.2024 KVVY:n toimesta vesinäytteet seuraavista pisteistä: Ojavesi YP Hämeenkyrön Käkisaari Pajulahdentie ja Ojavesi AP Hämeenkyrö Käkisaari Pajulahdentie. Pisteellä Ojavesi YP veden laatu on ollut seuraavanlainen: kokonaisfosfori 23 ug/l, kokonaistyyppi 520 ug/l, E.coli 0 MPN/100 ml ja suolistoperäiset enterokokit 0 pmy/100 ml. Virtaama näytepisteellä oli 0,0005. Pisteessä Ojavesi AP vedenlaatua ei voitu mitata, koska ojassa ei ollut virtausta vaan oja oli kuiva. KVVY lausui näytetuloksista seuraavasti: Suoritettujen tutkimusten osalta vesinäyte täyttää yksittäiselle uimarantavesinäytteelle asetetut raja-arvot (STMa 354/2008). Vesi luokitellaan tulosten perusteella hyväksi uimavedeksi. Fosforin pitoisuus on rehevien vesien tasolla (20-50 ug/l). Typen pitoisuus on humusvesille tyypillisellä tasolla (400-800 ug/l). Jos syötäviä kasvinosia kastellaan pintavesillä, ohjeistetaan kasteluveden laatua mm. MMM asetuksella 1368/2011. Ulosteperäistä kuormitusta osoittaville indikaattoribakteereille asetettuja raja-arvoja: E.coli < 300 mpn/100 ml ja suolistoperäisille < 200 mpn/100 ml.

Vuonna 2025 on otettu 7.4.2025 KVVY:n toimesta vesinäytteet seuraavista pisteistä: Ojavesi YP Hämeenkyrön Käkisaari Pajulahdentie ja Ojavesi AP Hämeenkyrö Käkisaari Pajulahdentie. Pisteellä Ojavesi YP veden laatu on ollut seuraavanlainen: kokonaisfosfori 29 ug/l, kokonaistyyppi 780 ug/l, E.coli 0 MPN/100 ml ja suolistoperäiset enterokokit 2 pmy/100 ml. Pisteellä Ojavesi AP vedenlaatu on ollut seuraavanlainen: kokonaisfosfori 34 ug/l, kokonaistyyppi 750 ug/l, E.coli 0 MPN/100 ml ja suolistoperäiset enterokokit 1 pmy/100 ml. KVVY ei ole erikseen lausunut vuoden 2025 näytteenottopisteiden vedenlaadusta.

Mikäli vuoden 2025 vedenlaatua pisteillä Ojavesi YP ja Ojavesi AP verrataan vuoden 2024 vastaavien mittauspisteiden (Ojavesi AP Hämeenkyrö Käkisaari Pajulahdentie ja Ojavesi YP Hämeenkyrö Käkisaari Pajulahdentie) vedenlaatuun voidaan todeta seuraavaa: Ojavesi AP:ta ei voi verrata keskenään, koska vuonna 2024 oja oli kuiva. Ojavesi YP:n osalta havaitaan, että kokonaisfosforin määrä on noussut hieman vuodesta 2024, kokonaistypen määrä on kasvanut enemmän vuodesta 2024, suolistoperäisiä enterokokeja on havaittu, kun vuonna 2024 niitä ei havaittu. Tulosten perusteella voidaan silti sanoa, että vesinäytteet täyttävät yksittäiselle uimarantavesinäytteelle asetetut raja-arvot (STMa 354/2008). Fosforin pitoisuus on edelleen rehevien vesien tasolla ja typen pitoisuus on edelleen humusvesille

tyypillisellä tasolla. Vesinäytteitä tullaan ottamaan vielä parin vuoden ajan samasta näytepisteestä, jolloin voidaan verrata selkeämmin tuloksia keskenään ja havaitaan mikäli vedenlaatu edelleen huononee kyseisissä näytepisteissä.

KVY on toimittanut erikseen 21.6.2023 tiedoksi tulosten tulkinnasta seuraavaa tietoa: järvinäytteiden tuloksia tulkittaessa, jos bakteerimäärät nousevat muutama sataan, on syytä selvittää likaantumisen syy. Uimavesiasetuksen 177/2008 mukaisesti, jos suolistoperäisiä enterokokkeja on alle 200 pmy/dl ja E.colia alle 500 pmy/dl niin vesi voidaan luokitella erinomaisesti. Tyydyttävän laadun raja-arvot ovat vastaavasti 330 pmy/dl ja 900 pmy/dl. Erittäin rehevän vedenlaadun raja-arvoksi fosforissa on 50 ug/l, jolloin myös leväkukinta on todennäköistä. Typen osalta luonnontilisten kirkkaiden vesien typpipitoisuus on 200-500 ug/l.

Pajulahti

Pajulahti kuuluu Mahnalanselkä - Kirkkojärvi alueeseen. Vesi.fi sivuston mukaan Mahnalanselkä - Kirkkojärvi alue pitää sisällään neljä järveä, joiden pinnankorkeudet ovat samalla korkeudella. Järviryppäeseen kuuluvat Hämeenkyrön taajaman eteläpuolella oleva Kirkkojärvi, Kallioistenselkä, Mahnalanselkä ja Jokisjärvi, joka on Nokian Siuron pohjoispuolella. Pajulahti on osa Mahnalanselkää.

Järviryppään ensimmäinen järvi on Kirkkojärvi, johon laskee Hämeenkyrön läpi virtaava Pappilanjoki. Järvellä on syvyyttä enimmillään 16 m. Kirkkojärvi laskee Laitilansalmen kautta Kallioistenselkään, jonka maksimisyvyys on 17,5 m. Kallioistenselkä kapenee Arostensalmeksi ja Purimonsalmeksi ennen laskemista Mahnalanselkään. Mahnalanselkä on järviryppään suurin vesistö, joka on myös syvin neljästä järvestä. Syvin kohta Mahnalanselällä on 25,5 m. Mahnalanjärvi laskee kapean Jokisjärven kautta Kuloveteen ja lopulta Kokemäenjokeen.

Kirkkojärven pinta-ala on 3,35 km², Kallioistenselän 3,09 km², Mahnalanselän 10,71 km² ja Jokisjärven 1,91 km². Yhteensä pinta-alaa kyseisellä vesistöalueella on 19,544 km² ja keskimuovius 4,81 m. Järvien pinnankorkeus on 60,6 m ja säännöstelyn aikana alimmillaan 60,31 m.

Mahnalanselän lähialueella on runsaasti peltoja, jotka kuormittavat vesistöä, joka näkyy vedenlaadun muutoksina. Järven vesi on ruskean väristä ja humuspitoista. Happamuustaso on normaali. Järvessä on levää ajoittain runsaastikin. Rehevyyden seurauksena järvessä esiintyy happivajetta alemmissa vesikerroksissa. Mahnalanselän veden laatu on arvioitu tyydyttäväksi, joskin ajoittain runsas bakteerien määrä voi heikentää vedenlaatua.

Oheismateriaalit sisältävät henkilötietoja, joten niitä ei julkaista kunnan verkkosivuilla.

Hallintosäännön 113 § mukaan elinympäristölautakunnan lupajaosto päättää ratkaisuvuoronsa kuuluvat liitteessä mainitut erityislainsäädännön asiat ja luvat.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto hylkää vaatimukset, jotka koskevat hevostenpitotoiminnan lopettamisesta.

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain 181 § koskee toiminnan keskeyttämistä. YSL 181 § 1 momentin mukaan "Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, valvontaviranomaisen on keskeytettävä toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin."

Ympäristönsuojelulain hallituksen esityksessä (HE 214/2013) on tarkennettu toiminnan keskeyttämistä koskevaa 181 §:ää. HE todetaan, että "ympäristön pilaantumisen tai terveyden vaara johtaisi keskeyttämiseen, jos odotettavissa oleva seuraus olisi välitön ja vakava. Ympäristölle aiheutuvien haittojen olisi oltava huomattavia, jotta keskeyttämiseen voitaisiin tämän säännöksen nojalla ryhtyä. Toiminnan lainvastaisuus ei olisi tämän pykälän soveltamisen edellytyksenä. Toiminnan keskeyttäminen on poikkeuksellinen toimenpide, joka voisi tulla kysymykseen vain harvoin. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti koko toimintaa ei voitaisi keskeyttää, jos keskeyttäminen olisi rajattavissa haittoja aiheuttavaan toiminnan osaan. Toisaalta viranomaisen ei tarvitsisi jäädä odottamaan toiminnanharjoittajan toimenpiteitä, jos terveyshaitta tai ympäristön pilaantumisen uhka olisi niin välitön ja vakava, että viivytys olisi yleisen edun vastainen."

Viitaten YSL 181 §:n ja HE 214/2013, ei YSL 181 § sovellu kyseessä olevaan toimintaan.

Asiassa saadun aikaisemman selvitykset sekä Vaasan hallinto-oikeuden uudelleenkäsitteilyynpalauttamisen jälkeen saadun selvityksen perusteella toiminnasta ei olla havaittu aiheutuvan sellaista ympäristöpilaantumista, että hevostenpitotoimintaa olisi sen perusteella syytä lakkauttaa.

Vaatimuksia oli perusteltu mm. hevostenpitotoiminnasta ja lannan keräämättömyydestä aiheutuvan vesistön pilaantumisella. KVVY:n toimesta tehtyjen vesistönäytteiden, jotka on suoritettu 2023, 2024 ja 2025 on havaittu, että mikrobipitoisuudet, jotka voivat indikoida ulosteperäisestä saastumisesta ovat olleet vuosittain matalat. Mikrobipitoisuuksien osalta ei ole syytä epäillä, että hevostenpitotoiminta kiinteistöllä Käkimäki aiheuttaa ulosteperäistä saastumista Pajulahden ojaan tai uimarannalle. Fosforipitoisuudet ovat vuosittain olleet rehevien vesien tasolla (20-50 ug/l). Typpipitoisuudet ovat tulosten mukaan vuosittain olleet humusvesille tyypillisellä tasolla (400-800 ug/l). Vesi.fi sivuston mukaan Mahnalanselän, johon Pajulahtikin kuuluu, vesi on luonnostaan humuspitoista, joten hevostenpitotoiminnasta ei otettujen näytteiden perusteella ole aiheutunut myöskään poikkeuksellista rehevöittävää kuormitusta. Pajulahden ja koko Mahnalanselän lähivaluma-alueella on vesi.fi sivuston mukaan runsaasti peltoja, jotka kuormittavat vesistöä. Hevostenpitotoiminta yksistään ei aiheuta merkittävää pistemäistä kuormituslähdeä Pajulahteen eikä vesinäytteiden tulosten perusteella hevostenpitotoimintaa ole perusteltua lakkauttaa. Hevosten ulkotarha sijaitsee lähimmästä vesistöstä eli Pajulahdesta noin 150 metrin etäisyydellä. Hevosten kesäkäytössä oleva laidunalue sijaitsee lähimmillään noin 60 metrin etäisyydellä Pajulahdesta. Ei ole todennäköistä, että ottaen huomioon 2 hevosta ja tarhojen etäisyyden lähimmästä vesistöstä, että hevostenpitotoiminta aiheuttaa merkittävää vaikutusta Pajulahteen.

Vaatimuksia on perusteltu lisäksi lannan keräämättömyydellä. Vaatimuksissa sekä vireillepanijoiden muissa yhteydenotoissa on toistuvasti tuotu esiin, että kiinteistöllä

Käkimäki tai kiinteistöllä Pajulahti ei olla kerätty lantoja koko neljän vuoden aikana, jona hevoset ovat olleet kiinteistöllä. Näitä väitteitä on perusteltu mm. sillä ettei kunnalla ole tietoa mihin hevosten lantaa on toimitettu sekä sillä, että kiinteistöllä ei aina ole selkeästi ollut paikkaa, johon lantaa on kerätty. Kiinteistöillä Käkimäki ja Pajulahti on tehty tarkastuksia useaan otteeseen vuosina 2023, 2024 ja 2025 (tarkastuskertomukset 23.5.2022, 28.7.2022, 22.11.2022, 13.12.2022, 22.11.2023, 12.5.2025). Kahta tarkastusta (19.5.2022 ja 9.2.2023) lukuun ottamatta, ei ole havaittu merkkejä lannan keräämättömyydestä kiinteistöillä Käkimäki tai Pajulahti. Kiinteistöille on lisäksi vuosien aikana tehty valvontaeläinlääkärin toimesta 4 tarkastusta, joiden tarkastuskertomuksien perusteella ei olla havaittu puutteita hevostenpitotoiminnasta ja hevosten ulkoilualueet on todettu siisteiksi. Tarkastusten havaintojen perusteella ei voida tehdä johtopäätöstä, että lantaa ei olisi kerätty neljän vuoden aikana. Myöskään lannan keräämättömyyteen vedoten ei voida hevostenpitotoimintaa lakkauttaa. Lannan keräämisestä on pyydetty tietoa ja kirjanpitoa hevostenpitäjältä useasti vuosien 2023-2025 aikana. Lannan keräämiseen liittyen on vireillä oma hallintoasiansa ja lannan sijoittamispaikkaa tutkitaan erikseen.

Hevostenpitotoiminnan lakkauttamisen vaatimuksissa on myöskin todettu hevosten aiheuttavan haittaa mm. karpästen ja paarmojen, hajun ja äännähtelyjen vuoksi. Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 26/1920 17 § 1 momentti toteaa: Kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista. Saman pykälän 2 momentissa todetaan: Arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Kyseessä olevat kiinteistöt Käkimäki ja Pajulahti sijaitsevat taajama-alueen ulkopuolella haja-asutusalueella. Käkisaaren alueella on useita hevostiloja lähellä kyseessä olevaa kiinteistöä. Hevostenpitotoimintaa alueella voidaan pitää tavanomaisena ja haja-asutusalueelle kuuluvana toimintana. Vireillepanijoiden kiinteistön raja sijaitsee noin 90 m päässä tilalla pidettävien hevosten ympärivuotisesta ulkotarhasta. Vireillepanijoiden kiinteistön raja sijaitsee lähimmillään noin 10 metrin etäisyydellä hevosten laidunalueesta, joka on käytössä kesäaikaan. Hevosten aiheuttamat äänet ovat luonnollisia eläinten ääniä eikä niiden päästämien äännähdysten katsota olevan pitkäaikaisia tai kovaäänisiä. Kahden hevosen äännähdysten niille luonnollisessa ympäristössä haja-asutusalueella ei voida katsoa ylittävän kohtuuttoman rasituksen kynnystä. Hevoset ja niiden lanta houkuttelevat luonnollisesti karpäsiä ja paarmoja, mutta on mahdotonta sanoa, johtuuko vireillepanijoiden kiinteistöllä esiintyvät karpäset ja paarmat nimenomaan kyseessä olevan hevostenpitäjän hevosista. Karpästen ja paarmojen määriä ja esiintymistiheyttä ei ole tutkittu sen tarkemmin asian käsittelyn yhteydessä. On mahdollista, että hevosista voi tulla hajuhaittaa, mutta hajuhaitan katsotaan oleva tilapäistä ja lyhytaikaista rasitusta eikä kohtuuttoman rasituksen kynnyksen voi katsoa ylittävän.

Kun kaikkia vaatimuksen ympäristönsuojelullisia näkökulmia tarkastellaan yhdessä ei hevostenpitotoiminnasta katsota aiheutuvan sellaista ympäristönsuojelulain mukaista

ympäristön pilaantumisen vaaraa, että toimintaa olisi syytä lakkauttaa. Myöskään naapuruussuhdelain mukaisen kohtuuttoman rasituksen kynnyksen ei katsota ylittyvän eikä toimintaa ole syytä lakkauttaa naapuruussuhdelain perusteella.

Ympäristönsuojelulain 180 § antaa mahdollisuuden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräys voi koskea toimea tai rajoitusta, toiminnan tarkkailua tai tiedottamista taikka valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. Määräys ei voi koskea luvanvaraista, ilmoituksenvaraista eikä rekisteröitävää toimintaa. Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja ympäristön pilaantumisen merkittävyys. Ottaen huomioon toiminnan luonne eli kahden hevosen pitäminen ja merkit siitä, ettei toiminta aiheuta ympäristön pilaantumista, ei yksittäisen määräyksen antamiselle ole tässä tapauksessa perusteita.

Yllä olevaan viitaten, ei tässä tapauksessa ole perusteita toiminnan välittömälle keskeyttämiselle tai yksittäisten määräysten antamiselle, joten vaatimus toiminnan lopettamisesta hylätään.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 180 §, 181 §

Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Vireillepanijat, hevostenpitäjä

§ 71

Käkisaarentie 10; kehoitus ja hevostenpitäjän kuuleminen

HMKDno-2022-276

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Asian taustaa

Kiinteistöllä Käkimäki (108-416-2-151) ja Pajulahti (108-416-2-162) pidetään ympärivuotisesti kahta hevosta. Hevosilla on käytössään ympärivuotinen jaloittelutarha sekä kesäisin isompi laidunalue. Jaloittelutarha ja laidunalue eivät rajoitu vesistöön. Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojeluun on ensimmäisen kerran 12.4.2022 laitettu vireille vaatimus hevostenpitotoiminnan lopettamiseksi. Vaatimukset on toistettu lisäksi 6.10.2022, 30.1.2023 sekä 9.3.2025.

Kiinteistöillä Käkimäki ja Pajulahti on tehty tarkastuksia useaan otteeseen vuosina 2023, 2024 ja 2025 (tarkastuskertomukset 23.5.2022, 28.7.2022, 22.11.2022, 13.12.2022, 22.11.2023, 12.5.2025). Lisäksi hevostenpitäjälle on toimitettu selvityspyyntö 22.8.2022, täydennyspyyntö 9.9.2022, selvityspyyntö 30.1.2022 sekä selvityspyyntö 28.3.2025.

Tarkastuskertomus 23.5.2022

Tarkastuksella kiinteistöllä oli 4 hevosta. Tarkastuksella havaittiin, ettei lantoja ollut kerätty ja ettei lannalle ollut asianmukaista keräyspaikkaa. Tarkastuskertomukseen on kirjattu, että pihattoon tulee rakentaa asiallinen ja riittävän kokoinen lainmukainen katettu lantala / peitteellä katettu vaihtolava. Lannat tulee siivota päivittäin loistartuntapaineen ja ravinnevalumien estämiseksi ympäristöön. Tarkastuskertomukseen on kirjattu vaatimus, että ympäristönsuojeluviranomaiselle tulee toimittaa sopimusasiakirja mihin lannat viedään sekä vuokrasopimus peltojen vuokraamisesta. Vuokrasopimus peltojen vuokraamisesta on toimitettu 30.6.2022 (sopimus allekirjoitettu 26.5.2022).

Tarkastuskertomus 28.7.2022

Lannan keräyskohteesta tulee olla selvitys mihin lantalaan lannat viedään. Selvitys tulee toimittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 10.8.2022.

Tarkastuskertomus 22.11.2022

Hevosilla oli pääsy alapuoliselle laitumelle järven puolelle. Talvitarhan aitaus tulee olla tehtynä, kun kasvukausi on ohitse, tällöin aitaus pitää olla 100 m järvestä. Tarkastusmuistiossa on lisäksi muistutettu, että lannan keräyksen tulee olla järjestetty lantalaan ja allekirjoitettu sopimusasiakirja siitä mihin lanta viedään, tulee toimittaa tieto kunnalle. Muistioon on kirjattu myös, että mikäli lantaa viedään pois ja kerralla varastoitavan lannan määrä alittaa 25 kuutiota, voidaan lanta varastoida lantalan

sijaan tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä.

Tarkastuskertomus 13.12.2022

Kiinteistöllä on 3 hevosta ja riittää, että lanta varastoidaan talvitarhasta lantalan sijaan tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä. Tilalla oli lava-auto, joka peitetään pressulla. Kertomukseen on myös kirjattu, että mikäli lantaa viedään muualle, tulee siitä esittää kirjallinen sopimus.

Tarkastuskertomus 22.11.2023

Tarkastuksella käytiin läpi toiminnasta tulleita valituksia ja tarkastettiin laidunalue ja ympärivuotinen ulkotarha eli talvitarha. Lisäksi tehtiin selvitys lannan keräyksestä ja muualle toimittamisesta. Tarkastuksella havaittiin talvitarhan olevan rajattu yli 100 metrin etäisyydelle vesistöä. Tarha oli siisti ja hyvin hoidettu. Tarkastuksella ei havaittu viitteitä lannan keräämättömyydestä. Tarkastuksella oli kerrottu, että lannat kerätään usein ja vähintään kaksi kertaa vuodessa. Talven yli kertyneet lannat kerätään viimeistään keväällä. Lannat kerätään peräkärryn ja toimitetaan heti keräämisen jälkeen Teivon Ravikeskuksen lantalaan. Tarkastuksella todettiin valitukset aiheettomiksi eikä tilalla huomattu puutteita ympäristönsuojelussa.

Tarkastuskertomus 12.5.2025

Tarkastus suoritettiin lanta-asian riittäväksi selvittämiseksi. Tarkastuksella havaittiin, että kiinteistöllä oli kaksi hevosta, jotka laidunsivat sillä hetkellä ympärivuotisessa ulkotarhassa. Lisäksi hevosilla on käytettävissään kesäisin laajempi laidunalue. Ulkotarhassa näkyi satunnaisia lantakasoja, mutta havaintoa lannan keräämättömyydestä ei tehty. Yleisilme oli siisti. Lantaa kerätään säännöllisesti päivittäin. Talven yli kertynyt lanta kerätään keväisin. Lanta kerätään vaihtolavaan, josta lanta maatumisen jälkeen voidaan käyttää. Kiinteistöllä oli vaihtolava, johon lanta oli tuotu. Vaihtolava oli peitetty pressulla. Pressu on tarkoitus vaihtaa tulevaisuudessa paksumpaan.

Selvityspyyntö 22.8.2022

Hevosten pitäjälle on toimitettu selvityspyyntö 22.8.2022, jossa on tiedusteltu lannan keräystä kiinteistöllä Käkimäki syksystä 2021 kesään 2022. Selvityspyyntöön pyydetään toimittamaan lannan keräyspaikka ja päiväkirja lannan poistoimituksesta koko siltä ajalta, kun hevostenpitäjä on ollut ko. kiinteistöllä. Lisäksi kirjeessä on vaadittu toimittamaan päiväkirja lannan poistoimitamisesta joka vuoden toukokuuhun mennessä.

Täydennyspyyntö 9.9.2022

Täydennyspyyntöön on tarkennettu, mitkä kohdat riittävät täyttämään toimenpideluvassa määrättyt lupaehdot.

- Lantavaraston vähimmäistilavuus vuodessa eläinpaikkaa kohti: Uudet lantalat (1.4.2015 jälkeen vireille tulleet rakennushankkeet, Vna 1250/2014): Hevonen > 150 cm: 17 m3 lantaa/12 kk. Lantalan tulee olla tiivis ja katettu.
- Allekirjoitettu sopimusasiakirja lannanvastaanottopaikasta on toimitettava toimistopäällikölle. Kuitit lannan kuljetuksesta tulee säilyttää kiinteistöllä.
- Sovitaan katselmuskohta

Selvityspyyntö 30.1.2023

Hevosten pitäjälle on toimitettu selvityspyyntö 30.1.2023, jossa on kerrottu, että kuntaan on otettu yhteyttä, että alueen toiminta ei ole luvamukaisessa kunnossa. Lisäksi on huomautettu, että lannan keräys tulee olla hoidettuna asianmukaisesti katettuun ja vesitiiviiseen lantalaan tai siirtolavaan tms. vesitiiviiseen alustaan, joka on peitetty pressulla. Mikäli lantaa viedään muualle, tulee olla kirjallinen selvitys allekirjoituksineen. Selvityspyynnön yhteydessä on lisäksi pyydetty vastinetta lupajaostolle toimitettuihin vaatimuksiin 30.1.2023.

Selvityspyyntö 28.3.2023

Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaosto on 17.1.2024 § 3 tehnyt päätöksen, että tekemänne toimet lannan keräämiseksi kiinteistöillä Käkimäki (108-416-2-151) ja Pajulahti (108-416-2-162) ovat olleet riittävät eikä uhkasakon asettamisvaihetta jatketa. Päätöksestä valitettiin Vaasan hallinto-oikeudelle, joka palautti päätöksellään 241/2025 (Dnro 164/03.04.04.19/2024) asian Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle käsittelyyn. Uudelleen käsittelyä varten hevostenpitäjältä pyydettiin selvitystä seuraavista asioista:

1. Kuinka montaa hevosta kiinteistöllä pidetään?
2. Mihin kiinteistöllä kerätään lantaa? Onko keräyspaikka/-alusta vesitiivis?
3. Onko lannankeräyspaikka/-alusta katoksessa tai katettu?
4. Kuinka usein lantaa on kerätty vuodesta 2021 alkaen, eriteltynä eri vuosille?
5. Kuinka kauan lantaa on säilytetty tilalla ennen sen poiskuljettamista?
6. Toiminnanharjoittajalta pyydetään kirjalliset dokumentit lannan luovutuksesta vuodesta 2021 alkaen. Milloin lantaa on luovutettu, mihin sitä on luovutettu ja kuinka paljon?
7. Mikäli lantaa ei kuljeteta pois kiinteistöltä, pyydetään selvitys, miten lantaa käsitellään.

Hevostenpitäjä vastasi selvityspyyntöön 28.3.2025 kirjallisesti 22.4.2025. Selvityksessä todettiin:

1. Kiinteistöillä pidetään kahta hevosta
2. Lanta kerätään vesitiiviiseen ja katettuun vaihtolavaan, jonka tilavuus riittää kattamaan koko vuoden aikana kertyvä lanta. Tilavuudessa huomioitu kesälaitumelle jäävä lanta, pihaton kuivikepohja sekä hevosten viettämä aika Teivon ravikeskuksessa kolmena päivänä viikossa.
3. Lannankeräyspaikka on katettu.
4. Lantaa on kerätty ympärivuotiselta ulkoilualueelta ja pihatosta useita kymmeniä kertoja joka vuosi. Joka vuosi keväällä maan sulaessa ulkoilualue ja pihatto on tyhjennetty kokonaan lannasta. Syksyllä ja talvella lantaa kerätään päivittäin tai vähintään viikottain.
5. Lantaa ei ole säilytetty tilalla. Kerätty lanta on kuljetettu toisen tilan lantalaan keräämisen jälkeen.
6. Kirjallisia dokumentteja lannan luovutuksesta ei ole koska niitä ei ole koskaan vaadittu.
7. Lantaa kuljetetaan jatkossakin pois kiinteistöltä ja osa lannasta hyödynnetään vaihtolavassa varastoinnin jälkeen laidunalueiden ja kasvimaan lannoitukseen.

Hevostenpitäjältä ei olla saatu tarkkaa tietoa mihin lantaa on kuljetettu vuosien 2021-2025 välillä useista pyynnöistä huolimatta. Selvitystä hevostenpitäjältä on saatu yllä olevan lisäksi sähköpostitse mm. 28.5.2022, 28.7.2022

28.5.2022 viestissä on tuotu esiin mm. seuraavaa: "Toimitan lannan vastaanottosopimuksen sitten kun loputkin lannat kerätään ja toimitetaan pois. Lantala hoidetaan määräaikaan mennessä. - - Tähän asti lannat on kerätty vesitiiviiseen kannelliseen tynnyriin mistä käynnillä kerroin. - -"

28.7.2022 viestissä on todettu lannan keräämisestä seuraavasti: "Pienemmän määrät (esim. pihaan tulevat) kerään tynnyriin ja tarhasta siivottaessa lannat kerätään lavauton lavalle (siinä tarvittaessa voi myös säilyttää) ja viedään toiselle tilalle säilytettäväksi lantalaan ennen peltoon levitystä."

Tarkastuksilla ei olla havaittu merkkejä lannan keräämättömyydestä, jonka vuoksi lantaa on todennäköisesti kuljetettu muualle varastoitavaksi ja tämä todetaan lisäksi kirjallisessa vastauksessa 28.3.2025 toimitettuun selvityspyyntöön. Hevostenpitäjä toimitti Hämeenkyrön ympäristönsuojeluviranomaiselle tiedoksi 1.9.2023 allekirjoitetun lannanluovutussopimuksen, jossa todetaan, että kiinteistön lantaa toimitetaan säilytettäväksi Teivon Ravikeskuksen lantalaan, josta ravikeskus huolehtii lannan eteenpäin toimittamisesta.

Ympäristötarkastaja kysyi 13.3.2025 Teivon Ravikeskuksesta ottavatko he vastaan ulkopuolista lantaa. Kyselyssä pohjustettiin asian liittyvän viranomaiselle aiemmin toimitettuun lannanluovutussopimukseen, jonka asianmukaisuudesta oli tullut kuntaan viestejä naapurustosta. Naapurustosta on tullut kuntaan tietoa, että kyseinen lannanluovutussopimus ei olisi pätevä ja Ravikeskukseen ei otettaisi lantaa sopimuksella säilytettäväksi. Vastaus Ravikeskuksesta saapui 13.3.2025 ja vastauksessa todettiin, ettei toimitusjohtaja (joka oli aloittanut 1.3.2025 eikä siten voi

ottaa kantaa aiempiin asioihin) ollut löytänyt sopimusta datanhallinnasta. Lisäksi Ravikeskus totesi, että Ravikeskus ei vastaanota lantaa ravikeskuksen ulkopuolelta, vaan he huolehtivat lantahuollosta ainoastaan alueen yrittäjien, oman tallin ja ravikilpailuissa syntyvän lannan osalta. Lantaa voi syntyä ulkopuolisilta toimijoilta lähinnä ravikilpailujen tai radankäyttäjien harjoituskäytön yhteydessä. Tästä lannasta löytyy kirjanpitoa perustuen sisäisen toiminnan näkökulmaan. Ravikeskus ei voi poissulkea ns. ulkopuolisen lannan käsittelyä ravikeskuksessa, mutta toteaa, että sopimusperusteisesti ei toimiteta lantaa kenenkään ulkopuolisen toimesta.

Lisätty 3.9.2025: Hevostenpitäjä on tuonut tiedoksi tarkastuskäynnillä 7.5.2025, selvityksessään 28.3.2025 sekä puhelimitse 2.9.2025, että lannanluovutussopimus koskee sitä lantaa, joka syntyy, kun hevoset ovat Teivon Ravikeskuksessa kolmena päivänä viikossa.

Oheismateriaalit sisältävät henkilötietoja, joten niitä ei julkaista kunnan verkkosivuilla.

Hallintolain 113 §:n mukaisesti elinympäristölautakunnan lupajaosto päättää ratkaisuvaltaansa kuuluvat liitteessä mainitut erityislainsäädännön asiat ja luvat.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto kehottaa tilan Käkimäki (108-416-2-151) hevostenpitäjää selvittämään hevostenpitotoiminnan ympäristövaikutuksia.

1. Hevostenpitäjän tulee toimittaa kirjalliset dokumentit lannan luovutuksesta vuodesta 2021 alkaen. Kirjallisista dokumenteista on käytävä ilmi milloin lantaa on luovutettu, mihin sitä on luovutettu ja kuinka paljon?

Päätöksen perustelut

Koska tietoa lannan kuljetuspaikasta ja kuljetusmäärästä ei ole saatu, ja kiinteistöllä Käkimäki tai Pajulahti ei olla havaittu merkkejä lannan keräämättömyydestä on perusteltua selvittää kuljetetaanko lannat asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan, jolla on resurssit lannan käsittelyyn asianmukaisesti ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) ja eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta Valtioneuvoston asetuksen (Vna 1250/2014) mukaisesti. Myöskin Teivon Ravikeskuksesta saadun vastauksen perusteella, jossa todettiin ettei ravikeskus ota sopimusperäisesti vastaan ulkopuolista lantaa, on syytä tarkistaa hevostenpitäjältä mihin lantaa kuljetetaan mikäli sitä ei käsitellä asianmukaisesti kiinteistöllä.

Vna 1250/2014 tarkoituksena on on ehkäistä ja vähentää lannan sekä 2 §:ssä tarkoitettujen muiden lannoitteiden käytöstä, varastoinnista ja käsittelystä sekä eläintuotannosta aiheutuvia päästöjä pintavesiin, pohjavesiin, maaperään ja ilmaan. (1 §)

Vna 5 §:

Tilalla, jolla kertyy lantaa tuotantoeläinten pidosta, tulee olla lannan varastointitila (*lantala*). Lantalan tilavuuden tulee riittää vähintään 12 kuukauden aikana kertyvälle lannalle. Noudatettavat lantaloiden vähimmäistilavuudet eri lantalajeille ja prosessoiduille lannoille on esitetty liitteessä 1. Lantalan vähimmäistilavuuden

laskemisessa voidaan ottaa huomioon viljelijöiden yhteiset lantalat ja pihattojen kuivikepohjat sekä samana laidunkautena laitumelle jäävä lanta. Naudoilla, lukuun ottamatta ympärivuotisesti ulkona kasvatettavia lajeja, huomioon voidaan ottaa enintään neljän kuukauden aikana laitumelle jäävä lanta. Vähimmäistilavuudesta voidaan poiketa, jos lantaa luovutetaan sellaiselle hyödyntäjälle, joka voi vastaanottaa sitä ympäristönsuojelulain 27 §:n nojalla myönnetyn luvan perusteella tai jos lantaa luovutetaan toiselle tilalle edellä säädetyllä tavalla varastoitavaksi lantalassa.

Jos tilalla kertyy varastoitavaa kuivalantaa enintään 25 m³ vuodessa tai jos tilalla varastoidaan kerrallaan enintään 25 m³ kuivalantaa, voidaan lanta varastoida lantalan sijaan tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä.

Myös tilalla, joka ottaa vastaan ja varastoi lantaa, tulee olla lantala, joka mitoitetaan vuosittain vastaanotettavan määrän mukaan. Lantala ei kuitenkaan edellytetä, jos lanta säilytetään pellolla levitystä odottamassa jäljempänä 10 §:n 4 momentissa säädetyllä tavalla.

Vna 7:1 §: Lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilojen, lantakourujen ja muiden lannan johtamiseen tarkoitettujen rakenteiden tulee olla vesitiiviit.

Vna 7:4 §: - - Kuivalannan ja kuiva-ainepitoisuudelta sitä vastaavan orgaanisen sivujakeen ja orgaanisen lannoitevalmisteen varastointitila tulee kattaa tai varastoitava aine peittää siten, että sadevesien pääsy varastointitilaan estetään.

Vna 14:1 §: Tämän asetuksen noudattamisen valvonnasta säädetään ympäristönsuojelulain 18 luvussa ja rangaistuksista ympäristönsuojelulain 224 ja 225 §:ssä.

YSL 7:1 §: Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi.

YSL 16 §: Maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (*maaperän pilaamiskielto*).

YSL 17 §: Ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että: 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua; 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

YSL 169 §: Jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan tai ilmoituspäätöksen noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvittävä asia muulla asianmukaisella tavalla. Jos samanaikaisesti on vireillä toimintaa koskeva lupa- tai ilmoituspäätösasia, on tarkastus tai selvitys tehtävä mahdollisuuksien mukaan ennen lupa-asian ratkaisemista tai ilmoituspäätöksen antamista.

YSL 172:1 §: Valvonta- ja lupaviranomaisella, 24 a §:ssä mainituilla markkinavalvontaviranomaisilla, 115 a §:ssä tarkoitettulla toimivaltaisella viranomaisella ja 26 §:ssä mainitulla tyyppihyväksynnästä huolehtivalla viranomaisella ja näiden määräämillä virkamiehillä ja viranhaltijoilla on oikeus tehtäviensä suorittamista varten: 1) saada salassapitovelvollisuuden estämättä välttämättömiä tietoja viranomaisilta ja toiminnanharjoittajilta; 2) kulkea toisen alueella; 3) saada tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta; 4) suorittaa mittauksia sekä ottaa näytteitä ja tallentaa ääntä tai kuvaa; 5) päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan; 6) tarkkailla toimintaa sekä sen päästöjä ja ympäristövaikutuksia; 7) tehdä tarkastuksia 1–6 kohdan mukaisia keinoja käyttäen.

YSL 175:1 §: Valvontaviranomainen voi: 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa; 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta; 3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista

Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojelumääräysten (Valtuusto 27.4.2015, 10 §, voimaan 5.6.2015) 23 §:ssä todetaan: Kotieläimien lanta on varastoitava asianmukaisissa lannan varastointitiloissa. Varastointitilojen pohjarakenteiden tulee olla vesitiiviitä sekä varastot tulee olla katettuja tai muulla tavoin suojattuja niin, että lannan sisältämät ravinteet eivät pääse esimerkiksi sade- tai sulamisvesien vaikutuksesta leviämään ympäristöön. Lanta on siivottava ulkotarhoista ja ratsastuskentiltä säännöllisesti asianmukaiseen lantavarastoon. Ulkotarhoista lanta on siivottava aina tarvittaessa ja vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Lisäksi ympäristönsuojelumääräysten 27 §:ssä määrätään yleisestä velvollisuudesta antaa tarpeellisia tietoja valvontaa varten: Ympäristönsuojelulain 172 §:ssä määrätyn tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuden mukaan viranomaisilla on valvontaa ja ympäristönsuojelulain toimeenpanoa varten oikeus saada toimintaansa varten tarpeelliset tiedot.

Mikäli nyt annettua kehotusta ei noudateta, Hämeenkyrön ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee velvoittavansa hevostenpitäjän ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla riittävässä määrin selvittämään lannan luovutuksen. Määräyksen noudattamisen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakkolain (1113/2000) mukainen sakon uhka.

Asianosaisen kuuleminen

Toiminnanharjoittajalle varataan ympäristönsuojelulain 185 §:n ja hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti tilaisuus selityksen antamiseen asiassa. Selvitys pyydetään toimittamaan ympäristönsuojeluviranomaiselle **20.10.2025 mennessä** kirjallisesti osoitteeseen kirjaamo@hameenkyro.fi tai Härkikuja 7, 39100 Hämeenkyrö.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki () 7 §, 16 §, 17 §, 169 §, 172 §, 175 §, 185 §

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (Vna 1250/2014) 1 §, 5 §, 7 §, 14 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojelumääräysten (Valtuusto 27.4.2015, 10 §, voimaan 5.6.2015) 23 §, 27 §

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Hevostenpitäjä, kiinteistön 108-416-2-97 omistajat

§ 72

PIRELY/10941/2024 - Lausuntopyyntö Horhalanperän tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

HMKDno-2025-370

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja, heidi.kotiporo@hameenkyro.fi

Liitteet

- 1 6.8.2025 Ikaalinen Parkano Horhalanperä YVA-ohjelma.pdf
- 2 13.8.2025 Kuulutus, YVA-ohjelma, Horhalanperän tuulivoimahanke.pdf
- 3 4.8.2025 Liite 1. Horhalanperän luontoselvitysten alustavat selvitysreitit- ja alueet sekä menetelmäkuvaukset.pdf
- 4 13.8.2025 Tiedoksi Horhalanperän tuulivoimahankkeen yva-ohjelma.pdf
- 5 13.8.2025 Lausuntopyyntö ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.pdf

Pirkanmaan ELY-keskus toimitti lausuntopyynnön Metsähallituksen Horhalanperän tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma) Hämeenkyrön kuntaan. Lausuntoa pyydettiin ympäristönsuojelulta ja kaavoitukselta. Lausuntopyynnön määräaika on 11.9.2025.

Metsähallitus on laatinut Horhalanperän tuulivoimahankkelle Parkanon ja Ikaalisten alueille, noin 12 kilometrin päähän kaupunkikeskustoista ja Seitsemisen kansallispuiston länsipuolelle, lähelle Ylöjärven rajaa ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA). Hankealue sijaitsee karttatarkastelun perusteella 19,7 km etäisyydellä Hämeenkyrön ja Ikaalisten rajasta, 27 km etäisyydellä Kyröskosken keskustasta ja noin 30 km etäisyydellä Hämeenkyrön kirkonkylältä.

Noin 4 400 hehtaarin kokoiselle hankealueelle on tarkoitus rakentaa enintään 24 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus olisi enintään 320 metriä ja yksikköteho 6–10 MW. Sähkönsiirrossa VE1-vaihtoehto suuntautuisi 400 kV johdolla Vakerinmäen sähköasemalle Parkanon pohjoispuolelle, kun taas VE2-vaihtoehdossa liityntä toteutettaisiin johdonvarsiliitynnällä hankealueen läpi kulkevaan voimajohtoreittiin, johon Fingrid suunnittelee uutta 110 kV johtoa.

WSP Finlandin laatima Horhalanperän tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma on kokonaisuutena selkeä, kattava ja asiantuntevasti laadittu. Ohjelma kuvaa hyvin hankkeen taustat, tavoitteet ja arviointimenettelyn kulun. Hankkeessa on huomioitu laajasti vaikutusalueita kuin esimerkiksi luontoarvot, maisema, melu ja ihmisten elinolosuhteet.

Arviointiohjelmassa esitetyt alustavat tiedot hankealueen sijainnista Ikaalisten ja Parkanon rajalla sekä voimaloiden enimmäismäärästä (24 kpl). Ohjelmassa on otettu huomioon vaihtoehdottomuus (VE0), mikä on tärkeää vaikutusten kokonaisarviointin kannalta.

Ohjelman vahvuuksiin kuuluu myös se, että arviointimenettelyssä hyödynnetään monipuolisesti asiantuntijaselvityksiä, kuten linnusto-, lepakko-, luontotyyppi- ja maisemaselvityksiä. Lisäksi ohjelmassa luvataan tuottaa mallinnuksia esimerkiksi melusta, varjostuksesta ja näkyvyydestä, mikä on olennaista hankkeen vaikutusten arvioimisen kannalta.

Hallintosäännön 113 §:n mukaan elinympäristölautakunnan lupajaosto antaa ratkaisuvaltaansa liittyvät lausunnot.

Liitteet

Kuulutus

Lausuntopyyntö

Ilmoitus

Horhalanperän luontoselvitysten alustavat selvitysreitit ja -alueet sekä menetelmäkuvaukset

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Kotiporo, ympäristötarkastaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto lausuu seuraavaa:

WSP Finlandin laatima YVA-ohjelma muodostaa hyvän ja kattavan pohjan Horhalanperän tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnille. Ohjelmassa on hyvin huomioitu luonnonvarat, maisemat, kulttuuriympäristö sekä elollinen luonto.

Hankkeessa esitetyn tuulivoimala alueen ja sen lähimpien suunniteltujen ja toteutettujen tuulivoimala-alueiden maisemaan kohdistuvat yhteisvaikutukset tulisi arvioida suhteessa Hämeenkyröön, sen asutuskeskittymiin sekä sen maisemaan ja näkymiin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Pirkanmaan ELY-keskus

§ 73

Ilmoitusasiat

Valmistelija / lisätiedot:

Kirsi Kivioja, toimistosihteeri, kirsi.kivioja@hameenkyro.fi

1. Pirkanmaan ELY-keskus on lähettänyt Hämeenkyrön kunnalle maastoliikennelain mukaisen rajauspäätöksen.
2. Rakennustilasto 01.06. - 27.08.2025
3. Luvan myöntäminen Tampereen Vesi Oy:lle pohjaveden havaintoputken sijoittamiseen kaupungin omistalle maa-alueelle, Pinsiö 108-426-3-126.

Ehdotus

Hämeenkyrön Elinympäristölautakunnan lupajaosto saa ilmoitusasiat tiedokseen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Hallintovalitus

§63, §65, §70

Hallintovalitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Valitusoikeus on:

- asianosaisella
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunnalla tai muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät
- valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella
- muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusviranomainen

Vaasan hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs

Puhelin: kirjaamo 029 56 42780

Faksi: 029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Virka-aika: 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksiantopäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan valittajalle toimittaa
- miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan, asiamiehen tai valituskirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Valituskirjelmässä on mainittava myös allekirjoittajan ammatti, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero, jos valituskirjelmän allekirjoittaja on muu kuin valittaja.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja sen mukaan kuin hallintokäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valitusasiakirjat toimitetaan aina omalla vastuulla. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi periä muutoksenhakuasian käsittelystä tuomioistuinmaksulain 2 §:n (1455/2015) mukaisen oikeudenkäyntimaksun.

Hallintovalitus

§67

Hallintovalitus

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Valitusoikeus on:

1. viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
2. sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
3. sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa;
4. sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen);
5. kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
6. toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen suojelun edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen; sekä
7. viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 564 2269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisupäivästä. Valitusaika 30 päivää tiedoksisaannista. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmän on valittajan tai valituskirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii valituksen käsittelystä oikeudenkäyntimaksua (tuomioistuinmaksulaki 1455/2015).

Hallintovalitus

§68, §69

Hallintovalitus

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen (3) päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin tuomioistuimessa ei työskennellä, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä ja sen toimittaminen

Valituskirjelmään on liitettävä valituksen kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä saantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- muutos, joka päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valitukseen tulee liittää seuraavat asiakirjat:

- päätös, johon haetaan muutosta valitusosoituksineen (alkuperäinen tai kopio)
- tieto siitä, milloin päätös on annettu tiedoksi
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa
- asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja

Valituskirjelmä on valittajan tai kirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan nimi, ammatti, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle ennen valitusajan päättymistä. Valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ovat käytettävissä valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15. Myöhästynyt valitus jätetään aina tutkimatta.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

puh: 029 56 42210

faxi: 029 56 42269

sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Hallinto-oikeus perii asian käsittelystä oikeudenkäyntimaksua (tuomioistuinmaksulaki 1455/2015).

Muutoksenhakukielto

§57, §58, §59, §60, §61, §62, §64, §66, §71, §72, §73

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)